

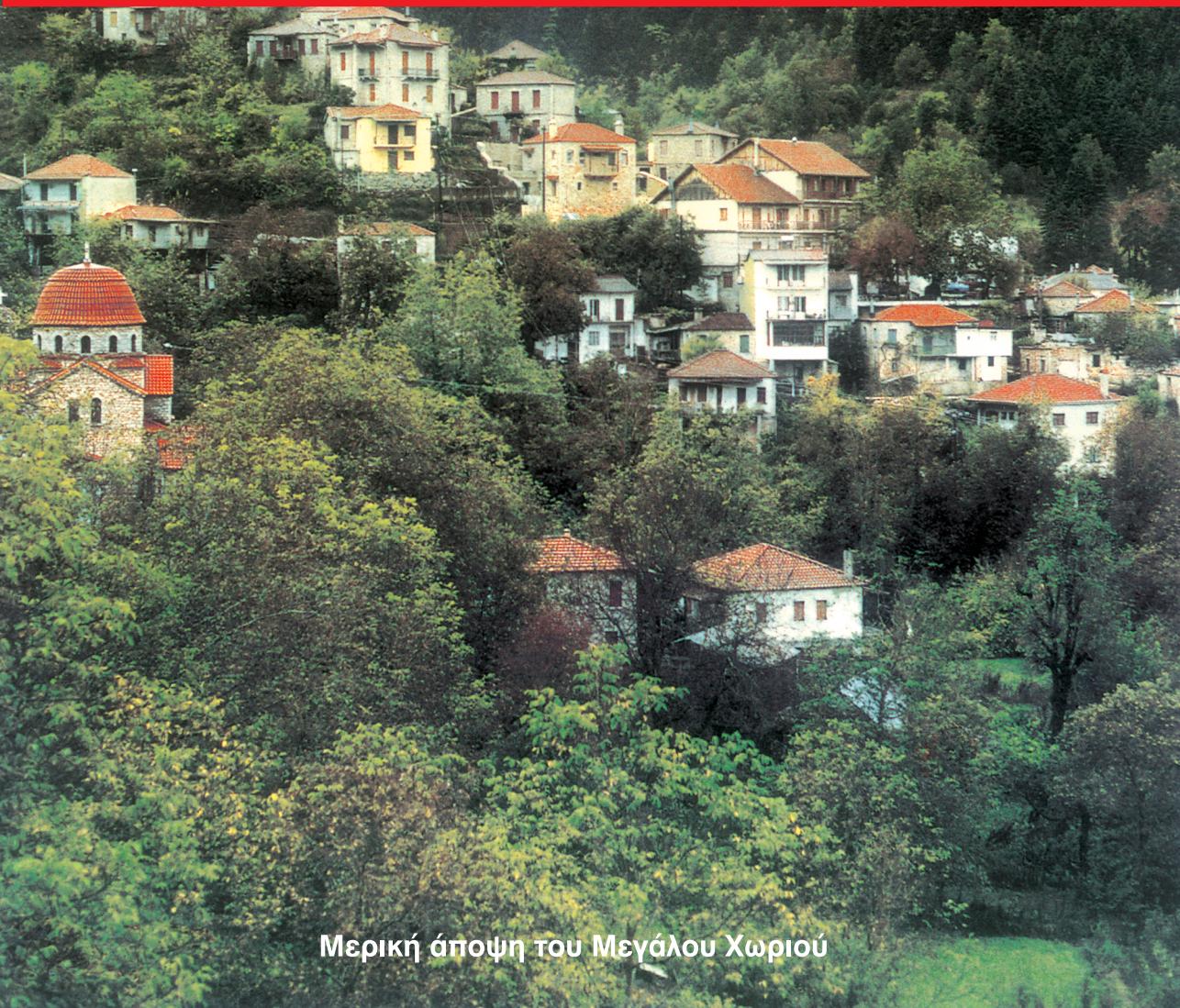
ΗΦΩΦΝΗ

ζου Μεχάλου Χωριού

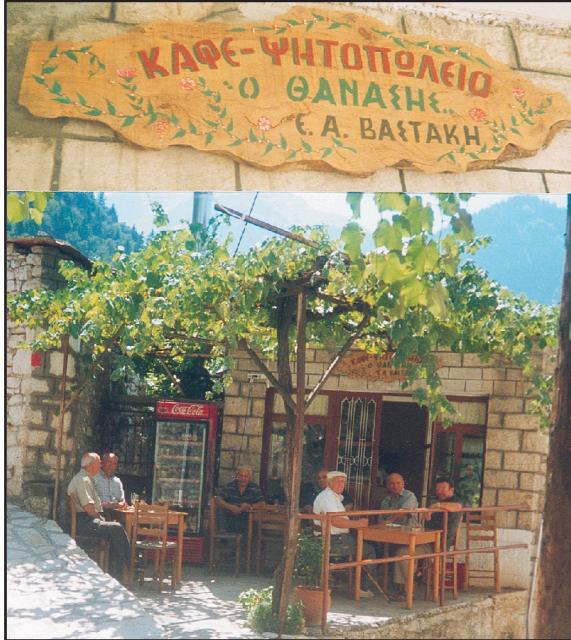
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' • ΕΤΟΣ 35ο • ΑΡ. ΦΥΛ. 137-138

Γ' και Δ' Τρίμηνο 2005 • Αρ. ISSN 1106 - 420X

Μερική άποψη του Μεγάλου Χωριού

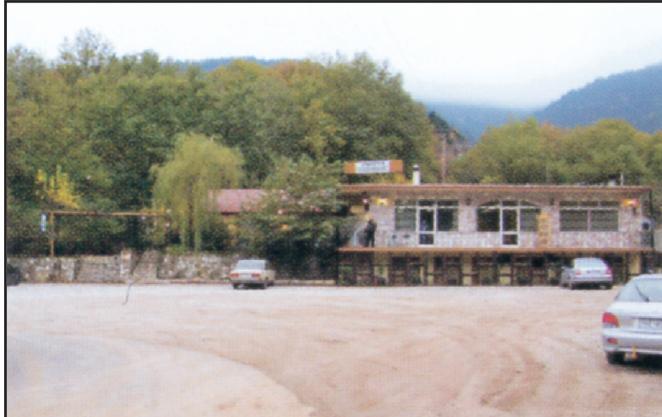
Σ' ένα οικογενειακό ευχάριστο περιβάλλον,
σε μια απόμερη γωνιά κοντά στην πλατεία
(εκεί που ήταν κάποτε το Ταχυδρομείο).

Σ' ένα στέκι που λειτουργεί με έξοχο τρόπο
θα βρείτε:

σουβλάκι, κοτόπουλο, σουφλιμά
κι άλλους εκλεκτούς μεζέδες.

Ο Θανάσης κι η Βαγγελίτσα Βαστάκη
σας περιμένουν να σας περιποιηθούν.

ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ, ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
ΤΗΛ. 22370 41213

**ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ - ΨΗΤΑΡΙΑ
“Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ”
ΑΦΟΙ ΚΑΛΥΒΑ**

Διασταύρωση Μεγάλου
και Μικρού Χωριού Ευρυτανίας
Τηλ.: 22370 41320, Κιν.: 6973 432521
www.hellastourism.gr/paradisos
www.greek-holidays.gr/paradisos

Στην καφετέρια
ή στην ταβέρνα
του Ξενώνα μας
Θα απολαύσετε το ποτό
ή τον καφέ σας
και τα εκλεκτά φαγητά μας.

Ενώ στα άνετα δωμάτιά μας
Θα απολαύσετε την άνεση
και την φιλοξενία
σε ένα ήσυχο
και με μοναδική θέα
περιβάλλον.

ΞΕΝΩΝΑΣ

**“ΤΟ ΡΙΖΩΜΑ”
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΜΠΟΥΡΑ**

ΚΑΦΕΤΕΡΙΑ-ΤΑΒΕΡΝΑ

ΝΕΟ ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΤΗΛ.: 22370 41170-41206

FAX: 22370 414786

www.torizoma.gr

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ
«Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' • ΕΤΟΣ 35ο • Αρ. Φυλ. 137-138 • Γ/Δ ΤΡΙΜΗΝΟ 2005

ΓΡΑΦΕΙΑ

Μαυροκορδάτου 6 (5ος όροφος)
106 78 Αθήνα
Τηλ./Fax: 210-3837057

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ**
ΤΑΣΟΣ ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΣ
Δερβενίων 28, 106 81
Τηλ.: 210-3840078,
Fax: 210-3840054

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ
Χρήστος Καραγιάννης,
Γεώργιος Σταυράκης

• • •

Χειρόγραφα δημοσιευμένα
ή έχι δεν επιστρέφονται
Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν
τη γνώμη του συγγραφέα
Αποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ
στους Μεγαλοχωρίτες
και τους φίλους
του Μεγάλου Χωριού Ευρυτανίας.
Κυκλοφορεί μεταξύ
των Ευρυτάνων του εξωτερικού

• • •

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΤΥΠΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΣ
Α. Μεταξά 2 Εξάρχεια
Τηλ./Fax: 210-3842530

Εγγραφή μέλους 5 ευρώ
Συνδρομή ετήσια 12 ευρώ
Συνδρομή Εξωτερικού 30 δολ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Με λίγα λόγια (Συντακτική Επιτροπή)	.2
Επήσιο Μνημόσυνο	3
Ληξιαρχικά (πρ. Κων/νος Βαστάκης)	4
Σκέψεις για το Σύνδεσμο (II) (Νίκος Καρβέλης)	5
18η Πολιτιστική Εβδομάδα (Μαίρη Καλλιάνη)	7-9
Νέα από το Λαογραφικό Μουσείο	10
Γιορτή Καλλιακούδας (Παν. Λώλος)	11-12
Μεγαλοχωρίτικα	14-15
Έτσι ζούσαμε στο χωριό (Φώτης Δ. Βονόρτας)	16-18
Τα παιδικά μου χρόνια (Δημ. Ν. Λιάπτης)	19
Τσάκα-Τσούκας	22-23
Ευρυτανικά	27-32
Η κοινωνική ανάπτυξη της ευρυτανίας (I) (Π. Λώλος)	33-35
Αγωγή Υγείας (Ελένη Ντούμα)	37-40
Νεοέλληνες και φυσικό περιβάλλον (Αρχιμ. Δοσίθεος)	41-43
Ύμνος στα βουνά (Γ. Σταυράκης)	44
Η μικρή μας ιστορία (Γ. Σταυράκης)	45-47
Ο Γκιώνης το πουλί της λύπης (Ζ. Ξηροτύρης)	48-49
Καρπενήσι - Αγρίνιο από τα... Διπόταμα	50
Γράμματα που λάβαμε	51
Βιβλία και Συγγραφείς	52-54
Προσφορές	55-56
Μεγαλοχωρίτικα Πένθη	57-60

Με λίγα λόγια

Με προσπάθεια κι επιμονή κατάφερε και πάλι το Δ.Σ. νάχουμε κι αυτή τη φορά τη "ΦΩΝΗ..." μας (Γ/Δ τρίμηνο 2005).

Έτσι συνεχίζεται η ενημέρωση κι η επαφή με τους Μεγαλοχωρίτες και τους φίλους του χωριού μας και του Συνδέσμου μας.

Με ιδιαίτερη χαρά η Σ.Ε. της "ΦΩΝΗΣ" διαπιστώνει όλο και περισσότερους που μας ενημερώνουν για τα γεγονότα της Μεγαλοχωρίτικης κοινωνίας.

Περιμένουμε περισσότερη συμμετοχή στη πληροφόρηση και στις συνεργασίες.

Η Συντακτική Επιτροπή ευχαριστεί όλους που με συνεργασίες τους τιμούν την προσπάθειά της και σ' αυτό το τεύχος της "Φωνής..." μας κι όλους όσους μ' οποιονδήποτε τρόπο ηθικό και οικονομικό κάνουν δυνατό το έργο του Δ.Σ.

Και μέχρι την επόμενη επικοινωνία μας, να είστε όλοι καλά και να σκέφτεστε ότι υπάρχει ένα Δ.Σ. που φροντίζει μ' όλες του τις δυνάμεις για το καλό του Συνδέσμου και του Χωριού μας περιφρουρώντας τα ήδη κεκτημένα και ζητώντας απ' όλους συμμετοχή στις προσπάθειές του.

Η Συντακτική Επιτροπή

*To Δ.Σ. του Συνδέσμου εύχεται
σε όλα τα μέλη του και σε όλους τους Μεγαλοχωρίτες
Εσωτερικού και Εξωτερικού
καθώς επίσης στους φίλους του Χωριού μας
Ευτυχισμένο το Νέο Έτος 2006*

*Στο Δήμαρχο, στο Δημοτικό Συμβούλιο Ποταμιάς
καθώς και στο Δημοτικό Διαμέρισμα Μεγάλου Χωριού,
το Δ.Σ. του Συνδέσμου εύχεται
Ευτυχισμένο, Ειρηνικό και Δημιουργικό
το νέο Έτος 2006*

ΕΤΗΣΙΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΩΝ ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΩΝ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος, την Κυριακή, 11/12/2005 έγινε το καθιερωμένο ετήσιο μνημόσυνο για τους Εθνομάρτυρες και αποβιώσαντες Μεγαλοχωρίτες και μέλη του Συνδέσμου.

Το μνημόσυνο έγινε και στο Μεγάλο Χωριό στην Αγία Παρασκευή όπου τον Σύνδεσμο εκπροσώπησε η Γεν. Γραμματέας κα Μ. Καλλιάνη.

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου χαιρέτισε την εκδήλωση με τα παρακάτω λόγια:

"Αγαπητέ π. Κων/νε

Αγαπητοί Συγχωριανοί και φίλοι του Χωριού μας

Εκ μέρους του Δ.Σ. σας καλωσορίζω και σας ευχαριστώ για την προσέλευσή σας στη σημερινή ετήσια ημέρα μνήμης και χρέους στους αγαπημένους μας νεκρούς.

Ο αγαπητός μας και σ' όλους σεβαστός παπα-Κώστας βρίσκεται πάντα μαζί μας όπως κάθε χρόνο για να τελέσει την επιμνημόσυνη δέηση. Του χρωστάμε πολλά, τον ευχαριστούμε και του ευχόμαστε νάναι καλά και δημιουργικός.

Όπως πρέπει κι όπως γίνεται σε κάθε μας συνάντηση, ανακοινώνονται τα ονόματα αγαπημένων μας συγχωριανών που έφυγαν από κοντά μας.

Δεν θα είναι πια μαζί μας οι:

– ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΑΚΑΛΙΟΥΡΑ (ΒΟΝΟΡΤΑ)	– ΑΝΔΡΙΓΟΥΛΑ Π. ΚΑΛΑΝΤΖΗ
– ΦΩΤΕΙΝΗ Ι. ΒΑΣΤΑΚΗ	– ΑΡΕΤΗ Ν. ΚΕΡΑΝΗ (ΠΡΙΓΚΙΦΙΛΗ)
– ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ Ι. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ	– ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Θ. ΛΑΪΟΣ

Παρακαλώ στη μνήμη τους να τηρήσουμε ενός λεπτού σιγή".

Προσφέρθηκε καφές, κονιάκ και κουλουράκια.

Και εφέτος όπως εδώ και 63 χρόνια ο Σύνδεσμος μέσα στον μήνα Δεκέμβριο τελεί το μνημόσυνο των Εθνομαρτύρων στην Αθήνα και στο Μεγάλο Χωριό.

Διαστυχώς για μια φορά ακόμη η απουσία των συμπατριωτών μας, ήταν απογοητευτική, η διαπίστωση έγινε απ' όλους όσοι παραβρέθηκαν στην εκδήλωση αυτή.

Θα πρέπει να γυρίσουμε πολλά χρόνια πίσω και να θυμηθούμε στις 24-12-1942 παραμονή Χριστουγέννων και να θυμηθούμε το κακό που έγινε στα δυο χωριά Μεγάλο και Μικρό.

13 πατριώτες μας δολοφονήθηκαν και κάηκαν ζωντανοί από τους κατακτητές της Πατρίδας μας.

Όσο και αν η αδιαφορία ορισμένων πατριωτών μας συνεχίζεται δεν παύει η σκέψη μας να γυρίζει πίσω και να θυμόμαστε τα γεγονότα της εποχής εκείνης, και από ευγνωμοσύνη προς τα θύματα θα συνεχίζουμε να τους τιμούμε.

Χρήστος Καραγιάννης

Μην ξεχνάτε τις ημερομηνίες για τις συνεργασίες ή τις ειδήσεις της "Φωνής...". Μέχρι 15 Ιουνίου ή 15 Νοεμβρίου το αργότερο

ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΑ

ΜΗΤΡΩΟΝ ΤΩΝ ΑΡΡΕΝΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ • ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΙΓΑΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Καταρτισθέντα συμβόλων της Νόμου ΑΝΖ'

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

του πρ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Δ. ΒΑΣΤΑΚΗ

- 1905 Βασιλόπουλος Δημήτριος του Βασιλείου:** Επαγγελματίας και από τους πλέον φιλότιμους "παραστεκάμενους" του χωριού, αξιοζήλευτος, πολύτεκνος και καλλίτεκνος οικογενειάρχης, ξενοδοχοϋπάλληλος πολυτελών ξενοδοχείων στην Αθήνα, συντ. ΙΚΑ. Απεβίωσε στην Αθήνα.
- Λαδόπουλος Νικόλαος του Ανδρέα:** Μετανάστης στην Κωνσταντινούπολη, ιδιωτ. υπάλληλος, Λογιστής στην Αθήνα, με ευλογημένη οικογένεια, όπου απεβίωσε σε πρόωρη ηλικία.
- Μπούρας Κωνσταντίνος του Σπυρίδωνος:** Σταδιοδόρμησε στην Χωροφυλακή, υπηρέτησε ως γραμματέας της Κοινότητός μας και απεβίωσε ως συνταξιούχος στην Αθήνα.
- Παίδας Νικόλαος του Μιχαήλ:** Μετανάστης στην Κωνσταντινούπολη και Αθήνα, γεωργοκτηματίας στο χωριό όπου και απεβίωσε.
- Παίδας Παναγιώτης του Σταματίου:** Ξυλουργός στο χωριό, επαγγελματίας στον Πειραιά, όπου και απεβίωσε σε πρόωρη ηλικία στην αγκαλιά της ευλογημένης οικογένειάς του.
- Πριόβολος Νικόλαος του Ιωάννου:** Μετανάστης στην Κωνσταντινούπολη, όπου απεβίωσε νέος.
- Σκαρπής Κωνσταντίνος του Σπυρίδωνος:** Μετανάστης στην Κωνσταντινούπολη, όπου και απεβίωσε.
- Τουλούπας Γεώργιος του Ιωάννου:** Επαγγελματίας στο χωριό και Αθήνα, όπου και απεβίωσε ως συνταξιούχος.
- Γιαταγάνας Νικόλαος του Σπυρίδωνος:** Μετανάστης επαγγελματίας στην

Κωνσταντινούπολη και στις Ην. Πολ. Αμερικής, όπου και απεβίωσε.

Ζαχαρόπουλος Γεώργιος του Ανδρέα:

Μετανάστης επαγγελματίας στην Κωνσταντινούπολη, αξιόλογος βιοτέχνης στην Αθήνα και συνταξ. του ΤΕΒΕ. Επίσης Μέγας Ευεργέτης, μετά της ευσεβέστατης συζύγου του Ελένης το γέν. Κωνσταντίνου Καραδημήτρη, δωρεάς θεοκίνητης εκ Δέκα πέντε εκατομμυρίων (15.000.000) δραχμών για την τοιχογραφία-αγιογράφηση του Καθεδρικού Ιερού Ναού Αγίας Παρασκευής Μεγάλου Χωριού, έργο θεοφιλάρετο και αναγκαιότατο για το οποίο είχα το πρόνομιο να μου εμπιστευθεί την άψογη εκτέλεσή του... Απεβίωσε ειρηνικά στην Νέα Σμύρνη Αθηνών, όπου και ετάφη στις 31 Ιανουαρίου 1995.

Κοτρώνης Θεόδωρος του Νικολάου:

Απεβίωσε νέος στις Ράχες Λαμίας.

Μαργαριτόπουλος Δημήτριος του Κωνσταντίνου:

Απεβίωσε νέος στην Κωνσταντινούπολη.

Παλιούρας Ιωάννης του Σπυρίδωνος: Ξενοδοχοϋπάλληλος - Μάγειρας στην Αθήνα, συντ. ΙΚΑ, ο πάντοτε γελαστός και χαριτολόγος του Χωριού, απεβίωσε στην Αθήνα.

Σιταράς Ιωάννης του Ανδρέα: Μετανάστης, Βιοτέχνης στην Κωνσταντινούπολη, επαγγελματίας στην Αθήνα, όπου και απεβίωσε.

- 1907 Βονόρτας Παναγιώτης του Δημητρίου:** Απεβίωσε νέος στο χωριό.

(συνεχίζεται)

Σκέψεις για το Σύνδεσμο (II)

Δύο είναι τα χαρακτηριστικά, όσο και παλαιά, γνωρίσματα της πλατείας του χωριού μας: ο πλάτανος και η βρύση. Το καθένα έχει τη δική του ιστορία.

Για τον πλάτανο λένε πως η κάποτε δημογεροντία επέβαλε σε παραπτωματία συγχωριανό μας (έκοβε ξύλα παράνομα στα "βακούφικα") τη φύτευση, το πότισμα και την προστασία του δέντρου μέχρι να μεγαλώσει!

Σοφοί οικολόγοι οι πρόγονοί μας, έδωσαν το διαχρονικό μήνυμα για την προστασία των δασών τα οποία με τη σειρά τους προσφέρουν τη δική τους ανυπολόγιστη βοήθεια και χαρίζουν στον τόπο μας την ανεπανάληπτη ομορφιά τους.

Έκτοτε ο πλάτανος της πλατείας του Μεγάλου Χωριού ζει και θεριεύει.

Ακούει και βλέπει τα όσα γίνονται, χαίρεται ή θυμώνει με τα καμώματά μας, παρακολουθεί σιωπηλά τα λεγόμενα και καταγράφει (αλλά και χρεώνει) τις σοβαροφανείς αναλύσεις και κρίσεις μας επί παντός θέματος.

Όσο για τη βρύση, μπορεί να περηφανεύεται ότι απλόχερα προσφέρει τη δροσιά της σε όλους ανεξαιρέτως τους κατοίκους και τους φίλους του χωριού μας.

Παλαιότερα με το ξύλινο καλάνι, στη συνέχεια με τη μαρμάρινη λεοντοκεφαλή (δωρεά του συμπατριώτη μας Ι. Περίδα) και τέλος, πολύ πρόσφατα, με την πέτρινη κατασκευή-αφέρωμα. Δεν έτυχε να γνωρίσω τον αείμνηστο συγχωριανό μας Ι. Περίδα, που με δαπάνη του κατασκευάστηκε η προηγούμενη μαρμάρινη βρύση και τοποθετήθηκε στον πλάτανο, μαζί με την μαρμάρινη επιγραφή που αποθανάτιζε το γεγονός.

Επίσης δε γνωρίζω και το λόγο για τον οποίο η κοινότητα έδωσε, προς τιμή του, το όνομά του σε έναν από τους κεντρικούς δρόμους του Χωριού μας.

Σίγουρα συνέτρεχαν λόγοι προσφοράς προς τη γενέτειρά του.

Γνωρίζω όμως ότι δύσκολα, πολύ δύσκολα, γίνεται κατανοητή η διαγραφή μίας δωρεάς και η αντικατάστασή της από άλλη, έστω και περισσότερο γενναιόδωρη.

Η όποια προσφορά αναφέρεται σε συγκεκριμένο χρόνο και κρίνεται με τα τότε κρατούντα μέτρα.

Δεν είναι ποσοτική αλλά ποιοτική η αξιολόγηση.

Αναφέρομαι στη βρύση - δωρεά Ι. Περίδα που ευτυχώς διασώθηκε και φυλάσσεται στην Πνευματική Στέγη.

Αν είναι σωστές οι πληροφορίες μου, απομακρύνθηκε από τη θέση της για να κατασκευαστεί το πέτρινο τοιχίο που περιβάλλει και προστατεύει τον πλάτανο.

Σωστή και αναγκαία ενέργεια.

Παρέλειψαν όμως οι τότε υπεύθυνοι να επανατοποιηθείσουν τόσο την αναμνηστική πλάκα, όσο και τη βρύση.

Λανθασμένη ενέργεια.

Υπάρχει βέβαια σήμερα η πράγματι καλαίσθητη αφιερωματική λιθόκτιστη βρύση και γιατί όχι. Η ένσταση και απορία συνάμα είναι γιατί δεν χρησιμοποιήθηκε μία από τις άλλες πλευρές του τοιχίου για την επανατοποιητήση της παλαιάς βρύσης.

Επειδή εξέλειπε προ πολλού η δημογεροντία.

Επειδή ο πλάτανος ακούει, βλέπει, θυμάται, κατανοεί, ελπίζει, συγχωρεί αλλά δεν μιλάει για να διαμαρτυρηθεί.

Επειδή τέλος είναι χρέος μας να επανορθώσουμε τα όποια και για όποιο λόγο λάθη μας.

Θεωρώ ότι είναι καιρός Σύνδεσμος και Κοινοτικό Διαμέρισμα Μεγάλου Χωριού να λάβουν

μέριμνα για την άμεση αποκατάσταση της ιστορικής συνέχεια της πλατείας, δηλαδή του ίδιου του χωριού μας.

Ας μην επαναπαύμαστε. Ο γερο-πλάτανος είπαμε δεν μιλάει αλλά και δεν ξεχνάει.

Υπάρχει πάντα ο φόβος (και η ελπίδα) να αφυπνίσει την πάλαι ποτέ δημογεροντία και να επιβάλλει τον αρμόζοντα στις πράξεις μας κανόνα.

ΥΓ 1. Πληροφορίες της τελευταίας στιγμής λένε ότι ο αείμνηστος I. Περίδας συνέδραμε γενναία οικονομικά για την κατασκευή του κοινοτικού ξενοδοχείου και την τσιμεντόστρωση του δρόμου από Τσίας Περίδα που και προς τιμή του φέρει το όνομά του.

ΥΓ 2. Μεγάλο Χωριό. Έτσι ονομάζεται το χωριό μας. Δεν πειράζει που δεν είναι ΜΕΓΑ. Ας αλλάξουν επιτέλους οι σχετικές πινακίδες

ΥΓ 3. Ο ηλεκτροφωτισμός από πλατεία προς Άγιο Γεράσιμο πολύ καθυστερεί. Έχουν γίνει και οι σχετικές υποδοχές για τις κολώνες, χωρίς όμως συνέχεια. Ίσως τώρα που πλησάζουν οι δημοτικές εκλογές να... δούμε φως.

N. A. Καρβέλης

.....

Η 28η Οκτωβρίου γιορτάστηκε και φέτος από τη Σχολική Κοινότητα του χωριού μας.

Μετά τον εκκλησιασμό-δοξολογία και κατάθεση στεφάνων στο Ηρώ οπακολούθησε στο Σχολείο εκδήλωση με ποιήματα και τραγούδια.

Τα συγχαρητήριά μας στη νέα δασκάλα του Σχολείου μας και στα παιδιά του, για τη χαρά και συγκίνηση που μας χάρισαν.

Μεγαλοχωρίτη Μεγαλοχωρίτισσα

Μην ξεχνάς ποτέ το χωριό σου.

Από σένα εξαρτάται η διατήρησή του, η πρόοδος και η προκοπή του. Γι' αυτό έλα με την πρώτη ευκαιρία να πιείς κρύο νερό, ν' αναπνεύσεις καθαρό αέρα, να περπατήσεις τους δρόμους του, τα σοκάκια που περπάτησες παιδί.

Να θυμηθείς... να ηρεμήσεις.

18η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Γράφει η Υπεύθυνη: Μαίρη Καλλιάνη

Η 18η Πολ. Εβδομάδα για άλλη μια χρονιά ακόμα έδωσε ζωή και χαρά στους Μεγαλοχωρίτες, φίλους και επισκέπτες μας. Ζεκινήσαμε με δύο εκθέσεις φωτογραφίας α) "Ευρυτανικά τοπία και πρόσωπα" φωτ. του φίλου κ. **ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΑΣΣΙΟΥ** και β) "Τα λουλούδια της Ευρυτανίας, φωτ. του προέδρου **Τάσου Κοντομέρκου** και Γ. **Τάσσιου**.

- Στις 7-12 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε όπως κάθε χρόνο το τουρνουά ταβλιού με μεγάλη συμμετοχή παικτών (32 άτομα πήραν μέρος). Στον τελικό έπαιξαν οι **Δημήτρης Ζαβός** και **Τάκης Χάσκος**. Νικητής αναδείχθηκε ο Δημήτρης Ζαβός.
- Στις 12 Αυγούστου στον Άη Θανάση την όμορφη αυτή τοποθεσία του Μεγ. Χωριού πραγματοποιήθηκε το παιχνίδι του κρυμ. θησαυρού. Πήραν μέρος 32 παιδιά από τα χωριά: Μεγάλο, Δερμάτι και φίλοι επισκέπτες. Νικητής στο παιχνίδι ο μικρός **Κολοβός Δημήτρης** (γ. Σταμάτη).
- Στις 13 Αυγούστου η Πολ. Εβδομάδα έκλεισε με την πολύ επιτυχημένη βραδιά τσίπουρου. Μεζέδες χωριάτικες πίττες από τις Μεγαλοχωρίτισσες, άφθονο τσίπουρο και χορός μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες.

Από τη Γιορτή Τσίπουρου. Και... ο χορός καλά κρατεί.

να Γαβρίλη, Παρασ. Μπακατσιά και Πόπη Χασκοπούλου, Λένα Σταυράκη για τις νόστιμες πίττες τους.

Την βραδιά τίμησαν με την παρουσία τους: ο Βουλευτής Υπολοίπου Αττικής της Ν.Δ., συμπατριώτης μας κ. **Αθαν. Μπούρας**, ο Νομάρχης Ευρυτανίας κ. **Κώστας Κοντογεώργος**, ο Διευθυντής Δασών Ευρυτανίας κ. **Γ. Καραγεώργος**, ο Δ/ντής Παρ. Υπηρ. Πυροσ/κής Στερεάς Ελλάδος Περιφερειάρχης κ. **Αθανάσιος Κοντοκώστας**, ο Δ/ντής Πυρ. Υπηρ. Καρπενησίου κ. **Νικόλαος Μπέτσιος** και άνδρες της Π.Υ. Καρπενησίου που από το πρωί έδιναν μάχη για να σβήσουν τη φωτιά που έκαιγε την πίσω μεριά της όμορφης Καλιακούδας. Επίσης ο Δήμαρχος Ποταμιάς κ. **Ιωάννης Ίβρος** και ο Πρόεδρος Δ.Δ. Μεγ. Χωριού κ. **Αθανάσιος Μπακατσιάς**.

Ο νικητής στο τάβλι ΤΑΚΗΣ ΖΑΒΟΣ με... το τρόπαιό του

Ευχή όλων των παρευρισκομένων μετά την επιτυχημένη αυτή βραδιά να γιορτάσουμε πάλι όλοι μαζί του χρόνου "τη βραδιά τσίπουρου".

Ο Σύνδεσμος Μεγαλοχωριών "Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ" στα πλαίσια της Πολ. Εβδομάδος τίμησε τον ιερέα του χωριού μας π. **Κων/νο Λαμπαδάρη** για την 35ετή θητεία και προσφορά στο χωριό μας. Κοντά του πάντα στυλοβάτης η άξια σύζυγός του η παπαδιά μας κ. **Ειρήνη Λαμπαδάρη.**

Το τάβλι σε πλήρη εξέλιξη στην πλατεία του χωριού

Από την έκθεση αρωματικών φυτών και αγριολούλουδων της Ευρυτανικής Γης.

Ο Σύνδεσμος τίμησε τον πατέρα Κων/νο Λαμπαδάρη για τα 35 χρόνια διακονίας στο Μεγ. Χωριό

Ο Ιστορικός Σύνδεσμος Μεγαλοχωριών η Αγ. Παρασκευή στο πλαίσιο των πολιτιστικών εκδηλώσεων του Αυγούστου 2005 τίμησε τον ιερέα του Μεγ. Χωριού π. **Κωνσταντίνο Λαμπαδάρη.** Η απονομή της τιμητικής πλακέτας έγινε το Σάββατο 13 Αυγούστου.

Για το έργο του μίλησε ο κ. **Γιώργος Σταυράκης** μέλος του Δ.Σ.

Στο πλαίσιο των τιμητικών διακρίσεων που από χρόνια έχει θεσπίσει ο πολιτιστικός και ιστορικός Σύνδεσμος Μεγαλοχωριών και ύστερα από ομόφωνη απόφαση του Δ.Σ. έγινε η τιμητική διάκριση του εφημέριου του χωριού μας πατέρα Κων/νου Λαμπαδάρη.

Οι τιμητικές διακρίσεις αυτές γίνονται με κριτήριο την προσφορά στα κοινά, για τον εξωραϊσμό, και την πολιτιστική αναβάθμιση και προβολή του Μεγ. Χωριού, σήμερα έδρα του Δήμου της Ποταμιάς. Ο πατ. Κων/νος σαν καλός στρατιώτης, καταδεκτικός και φιλόξενος επί 35 συναπτά χρόνια -μια ολόκληρη ζωή -υπηρετεί το Μεγ. Χωριό, στις χαρές, αλλά ενίστε, και τις λύπες του.

Με συνέχεια και συνέπεια. Με βροχές και με χιόνια. Χειμώνες καλοκαίρια, ο πατ. Κων/νος πάντα στέκεται στις επάλξεις του λειτουργήματος.

Πολλοί ίσως νομίζουν ότι το έργο του παπά τελειώνει με τα ιερατικά του καθήκοντα. Δεν είναι ακριβώς έτσι. Ο πατ. Κων/νος τρέχει αγόγυστα στα γύρω χωριά του Δήμου της ποταμιάς σε χαρές και τα δυσάρεστα. Με ζήλο και μεράκι πρωτοστατεί για τη συντήρηση και τον καλλωπισμό σε όλες τις εκκλησίες και τα εξωκλήσια του χωριού μας.

Η Αγία Παρασκευή και ο περιβάλλον χώρος δεν θα ή-

ταν σε υποδειγματική καθαριότητα χωρίς τον παπά-Κώστα και την παπαδιά κα Ειρήνη. Χωρίς βέβαια τους εθελοντές και τις εθελόντριες, που και σε αυτούς αξίζει έπαινος.

Μαζί με την πρεσβυτέρα και Ειρήνη ανέθρεψαν πολύτεκνη οικογένεια με τέσσερα παιδιά, και τώρα χαίρονται και εγγόνια.

Ο πατέρας Κων/νος με το έργο του διακονώντας στο Μεγ. Χωριό πιστός στο καθήκον, σεμνός, όπως αρμόζει σε έναν ιερέα, κέρδισε την αγάπη των απανταχού Μεγαλοχωριτών και αγάπησε το χωριό μας.

Όταν χειροτονούνται οι νέοι παπάδες, ο κόσμος αναφωνεί τρεις φορές Άξιος-Άξιος-Άξιος.

Σήμερα, 35 χρόνια μετά, επιτρέψτε μου παρακαλώ, να το επαναλάβω για τον αγαπητό πατ. Κων/νο: ΑΞΙΟΣ.

Παρακαλώ τον πρόεδρο του Συνδέσμου, γιατρό, κ. Τάσο Κοντομέρκο να κάνει την απονομή της τιμητικής πλακέτας.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΙΜΩΜΕΝΟΥ

Αν και κατάγομαι από τα Λεπιανά και εκεί ασκώ τα πολιτικά μου δικαιώματα, εν τούτοις σας αποκαλώ με πολλή ευχαρίστηση συγχωριανούς και συνδημότες, διότι αισθάνομαι Μεγαλοχωρίτης αφού συμπληρώνω φέτος 35 χρόνια ζωής στο Μεγάλο Χωριό.

Ήταν Ιούλιος του 1970 όταν ο μακαριστός Μητροπολίτης Ναυπακτίας και Ευρυτανίας Δαμασκηνός μου υποσχέθηκε πως το Φθινόπωρο του 1970 να ετοιμασθώ να με χειροτονήσει κληρικό.

Σε μια έτερη επίσκεψή μου στο μακαριστό Μητροπολίτη στο σπίτι του μου ανήγγειλε εάν θέλω να γίνω κληρικός στην ενορία Μεγ. Χωριού ασφαλώς, το αποδέχθηκα με μεγάλη ευχαρίστηση και αυτό το θεωρώ ως θεϊκή βοήθεια για την ιεροσύνη μου, καθότι βοηθήθηκα πολύ από το Μεγ. Χωριό στο έργο μου ήδη συμπληρώνω 35 χρόνια και συν Θεώ όσα χρόνια μου επιτρέψει ο Κύριος διότι, όπως γνωρίζεται ένας ιερεύς για να συνταξιοδοτηθεί πρέπει να έχει 40 χρόνια υπηρεσία και να είναι 70 ετών.

Στο χωριό μας εδώ και βοηθήθηκα όπως σας προείπα αλλά και ότι περνούσε από το χέρι μου έκανα για το χωριό. Μπορεί να υπήρχαν άστοχες ενέργειες ή και παραλήψεις αλλά αυτές έγιναν παρά τη θέλησή μου. Τους ναούς όσο μπόρεσα τους συντήρησα και τους εξωράισα, σπίτι του εκάστοτε ιερέα κτίσθηκε, αγιογραφίες έγιναν, Ναοί εκ θεμελίων έγιναν, ο άγιος Δημήτριος, ο Άγιος Φανούριος, Παναγία Καλιακούδας, Ναός στο Γαύρο που στολίζει τον οικισμό. Ο επάνω Ναός Παναγία Προυσσιώτισα και κάτω των Αγίων Ευρυτάνων που εορτάζει την τελευταία Κυριακή του Αυγούστου και πνευματικό κέντρο.

Οι περιξ των Ναών χώροι καθαρίζονται πάντοτε και όλα τα υπόλοιπα εξωκλήσια φροντίστηκαν. Επίσης, τόσον εγώ όσον η πρεσβυτέρα και ολόκληρος η οικογένειά μου συμμετείχαμε και στις χαρές και στις λύπες της ενορίας αυτά τα χρόνια.

Η διαδοχή των Εκκλησιαστικών Συμβούλων γινόταν και γίνονται ακωλύτως και συνεργάσιμα. Προβλήματα ενοριτών ούτε προς το Εκκλησιαστικό Συμβούλιον ούτε προς την Μητρόπολη προέκυψαν. Και αν δεν καταφέραμε εντυπωσιακά πράγματα τουλάχιστον όνομα αρνητικό δεν αποκτήσαμε.

Δεν είναι η κατάλληλη ώρα για να αναφερθώ και πέρα από την ενορία του Μεγ. Χωριού. Τούτο έχω να σας πω ότι εξυπηρέτησα και εξυπηρετώ τις ενορίες Δερμάτι-Χελιδόνα-Καρίτσα και μάλιστα τότε που πηγαίναμε με τα πόδια Δολλιανά 6 ώρες, Χελιδόνα, Δερμάτι 5-6 ώρες κ.λπ. Οι νεότεροι κληρικοί δεν κουράζονται τόσο όσο εμείς οι παλαιότεροι διότι τώρα πηγαίνουν με αυτοκίνητο.

Εύχομαι σε όλους σας πρόοδο στο έργο σας, πρόοδο στο χωριό μας, προκοπή σ' όλους τους συγχωριανούς μας. Θα είμαι πάντοτε στην διάθεσή σας για το καλό του χωριού μας. Επίσης εύχομαι η Αγία Παρασκευή και ο τοπικός Άγιος Γεράσιμος να σας χαρίζει υγεία και μακρο-νημέρευση σε όλους σας.

Σας ευχαριστώ
Κων/νος Λαμπαδάρης
Εφημέριος Μεγ. Χωριού

ΝΕΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΣ

Δυστυχώς μέχρι που έκλεισε η προετοιμασία για την έκδοση του παρόντος τεύχους (137-138) η Δημοτική αρχή και το Δ.Δ. Μεγάλου Χωριού δεν μας ενημέρωσε. Ίσως θεωρεί μη αναγκαία την ενημέρωση των μελών μας ή αναγνωστών της "ΦΜΧ" από τη Στήλη που αφιερώσαμε με ιδιαίτερη αναμονή στα "ΝΕΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΣ".

Ευχόμαστε να τύχουμε σε επόμενες εκδόσεις την προσοχή της Δημοτικής Αρχής και του Δ/Δ του Χωριού μας. Ελπίζουμε περισσότερα λόγω προεκλογικής περιόδου.

Συντακτική Επιτροπή

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Η παραπέρα ανάπτυξη, εξέλιξη και επιστημονική τελειοποίηση του Μουσείου έχουν, ανάγκη από όλους μας με συνεχή συμπαράσταση, ηθική, οικονομική και με προσφορά αντικειμένων, ενθυμημάτων και φωτογραφιών. Ο αριθμός των επισκεπτών και οι καταγραμμένες εντυπώσεις τους, δικαιώνουν απόλυτα την ίδρυσή του.

Στα 14 χρόνια που λειτουργεί το Μουσείο ο επισκέφθηκαν πάνω από 55.000 άτομα

Σχεδόν όλα τα Ευρυτανικά έντυπα αναφέρονται στο Μουσείο του χωριού μας. Επισκεφθείτε το και γνωρίστε στους φίλους σας το Μουσείο μας.

- Κατά το 2005 (μέχρι 18/12/05) 2895 άτομα επισκέφτηκαν το Λαογραφικό μας Μουσείο.
- Την Έκθεση Φωτογραφίας και Λουλουδιών της Ευρυτανικής Γης επισκέφτηκαν 609 άτομα.
- Μη ξεχνάτε το Μουσείο έχει την ανάγκη όλων. Η συντήρηση και διατήρησή του έχουν την ανάγκη της αγάπης σας, της ηθικής και οικονομικής ενίσχυσης.

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου Ιδιαίτερα ευχαριστεί το βουλευτή και υπουργό κ. **ΜΙΧΑΛΗ ΛΙΑΠΗ** για την με πολλούς τρόπους συμπαράσταση και το ενδιαφέρον του για το έργο μας προς όφελος του Συνδέσμου και του Χωριού μας.

Ευχαριστούμε:

1. την **ΑΝΘΟΥΛΑ ΣΙΤΑΡΑ** για τη προσφορά της ιδιαίτερου αντικειμένου για τη Συλλογή του Μουσείου.
2. τον **ΤΑΚΗ Φ. ΒΟΝΟΡΤΑ** για την προσφορά παλαιών φωτογραφιών για το φωτογραφικό αρχείο του Μουσείου.
3. Ευχαριστούμε τα αδελφά Σωματεία που αναφέρονται στο Λαογραφικό μας Μουσείο στις εκδόσεις τους και τους παρακαλούμε να συνεχίσουν.

**Επισκεφθείτε το Λαογραφικό Μουσείο
στο Μεγάλο Χωριό.**

Γνωρίστε την Ιστορία του τόπου μας.

Γιορτή Καλλιακούδας

Στις 21 Αυγούστου πραγματοποιήθηκε στην Παναγιά της Καλιακούδας η καθιερωμένη Αρχιερατική Λειτουργία χοροστατούντος του Μητροπολίτη Καρπενησίου κ.κ. **Νικολάου**.

Ακολούθησε ομιλία από τον ταμία του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών κ. **Παν. Λώλο** και στη συνέχεια κατάθεση στεφάνων από τους φορείς της περιοχής.

Εκτός από τον κ. **Αθ. Παναγιωτόπουλο** (Γεν. Γραμματέα της Νομαρχίας) και τους Δημάρχους Δομνίστας κ. **Γιάνν. Σταμάτη** και Ποταμιάς κ. **Γιαν. Ιβρο**, η απουσία των επισήμων ήτο εμφανής και συζητήθηκε. Ακολούθησε τραπέζι στους επισήμους, χορός-κρασί προσφορά για όλους τους παρευρισκομένους.

Ομιλία για την 182η Επέτειο από τη Μάχη της Καλιακούδας

Παναγιώτη Χ. Λώλου

Πολιτικού Επιστήμονα - Οικονομολόγου

που στις 9/8/1823 λαμβάνει τώρα η ομώνυμος μάχη που έχει ως αποτέλεσμα και το θάνατο του ηρωικού Μάρκου Μπότσαρη.

Αν και η αιφνιδιαστική επίθεση των ελληνικών σωμάτων που μετέβαλλε το Καρπενήσι σε χώρο πολεμικής αναμέτρησης προκάλεσε το κλονισμό των δυνάμεων του Μουσταή, η αδυναμία συναίνεσης στο ζήτημα της διαδοχής του Μάρκου Μπότσαρη στην αρχηγία, επανέφερε τις εμφυλιοχωριούσες έριδες στις τάξεις του ελληνικού στρατεύματος

Με την επέμβαση του Κωνσταντίνου Μεταξά ο οποίος λίγο καιρό πριν είχε ανακηρυχθεί Έπαρχος Μεσολογγίου και παντός Καρλελίου -δηλαδή ολοκλήρου της Δυτικής Ελλάδος- και η οποία ουσιαστικά διέσπασε τις ελληνικές δυνάμεις, η αρχηγία του στρατεύματος ανατίθεται στο Ζυγούρη Τζαβέλλα.

Ο Τζαβέλας αποφασίζει να καταλάβει "την οχυράν Καλιακούδαν" όπως αναφέρει ο Ακαδημαϊκός **Διονύσιος Α. Κόκκινος** στο έργο του "Η Ελληνική Επανάστασις" στην οποία σπεύδει και ο οπλαρχηγός Ροδόπουλος προερχόμενος από τη Πελοπόννησο καθώς και οι οπλαρχηγοί Ι. Γιολδάσης, Σαδήμας, Ν. Πετμεζάς, και Ν. Κοντογιάννης, με τελικό αποτέλεσμα τη συγκρότηση ενός σώματος 2.500 ανδρών.

Ο Μουσταής, είτε επειδή από τη δύσιδο της Καλιακούδας θα κατέβαινε στη Δυτική Στερεά, είτε επειδή δεν θέλησε να παραβλέψει τα ελληνικά σώματα τα οποία θα παρενοχλούσαν τις επικοινωνίες του αποφασίζει στις 28/8/1823 να επιτεθεί, κατά των οχυρωμένων της Καλιακούδας. Δοκιμάζει τρεις φορές ανεπιτυχώς εντός της ημέρας και επαναλαμβάνει το εγχείρημά του την επομένη 29/8/1823 έχοντας επιτύχει την είσοδο 400 Αλβανών από τα στενά που φυλάσσουν οι Γιολδάσης και Σαδήμας.

Η εξέλιξη αυτή είναι καθοριστική αφού βρίσκει τα ελληνικά σώματα περικυκλωμένα και πα-

Κατά την άνοιξη του 1823, δευτέρου έτους της επαναστάσεως και μεσούσης της πολιορκίας του Μεσολογγίου, ο Μουσταφά Πασάς από τη Σκόδρα της Αλβανίας -γνωστότερος ως Μουσταής- και προκειμένου να (καταπνίξει την εκεί επαναστατική δράση, λαμβάνει την διαταγή της Υψηλής Πύλης για τη κάθοδο του στη Στερεά Ελλάδα. Αφού συγκεντρώνει αρχικά τις δυνάμεις του στα Τρίκαλα κατεβαίνει στο Καρπενήσι ό-

ρά την ορθή διαταγή του Τζαβέλλα για την ταυτόχρονη έξοδο των Ελλήνων από τις θέσεις τους, η οποία είχε συνέπεια την επιτυχή διάνοιξη διαδρόμου διαφυγής, 200 άνδρες πέφτουν νεκροί; μεταξύ αυτών και ο ίδιος. Εξαιτίας αυτής της απρόσμενης τροπής οι διαφυγόντες προς το Μεσολόγγι και τη Ναύπακτο αν και έχουν επιτύχει, σημαντικότατη στρατηγική ανατροπή της εξέλιξης της μάχης αποτέλεσμα του ηρωισμού τους, αναγκάζονται να εγκαταλείψουν στο στρατόπεδο τους όλες τους τις αποσκευές, και φέροντας μόνοι τα όπλα τους.

Το αποτέλεσμα της μάχης ανεξάρτητα από τα αίτια της έκβασης του -ο Κωνσταντίνος Μεταξάς αργότερα βασιζόμενος προφανώς σε μια επιστολή των οπλαρχηγών Κοντογιάννη, Σκαλτσά, Λόντου και Πετμεζά προς τον Ανδρέα Ζαΐμη; κατηγορεί το Γιολδάση ως αργυρώνητο προκειμένου να επιτρέψει το πέρασμα των 400 Αλβανών από το στενό το όποιο ήταν διατεταγμένος να φυλάσσει- είχε ως απώτερη συνέπεια τη συντριβή της ελληνικής άμυνας της βορείου πλευράς της Δυτικής Ελλάδας και τη περαιτέρω αδυναμία ενίσχυσης του Μεσολογγίου το οποίο πλέον βρισκόταν σε ακόμη πιο δυσχερή θέση. Ανεξάρτητα τούτου, είναι αυτή η ηρωική έξοδος των Ελλήνων αγωνιστών και η θυσία των πεσόντων και όχι η έκβαση της μάχης που τιμάται σήμερα, όπως κάθε χρόνο, αυτή την σεμνή τελετή και μετά την "υπέρ πεσόντων και αγωνισαμένων" επιμνημόσυνη δέηση, και είμαστε εμείς οι απόγονοι εκείνων για λογαριασμό των οποίων η ελευθερία διεκδικήθηκε από τα ένοπλα σώματα Σουλιωτών, Ρουμελιωτών. Πελοποννησίων ή και άλλων ακόμη αγωνιστών.

Η ιστορία ιδωμένη κριτικά έστω και αν αφήνει χώρο για επαμφοτερίζοντα ή και οδυνηρά συμπεράσματα είναι ή μόνη οδός καταλήγουσα στο "εθνικόν το οποίον είναι και αληθές" κατά το Διονύσιο Σολωμό ο οποίος ζει τις συγκλονιστικές εξελίξεις του καιρού του που έμελλαν να οδηγήσουν λίγο αργότερα στην απελευθέρωση μέρους των ελληνικών εδαφών και στη συγκρότηση του πρώτου ελληνικού κράτους. Αυτό το "αληθές" καλούμαστε να αναγνωρίσουμε υποβάλλοντας το στη βάσανο της έρευνας και της κριτικής και να υπερασπιστούμε σε κάθε περιοχή, τιμώντας παράλληλα τους πεσόντες προγόνους στη θυσία των οποίων οφείλεται η σημερινή ευδαιμονία. Τα γεγονότα υποκείμενα σε συνεχή κρίση και επαναξιολόγηση δύνανται να προσφέρουν συνεχώς μια πιο ολοκληρωμένη αντίληψη της ιστορίας χωρίς να αφαιρούν από τις μεγάλες πράξεις όπως αυτής της αυτοθυσίας το νόημα και τη τιμή που τους αρμόζουν. Πράξεις οι οποίες στηρίζονται σε διαχρονικές αξίες όπως αυτής της αυτοθυσίας είναι αδύνατο να κριθούν με αμφισβήτηση από οποιονδήποτε και σε οποιονδήποτε χρόνο· ενώ η κατανόηση και με ρεαλισμό αξιολόγηση των γεγονότων είναι προϋπόθεση της μη επανάληψης αυτών όσων σημαίνονται με αρνητικό πρόστημα. Είναι μεγαλύτερα τα οφέλη που απορρέουν από την αυτογνωσία παρά από τη χωρίς κρίση και με αποστωπήσεις επανάληψη στερεότυπων αφηγήσεων οι οποίες δεν μπορούν να σφυρηλατήσουν το "εθνικόν" που πρέπει να είναι και "αληθές".

Η ελληνική ιστορία έχει και πριν αλλά και μετά να επιδείξει αμφίσημης ερμηνείας γεγονότα τα οποία καθόλου δεν μετρίασαν τη μαχητική διάθεση των Ελλήνων. Υπήρξαν κι άλλες μάχες σε άλλες "Καλιακούδες" και ίσως υπάρξουν και στο μέλλον. Δεν εξέλειπαν ποτέ από τον Ελληνισμό οι στιγμές κατά τις οποίες έπρεπε να δοθούν μάχες επιβίωσης. Η αυτογνωσία όμως είναι προ-απαιτούμενο για τη δυνατότητα του μάχεσθαι το οποίο στους καιρούς μας δεν έχει αποκλειστικά στρατιωτικό περιεχόμενο. Ο χρόνος που περνά δεν μετριάζει την ανάγκη ακριβούς ιστορικής μνήμης. Αντιθέτως, την επιζητά για να καταρτίσει κριτικά σκεπτόμενους πολίτες οι οποίοι θα μάθουν να αποζητούν το "αληθές" επιδιώκοντας το "εθνικών". Πολίτες άξιους του μάχεσθαι το οποίο θα κατοχυρώνει οποιαδήποτε στιγμή την εθνική τους υπόσταση και θα θέτει τις προϋποθέσεις διαιωνίσεως της μέσα από οποιαδήποτε forum είτε αυτά είναι στρατιωτικά, είτε διπλωματικά, οικονομικά, πολιτισμικά ή άλλα.

Έμπλεοι ευγνωμοσύνης ας κρατήσουμε αιωνία τη μνήμη των αγωνισθέντων και των πεσόντων στην τιμώμενη από εμάς σήμερα, και σε αυτές που θα υπάρξουν στο μέλλον, ιστορική Μάχη της Καλιακούδας και ας αναδείξουμε από τη πλευρά μας ακόμη περισσότερο το "αληθές" της θυσίας τους επιδιώκοντας πάντα το "εθνικόν" που κατά το Μακρυγιάννη συμπίπτει με το "εμείς" και όχι με το "εγώ". Αυτά είναι αγαπητοί μου τα αιματοβαμμένα χώματα του "εμείς" και σε αυτά ας φροντίσουμε να πατάμε πάντοτε.

ΣΕΛΙΔΑ ΤΩΝ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΑΣ

ΟΙ ΧΩΡΙΑΝΟΙ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Με πολύ χαρά μαθαίνουμε τα νέα και τις ωραίες εκδηλώσεις του Συλλόγου Μεγαλοχωριτών Αμερικής.

Διαβάζουμε με ενδιαφέρον την περιοδική έκδοση «ENOSIS» και μέσα από τις σελίδες του βλέπουμε ένα άλλο «μίνι» Μεγ. Χωριό ζει και προκόβει σε μια δεύτερη πατρίδα, την Αμερική. Βλέπουμε από τις κοινωνικές εκδηλώσεις, τα παιδιά δεύτερης και τρίτης γενιάς να σπουδάζουν, να παντρεύονται, να αποκτούν απογόνους και να ριζώνουν όλο και πιο πολύ. Αυτό για μας εδώ στην Ελλάδα είναι χαρά, αλλά και προβληματισμός μαζί. Χαρά γιατί τα παιδιά αυτά σταδιοδρομούν σε μια πλούσια και μεγάλη χώρα. Και προβληματισμός γιατί η πατρίδα μας η Ελλάδα, και το χωριό μας φυλλορροεί κάτω από το βάρος της μετανάστευσης και της υπογεννητικότητας.

Εκείνο όμως που προέχει είναι η πρόοδος και η ευημερία των νέων παιδιών. Τα υπόλοιπα θα μας τα δείξει η πορεία του χρόνου που εμείς δύσκολα μπορούμε να προβλέψουμε.

Με την ευκαιρία των γιορτών 2005-2006 η Φωνή ευχεταί υγεία και ευτυχία για το 2006 σε όλους τους χωριανούς και φίλους της ξενιτιάς, Αμερική, Αυστραλία, Καναδά και όπου Γης.

Δ.Σ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αγαπητοί Συμπατριώτες,

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών σας ευχεταί το 2006 να είναι γεμάτο υγεία, αγάπη και ευτυχία.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΚΟΨΙΜΟ ΠΙΤΑΣ: Την **Κυριακή 22 Ιανουαρίου 2006** και ώρα 10.30 π.μ. θα κόψουμε την πρωτοχρονιάτικη πίτα μας στο Εντευκτήριο του Συνδέσμου μας, Μαιροκορδάτου 6, 5ος όροφος.

ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ: Την **Κυριακή 26 Φεβρουαρίου 2006** θα πραγματοποιηθεί η ετήσια χοροεσπερίδα μας στο κοσμικό Κέντρο «FEVER» (Λεωφ. Συγγρού και Λαγουμιτζή). Τραγουδούν οι: ΕΛΕΝΑ ΠΑΠΑΡΙΖΟΥ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΑΛΙΚΗΣ, ΧΡΗΣΤΟ ΠΑΖΗΣ. Χορογραφίες ΦΩΚΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΣ. Τιμή κατ' άτομο: 30 ευρώ. Δηλώστε έγκαιρα την συμμετοχή σας

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ: Την **Κυριακή 19 Μαρτίου 2006** και ώρα 10.30 π.μ. στο γραφείο του Συνδέσμου θα γίνει η καθιερωμένη ετήσια Γενική Συνέλευση.

Αγαπητοί Συμπατριώτες, δείξτε την αγάπη και το ενδιαφέρον σας με την συμμετοχή σας σε όλες μας τις εκδηλώσεις. Η παρουσία σας μας δίνει δύναμη για να συνεχίσουμε το έργο μας.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ

"Να 'ξερες, όμορφο χωριό, τι μου θυμίζει εμένα
ένα κεδρί, ένα δεντρί, μια ρεματιά, μια βρύση.
Να 'ξερες, όμορφο χωριό, τι πόθους μού ξανάφτει
ένας ανθός σου ταπεινός, με τη μοσχοβολιά του".

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

- Ο **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΘ. ΧΑΣΚΟΠΟΥΛΟΣ** πήρε το διδακτορικό του στο Πανεπιστήμιο Πατρών (Κβαντική Χημεία).

Συγχαρητήρια στους γονείς του και στον ίδιο. Του ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία.

ΝΕΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

- Η **ΑΝΘΗ Γ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ** πέρασε στο Τμήμα Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και Οικονομία (Μεσολόγγι).

- Ο **ΕΥΓΕΝΙΟΣ Δ. ΒΑΣΤΑΚΗΣ** πέρασε στη Σχολή Λογιστών Πανεπιστημίου Πειραιώς.

- Η **ΚΑΤΕΡΙΝΑ Γ. ΚΟΥΚΟΥΣΗ** (εγγονή της Αθανασίας Ζηνέλη-Κατσάνου) πέρασε στη Φιλοσοφική Σχολή Αθηνών-Τμήμα Φιλολογίας.

Τους συγχαίρουμε και ευχόμαστε κάθε πρόοδο.

ΝΕΑ ΜΕΛΗ

- **ΒΑΣΤΑΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ**
- **ΒΑΣΤΑΚΗ ΜΙΧ. ΕΛΕΝΗ**

- **ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ-ΠΑΣΣΑ ΝΕΝΑ**
- **ΒΑΜΒΑΚΑ ΖΩΗ (γ. Κ. ΚΑΚΑΡΑΝΤΖΑ)**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Οι **ΠΑΝΟΣ και ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ (ΒΟΝΟΡΤΑ) ΜΟΚΚΑ** απέκτησαν αγόρι. Να τους ζήσει
- Οι **ΙΩΑΝΝΗΣ και ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΖΗΝΕΛΗ** απέκτησαν το δεύτερο παιδί τους, κοριτσάκι. Να τους ζήσει
- Οι **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ και ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΑΡΑ-**

ΝΙΚΑ (Το γένος Σπ. Ζηνέλη) απέκτησαν γιο (6 Μαρτίου 2005). Να τους ζήσει.

- Ο **ΑΓΓΕΛΟΣ** και η **ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΠΟΡΦΥΡΗ** (το γ. Ν. Καρβέλη) απέκτησαν κοριτσάκη. να τους ζήσει.
- Η κόρη της **ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ Κ. ΑΡΑΠΟΓΙΑΝΝΗ (ΑΝΘΗ ΘΕΙΟΠΟΥΛΟΥ)** απέκτησε αγοράκι. Να της ζήσει.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Οι **ΕΥΘΥΜΙΟΣ** και **ΕΛΕΝΗ ΜΠΑΚΑΤΣΙΑ** βάπτισαν το κοριτσάκι τους. Νονοί οι Δημήτριος και Γιώτα Πρακτικού. Να τους ζήσει.
- Οι **ΝΙΚΟΛΑΟΣ** και **ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΚΑΤΣΑΡΟΥ** βάπτισαν το πρώτο τους παιδί, κοριτσάκι. Νονοί οι Θωμάς Γυφτομήτρος και Κική Τσουκαλά. Να τους ζήσει.
- Οι **ΗΛΙΑΣ** και **ΝΙΚΗ ΚΑΛΑΝΤΖΗ** βάπτισαν το αγοράκι τους. Νονά η Μαρία Δουλαβέρη. Να τους ζήσει.
- Οι **ΔΗΜΗΤΡΗΣ** και **ANNA BONORTA** βάπτισαν το κοριτσάκι τους. Νονοί Άννα και Κώστας Φωτόπουλος. Να τους ζήσει.
- Οι **ΚΩΣΤΑΣ** και **ΓΙΑΝΝΑ ΜΠΑΚΑΤΣΙΑ** βάπτισαν το αγοράκι τους. Η νονά Μαίρη Τσουκαλά. Να τους ζήσει.
- Οι **ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ** και **ΛΕΝΑ ΛΑΜΠΑΔΑΡΗ** βάπτισαν το τρίτο αγοράκι τους στον Ι.Ν. Αγ. Παρασκευής. Νονά η Χριστίνα Μπακατσιά. Να τους ζήσει.
- Ο **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΝΤΑΝΑΣ** και η σύζυγός του **ΚΩΝ/ΝΑ** (γένος Πέριδα) βάπτισαν στο Μοναστήρι Προυσσού το γιο τους. Το όνομα του Θεοδόσης. Ανάδοχος η Παναγιώτα Περίδα. Να τους ζήσει.

ΓΑΜΟΙ

- Ο **ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΑΣΣΑΣ** και η **ΣΙΤΥ ΦΥΡΙ-**

Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία και χαρά

Από την Αμερική ήρθαν το 2005

ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ ΔΗΜΑΣ με τη σύζυγό του
ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΦΛΩΡΟΣ με τη σύζυγό του
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΑΤΗΣ με το γιο του
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΟΖΗΣΗΣ με τη σύζυγό του
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ με τη σύζυγό του
Οικογένεια ΚΟΥΤΣΟΥΚΗ (γαμπρός Δημ. Μακρυγιάννη)
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΤΑΚΗΣ με τη σύζυγό του
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ και **ΓΚΟΛΦΩ** οικογενειακώς (γαμπρός Νικ. Βαστάκη)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΑΣΟΣ με το γιο και τη νύφη του
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΔ. ΓΑΒΡΙΛΗΣ με το γιο του
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΣ με τις δυο του κόρες
ΣΤΕΛΙΟΣ και **ANNA ΜΑΚΡΗ** οικογενειακώς
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ με τη σύζυγό του
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΛΤΣΟΥΝΗΣ οικογενειακώς
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΪΔΑΣ με τη σύζυγό του
ΚΩΝ/ΝΟΣ και **ΕΦΗ ΤΖΙΤΖΙΦΑ** (γένος Νικ. Παϊδά) οικογενειακώς
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΚΟΝΤΟΣ με τη σύζυγό του
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΑΠΟΓΙΑΝΝΗΣ "ο τακτικός"

Έτσι ζούσαμε στο χωριό μας πριν από 60-70 χρόνια

Θα αναφερθώ σε γενικές γραμμές για το χωριό μας, και λίγο για το γειτονικό χωριό. Οι κάτοικοι του χωριού μας ζούσανε με την γεωργο-κτηνοτροφία, καλλιεργούσαν τα ποτιστικά χωράφια της ποταμιάς καλαμπόκι φασόλια, πατάτες κ.λπ. Τα δε άνυδρα χωράφια τα σπέρνανε σιτάρι, κριθάρι, φακές κ.λπ. ότι χρειαζόταν διά την διαβίωσή τους. Κανένα χωράφι τότες δεν έμεινε ακαλλιέργητο όπως είναι τώρα όλα ακαλλιέργητα. Κρίμα. Τα χρόνια εκείνα λίγοι άνδρες ταξιδεύοντουσαν στο εξωτερικό, Κωνσταντινούπολη και Αμερική. Κατόπιν από εκεί στέλνανε χρήματα στις οικογένειές τους και φτιάχνανε και στα χωράφια μας πεζούλια, τοίχους πέτρινους.

Το χωριό μας τότες είχε 310 οικογένειες, 1108 κατοίκους μόνιμους βέβαια. Είχε όλες σχεδόν τις επαγγελματικές ειδικότητες. Ας αρχίσουμε απ' τα μπακάλικα γερά μπακάλικα και εμπορικά μέσα μικτά όπως ο μπάρμπα **Γιώργος Γιαννάκος**, ο μπάρμπα **Γιάννης Τουλούμας** ή Ζαχόγιαννος, ο μπάρμπα **Μήτσιος Τριχιάς** ως κι παπούτσια είχαν μέσα λάστιχα Αλισύδας κ.λπ. Απ' το Δήμο Αρακινθών ερχόντουσαν εδώ και ψώνιζαν τα χρειαζούμενα. Είχε χασάπηδες κρεαπώλες. Πρώτα **Κοντομερκαίοι** κι **Σταθοπλαίσιοι** μετά **Τάσος Καμαρέτσος** και **Σεραφείμ Πριόβολος** ο οποίος ήτο ο πιο μάστορας στη δουλειά του. Βέβαια λέγοντας **γρουν'** ο **Πριόβολος** σήμερα **μσάκρ'** ο **Πριόβολος** σήμερα τράγος **κριάρ'** ο **Πριόβολος** ότι έσφαζε το διαλαλούσε, έλεγε ότι βρε πάρε κρέας κι ας μην έχεις λεφτά: με τον τρόπο του σ' έκανε να πάρεις. Τα σφάγια τότες τα' σφαζαν έξω από το μαγαζί τους κι όπως είχε τα τσιγκέλια του κρεμασμένα ο Σ. Πριόβολος περνούσε ο μακαρίτης **Γιάννης Διαμαντόπουλος** με το παρατσούκλι Λιαλιω-Γιάννης όπως ήτο ψηλός και βάδιζε λίγο σκυφτά πιάστηκε τ' αυτί του απ' το τσιγκέλι και το 'σκησε. Το χωριό μας είχε τσαγκαράδες είχε ξυλουργούς, κάθε αυτού τεχνίτες, είχε πεταλωτές φορτηγών ζώων, σαμαράδες, οικοδόμους τους μπάρμπα **Γιώργο Τριανταφύλλη**, τον **Γιώργο Βαστάκη**, η Ράγκο κι άλλους ο πιο μάστορας ήτο ο **Κων/νος Νταρέλλης** με το παρατσούκλι Μάμπιος ή καταγωγή του ήτο απ' την Ήπειρο γαμβρός του Μεγ. Χωριού πανδρεύτηκε αδελφή του Λεωνίδα Χονδρού Κάτο Λεωνίδα όπως τον ξέραμε.

Είχε υδρονομείς νεροφόρους αυτοί κρατούσαν τον κατάλογο των κτημάτων βάσει τα στρέμματα που είχε καθ' ένας δικαιούχος και τις ανάλογες ώρες νερού να ποτίσει τα κτήματά του. Το ταχυδρομείο Μεγάλο Χωριό Καρπενήσι το εκτελούσαν οι μακαρίτες μπάρμπα **Βασίλης Χανζανώνης** πατέρας του Ηλία Χαν/νη και ο μπάρμπα **Θανάσης Σκοτίδας**.

'Ενα τηλέφωνο είχε το χωριό τηλεφωνητής ήτο ο μακαρίτης ο **Θύμιος Δασκαλόπουλος** με το παρατσούκλι Μάκρας ήτο κι διανομεύς κάθε Κυριακή απ' ό,τι θυμάμαι με το σχόλασμα της εκκλησίας ο Θύμιος έβγαινε στου Σκαρπτή τ' αλώνι και μοίραζε τα Ταχυδρομικά ήτο σύζυγος της κ. Φανής Δασκαλοπούλου ήτο ωραίος αλλά έφυγε γρήγορα απ' τη ζωή. Το χωριό μας τα χρόνια εκείνα είχε χωριανούς γιατρούς, δασκάλους, παπάδες, ψάλτες, πεταλωτές, σαμαράδες κ.λπ. ήτο νοικοκυρεμένο.

Το χωριό μας είχε περί τα 2500 με 3000 χιλ. γιδοπρόβατα τα οικόσιτα πρόβατα μαζί με δικά τους τα φύλαγαν από μισά οι **Σεραφείμ Κ. Ελευθερίου** και ο **Αλέξανδρος Τσιβελίκας**, στις 5 Μαΐου τα παίρνανε έξω απ' το χωριό φκιάνοντας κονάκι ο Σερ. Ελευθερίου εκεί που σήμερα είναι ο Ν. Μαριώτης ο δε Αλ. Τσιβελίκας έφκιανε στη Γούφα από τις (5) του Μάη άρχιζαν να τυροκομούν, το δε βοϊδολείβαδο έπρεπε να φυλάγεται από βοσκή άλλων ζώων εκτός τα γελάδια μέχρι (20) Ιουλίου. Όταν θεριζόντουσαν τα σιτάρια ο Ζήκας τα κατέβαζε κάτω τα γελάδια Φτυλιά Αρμακάδες κ.λπ.

Τα δε οικόσιτα γίδια μαζί με δικά του τα φύλαγε ο μπάρμπα **Γιάννης Βονόρτας** με το παρατσούκλι ο Τάκος χρόνια και χρόνια τα φύλαγε ήξερε τα υπόγεια σταυλοχειρώνες όλες τις πόρτες.

Λοιπόν συνεχίζομε οι γυναίκες πολλές φορές σηκωνόντουσαν πρωί για αγροτικές δουλειές

η να σκαλίσουν τα καλαμπόκια ή να τα ποτίσουν χόρτο να δέσουν δεμάτια λέγανε στο μπάρμπα Γιάννη ή Τάκο το πρωί να ανοίξης τη' πόρτα να βγάλεις κι τις δικέσμ' τ' γίδες έξω εγώ θα πάω στου χουράφ' και ο μπάρμπα Γιάνης' πάντα συνειδητός στις δουλειές του εκτός από τα γουρούνια πολλοί θρέφανε κι αρνιά τα λεγόμενα μανάρια το μπάρμπα Γιάννη λέγανε πήγαιν το καλοκαίρι και τα κούρευε αργότερα τα αρσενικά να τα τσιουκανήσει να μην βαρβατέβουν... και τα Χριστούγεννα να τους κόψει το λαιμό όσα πρόκανε βέβαια γιατί ήταν πολλά για έναν άνθρωπο.

Η εποχή του τρύγου των σταφυλιών γινόταν μια ορισμένη ημερομηνία με την κοιν. Μικρού χωριού και κοιν. Κλαυσίου για να μην γίνεται φθορά απ' τα ζουλάπια εξαίρεση υπάρχει στις περιοχής Στενό Παναγία Άθανο και Κεφαλλινού επειδή είναι απομακρυσμένα απ' τ' άλλα κτήματα. Χαρές τραγούδια καθ' οδόν μεταφέρνοντας τα σταφύλια φορτωμένα στα ζώα υπήρχε αλληλοβοήθεια αλληλεγγύη ο ένας τον άλλον που σήμερα δυστυχώς λίγα πράματα... Υπήρχε ήρεμη και γαλήνια ζωή. Κάθε σπίτι στο υπόγειο είχε την κάδη του τα βαρέλια του όλοι τότες φτιάχνανε κρασί αργότερα ψέναμε τα τσίπουρα βγάζαμε τον τραγουδόσπορο. Τα εισόδια της Θεοτόκου 21 Νοέμβρη βράζαμε τα πολιστόρια και θα σηκωνόμασταν πρώι να πάμε πρώτοι απ' τη γειτονιά να ταΐσουμε τη βρύση πολυσπόρια Ε! έθιμα. Έφτασε το (4) ημερο νηστεία και προσευχή. Πλησιάζουν τα Χριστούγεννα γινόμασταν μια παρέα 3-4 άνδρες για το σφάξιμο των γουρουνιών μανάρι ότι είχε καθ' ένας το καλαμπούριζαμε το βράδυ στο μαγαζί το ποιος είχε το μεγαλύτερο βαρύτερο θρεφτό εκείνα τα χρόνια λέγαμε νάναι παχύ το γουρούνι να βγάλουμε πολύ λίπος τη λεγόμενη γλίνα φκιάνοντας με αυτή ζυμαρόπιτες και κατσιαμάκ'θα πέρναγε η οικογένεια αρκετόν καιρό, που τώρα ούτε τα σκυλιά με το ζόρι τρώνε τα λίπη...

Με μια καταρρακτώδη βροχή πήγε μια γυναίκα στο σπίτι της γιαγιάς την φιλοξένησε έμεινε εκεί το βράδυ την άλλη μέρα έφυγε πάει σπίτι της. Μετά κάνα δυο μέρες η γιαγιά Πρωτόγηρου. ανοίγει το σεντούκι της δεν βλέπει τα λεφτά της τις τα 'κλεψαν τι να κάνει ε! 9 εννέα χιλ. δραχ. τότες.... Άρχισε τις ευχές κατάρες όποιος μ' πήρε τα λεφτά να τ' φάει το φίδι 'το χέρι' με το δίκιο τις βέβαια μετά από μικρό διάστημα τι γυναίκα που φιλοξένησε την δάγκασε φίδι στο χέρι... ως φαίνετε δεν άργησαν οι κατάρες να κολλήσουν γιατί τα λεφτά ήτο το αίμα του παιδιού της. Μάλιστα αγαπητοί έχει και ένα άλλο ιστορικό η γιαγιά Πρωτόγυρου όταν χτίστηκε το καμπαναριό της Αγίας Παρασκευής και βάλαν τις καινούργιες καμπάνες η τότε Εκλ. Επιτροπή έβγαλαν δημοπρασία το ποιος θα τις σημάνει πρώτος η γιαγιά έβαλε τα περισσότερα χρήματα και πρώτη της σήμανε χαρμόσυνα ήτο λεβέντισσα. Στο χωριό μας παλιά μέχρι το 1946 λειτουργούσαν (6) έξι υδρόμυλοι αλέθαμε καλαμπόκι στάρι κ.λπ. Το καλοκαίρι που τα νερά κεφαλόβρυσου πήγαιναν για άρδευση των κτημάτων πηγαίναμε και αλέθαμε στο Γαύρο στο μήλο του μπάρμπα **Γιάννη Καρδαρά**. Τα χρόνια εκείνα υπήρχαν σ' ένα σπίτι να κατοικούν με (2) οικογένειες και μάλιστα 8μελής η κάθε μια $2 \times 8 = 16$ άτομα σπίτι με (2) δώματα και μια κουζίνα ζούσανε αγαπημένοι και μονιασμένοι.

Η Ανιάδα επικοινωνούσε απ' το Μάρτη γιατί τα Λακκώματα είναι χαμηλότερα απ' την Καλλιακούδα 'ρχόντουσαν από Ανιάδα προπαντός γυναίκες φορτωμένες με προϊόντα τους να τα πουλήσουν Κυριακή πρωί προτού σχολάσει η λειτουργία της αγίας Παρασκευής στεκόντουσαν στ' Σκαρπή τ' αλώνι φέρνανε κότες αυγά τυρί βούτυρο ακόμη και πατάτες απ' εδώ ψώνιζαν απ' τα μπακάλικα ότ' χρειαζόντουσαν ως κι ζωτροφές χόρτο τριφύλλι κ.λπ. ο μακαρίτης ο μπάρμπα **Γιώργος Κακαράνζας** πήγαινε πρωί-πρωί κι τους περίμενε στη φλέβα ακόμη κι πιο επάνω στου Κεφαλλινού για να πάρει Αναδιώτικα προϊόντα μάλιστα.

Επανέρχομαι στα δικά μας πάλι γινόντουσαν γάμοι πανδρεβόντουσαν Ε! όταν η νύφη ήτο από άλλο χωριό οι συμπέθεροι πηγαίναν καβαλαραίοι στ' αλογομούλαρα στο χωριό της νύφης εκεί τους κερνούσαν γινόντουσαν τα στέφανα στην εκκλησία βέβαιοι γυρίζουνε διπλοί με το σόι της νύφης τα μουσικά όργανα κλαρίνο βιολί νταούλι κ.λπ. έβαζαν οι ρεματιές προτού φτάσουν στο σπίτι του γαμβρού θα φεύγανε (3) γοργοπόδαρα άλογα με τους καβαλαραίους συχαριάτες τους λέγανε αυτούς πηγαίνανε την καλή είδηση ότι έρχονται τα νεόνυμφα με το συμπεθερικό. Τ' άλογα πάνω στο σάγμα έπρεπε να 'χουν άσπρη κουβέρτα η κόκκινη στην κεφαλή τ' αλόγου στο καπίστρι δηλαδή θα 'ταν στολισμένο με λουλούδια. Έφταναν στο σπίτι του γαμβρού η νύφη θα πετούσε 2-3 μήλα ή ρόιδα και κατά προτίμηση τά 'ριχνε αν είχε στην κουνιάδα η κουνιάδο κι όποιος το 'πιανε θα της λέγανε το τραγούδι πέζα μήλο πέζα ρόιδο δεν πεζεύω καμαρώνω καρτερώ τον πεθερό μου να μου τάξει περιβόλι μια σποριά χωράφι, θα της δίναν την Τσίτσα με το κρασί λέγοντας στις ευχές να ζήσετε καλορίζικα κ.λπ. η νύφη με την Τσίτσα θα 'κανε ένα σχήμα σταυρού στον αέρα Ε! Θα την πλησίασε στο στόματις η έπινε ή όχι λίγο κρασί συνέχεια θα την ξεπέζεβε ο πεθερός τάζοντάς της η ένα πεζούλι χωράφι η ένα καρποφόρο δένδρο.... Η πεθερά θα τις έδινε την κουλούρα το ψωμί η νύφη θα το 'βαζε στο κεφάλι της σπάζοντας το πρώτο κομμάτι θα το 'ριχνε πάνω στη στέγη του σπιτιού τ' άλο κομμάτι κομμάτι το 'ριχνε δεξιά αριστερά και όποιος το 'πιανε έθιμα αυτό ε! είναι πολλά τα εθίματα τι να πρωτογράψει κανείς. Το τραπέζι για φαγητό εάν το σπίτι του γαμβρού ήτο μικρό δεν βόλευε πηγαίναν στ' άλλο σπίτι ευρύχωρο όπως πολλούς γάμους εξυπηρέτησε το σπίτι του μπάρμπα **Θεοδόση Βονόρτα** σήμερα ο γιος του Αντώνιος κατοικεί με την οικογένειά του.

Φαγητά στους γάμους εκείνα τα χρόνια θα φκιάνανε στιφάδιο οπωσδήποτε αρνιά ψητά πίτες κ.λπ. κρασί κοκκινέλι που ήτο μάνα καημένη δεν υπήρχαν μπύρες και άλλα τότες καλλίτερα Ε!... Θα γράψω κάτι μεταξύ σοβαρού και αστείο κάποιος απ' τους συμπεθέρους παράδε τη νύφη στο φαγητό και τις λέει φάει κι ζμάκ'νύφ'άι καλά είναι κι τα κοψίδια απαντά η νύφη...

Συνέχεια με το τραπέζι τρώγοντας πίνοντας άρχιζαν τα τραγούδια του τραπεζιού ωραία Δημοτικά, χορός μέχρι πρωί και σε πολλούς γάμους συνέχιζε ως την άλλη μέρα το μεσημέρι. Τα χρόνια εκείνα ο προξενητής που θα πήγαινε στο σπίτι της νύφης με το γαμβρό για να τελειώσουν το συνοικέσιο αν ήτο από άλλο χωριό η νύφη ο γαμβρός υποχρεούται να δώσει ένα ζευγάρι παπούτσια γιατί θα πηγαίναν 2-3 φορές. Μάλιστα το καλαμπούρι δεν έλειπε "λέγοντας" έβγα νύφ' απ'το κατόι να σε ειδή ο γαμβρός το βόιδ'

Τώρα κοπίκαν τα προξενιά όπως είπαμε παραπάνω σε θέλω με θέλσ' την άλλη μέρα χωρίζουν το διαλύουν ενώ χθες στεφανώθηκαν δεν έχουν καθόλου καρτερικότητα και υπομονή έγινε μόδα το διαζύγιο κρίμα όπως θέλουν έτσι τους αρέσει. Τα παλιά χρόνια παίρνοντας τι νύφη απ' το σπίτι της οι γεροντότεροι προπαντός θα 'λεγαν το τραγούδι το εξής: ωρέ κι εμείς τι νύφ' τι παίρνουμε γειτόνοι γειτόνοι απόψε δεν γλιτώνει ορέ κι το χωριό δικό σας γειτόνοι απόψε δεν γλιτώνει. Τώρα το γλύτωμα ποιο ήτο Ε! καλά! Λίγα να λέμε και πολλά να καταλαβαίνουμε τότες ο γέρακας θα κουτσομάδαγε την πέρδικα...

Φώτης Δ. Βονόρτας

Ο καλός συγχωριανός μας, παλιός Μεγαλοχωρίτης Φώτης Βονόρτας με το λαογραφικό του αφήγημα μας φέρνει στο μυαλό τα χρόνια κείνα τα παλιά.

Λόγω έλλειψης χώρου στο περιοδικό κάποια κομμάτια αφαιρέθηκαν. Ας μας ξαναγράψει ο αγαπητός Φώτης. Όμως όχι περισσότερο από τρεις το πολύ χειρόγραφες σελίδες.

Το κείμενο το περάσαμε χωρίς διορθώσεις, όπως το νιώθει ο συγγραφέας του.

Σ.Ε.

Τα παιδικά μου Χρόνια

Αγαπητέ Μεγαλοχωρίτη επετρεψέ μου να σε γυρίσω πίσω καμιά 50αριά χρόνια. Να σε φέρω στα παιδικά σου χρόνια στα χρόνια εκείνα τα βασανιστικά τα πέτρινα στα χρόνια της μπομπότας της φτώχιας τότε που τρώγαμε το ξερό ψωμί για παντεσπάνι, τότε που περπατούσαμε ξυπόλυτοι που δεν είχαμε φως ούτε νερό στα σπίτια, τότε που πραγματικά αγωνιζόμασταν να επιζήσουμε, οι γονείς μας άνθρωποι της πολύ παλιάς σχολής που οι περισσότεροι ήταν αγράμματοι προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να μας μεγαλώσουν. Δηλαδή να βγάλουμε το δημοτικό σχολείο και ύστερα όποιος μπορούσε μας έστελναν στα μπακάλικα, των συγχωριανών μας να δουλέψουμε και να γυρίσουμε κάποτε πάλι στο χωριό με κουστούμι και γραβάτα. Έτσι μας έλεγαν. Εν τω μεταξύ μεσολάβησαν και οι πόλεμοι του '40 και ο εμφύλιος. Μετά μέχρι το '50. Τώρα θα μου πείτε γιατί τα γράφω όλα αυτά αφού οι περισσότεροι τα ζήσαμε. Τα γράφω να τα μαθαίνει και λίγο η νεολαία μας. Αυτοί που δεν πιστεύουν σ' αυτά που εμείς περάσαμε. Που για μένα τα γράμματα ήταν μεν χρόνια πολύ δύσκολα αλλά ήταν και τα πιο γλυκά χρόνια της ζωής μου. Θυμάμαι τι γλυκό ήταν τότε το ψωμί, η λειψή με το κλωτσοτύρι. Κοντά στο τζάκι συντροφιά με τα τσώνια και με τα κοτσύφια. Μια φωλιά παιδιά παρέα, φωνές τραγούδια, και καμιά κρανόλουρα, άμα δεν ακούγαμε. Είχαμε όμως σεβασμό στους γειτόνους. Τρέχαμε με όποιον τρόπο μπορούσαμε να τους βοηθήσουμε και αν κανείς δεν βοηθούσε το βράδυ θα έπεφτε από τον πατέρα κρανόλουρα* στα πόδια. Θυμάμαι ο μακαρίτης γείτονάς μας ο μπάρμπα Γεώργος Βαστάκης (Ράγκος). Μια μέρα με έστειλε 20 φορές στα μαγαζά να του πάρω τσιγάρα. Κάθε φορά ένα τσιγάρο όπως έβρισκε τις δεκάρες και γνωρίζετε που είναι το Σουύλι και που η πλατεία. Λοιπόν αυτά. Αυτά ήταν ο πρόλογος. Από δω λοιπόν άρχιζε η ζωή μου, η ζωή η δικιά μου, η δικιά σας και όλων που πήραμε τα μάτια μας να φύγουμε να πάμε στις πόλεις να κάνουμε μια καινούρια ζωή. Άλλος πήγε στην Αθήνα άλλος στον Πειραιά, Θεσσαλονίκη και πολλοί άλλοι πιο μακριά. Αμερική, Αυστραλία και αλλαχού. Ο κάθε ένας από μας δουλέψαμε φτιάσαμε οικογένειες, παιδιά παντρέψαμε. Ο κάθε ένας με την τύχη του. Άλλοι έγιναν πλούσιοι, άλλοι μορφώθηκαν, πήγαν σχολεία και άλλοι μείνανε πιο χαμηλά σύμφωνα με τις προσταγές της μοίρας.

Τα χρόνια όμως πέρασαν γίναμε παππούδες, ή γονείς. Οι δικοί μας πεθάνανε. Εμείς όλοι οι παλιοί. Οδεύομε προς τα εκεί. Θα μου πείτε πάλι γιατί τα λέω αυτά. Τα γνωρίζουμε λοιπόν αγαπητοί χωριανοί εσείς οι οποίοι είστε μακριά από το χωριό και πήρατε τη σύνταξη σας που αποκαταστήσατε τα παιδιά σας να γυρίσετε πίσω στο χωριό που γεννηθήκατε. Να ζήσετε και για μένα όχι μόνο για σας τα υπόλοιπα χρόνια της ζωή μας με τις ωραίες αναμνήσεις του παρελθόντος. Όπως πολλοί το κατάλαβαν και αφού δεν μπορούν να καθίσουν για πάντα έστω και εποχιακά να θυμηθούμε τα ωραία εκείνα χρόνια της παιδικής έγγνοιασιάς. Μόνο που δεν θα βρείτε τον Πριόβολο. Με τα κοκορέτσια του και τις γαρδούμπες του. Άλλωστε τώρα δεν μπορούμε να τα φάμε μας πειράζουμε. Αυτά είχα να σας πω. Σε άλλο σημείωμα περισσότερα.

Γεια σας

Δημήτρης Λιάπης από τον Πάνω Μαχαλά

* Βέργα από το δενδρίλιο κρανιά.

Καταραμένη ξενιτιά

Φύγαν οι νέοι απ' τα χωριά μείναν τα σπίτια βουβά και ριμασμένα πάει το γέλιο και η χαρά αδειανή και η εκκλησιά και το όμορφο σχολείο αχ! σε λίγο θαν' κλειστό μας τα πήρε η ξενιτιά τα αγαπημένα μας παιδιά, άλλα πάνε στην Πολιτεία και άλλα για τη Γερμανία.

Σ' όποιο σπίτι μέσα μπής γέρο και γριά θα βρης καθιστοί στο παραγώνι και η ποδιά χωρίς αγγόνι τι τα παλιά τους για να λένε και τα μάτια τους να κλαίνε.

Χωριό μου πολυπόθητο χωριό μου αγαπημένο όσο μακριά σου και αν βρίσκομαι δεν σ' έχω ξεχασμένο τις χάρες σου σαν θυμηθώ αρχίζω εγώ να τραγουδώ και τι να πρωτοθυμηθώ; Πού ύ 'τρεχα στις ανηφοριές σαν τ' όμορφο ζαρκάδι μες τα χιόνια του Γενάρη του φθινοπώρου τ' αγαθά και του Μαΐου τα κάλλη χωριό μου πόσσο σ' αγαπώ κοντά θάρθω πάλι να δω την όμορφη εκκλησιά που μας βαφτίσανε παιδιά.

Το σπίτι μου το πατρικό λίγο και αυτό να το χαρώ.

Φ.Κ.Β.

Α.Σ. ΑΙΑΝΤΑΣ
ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ 35
ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΤΗΛ.: 210 9961071
E-MAIL: www.ajantas.gr

ΑΘΗΝΑ 21-11-2005

Συνεχίζεται και φέτος η παράδοση που θέλει του αθλητές του ΑΙΑΝΤΑ να κάνουν την καλοκαιρινή προετοιμασία τους (Παμπαΐδες - Κορασίδες, Έφηβοι - Νεανίδες, Άνδρες - Γυναίκες) στο Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας από Ιούνιο έως Αύγουστο. Κάτω από την επίβλεψη και καθοδήγηση των έμπειρων και καταρτισμένων προπονητών-καθηγητών Φ. Αγωγής και Πρωταθλητών Ελλάδος επί σειρά ετών, των **ZHNEΛΗ ΘΕΟΔΩΡΟ** και **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ** του **ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ**.

Η συστηματική δουλειά που γίνεται εδώ και χρόνια, σε συνάρτηση με την μοναδικότητα των αγωνιστικών τμημάτων και προπονητών και με τη συμμετοχή των αγωνιστικών τμημάτων σε όλες τις διασυλλογικές, πανελλήνιες και διεθνείς διοργανώσεις, είχε ως αποτέλεσμα ο Α.Σ. ΑΙΑΝΤΑΣ να πρωταγωνιστεί στα Πανελλήνια Πρωταθλήματα έχοντας στις τάξεις του φέτος 12 νέους Πανελληνιονίκες μέλη των αντιστοίχων Εθνικών Ομάδων.

Όλα διαδραματίζονται σε κλίμα καθαρά οικογενειακό σε συνδυασμό με προσωπική δουλειά, διάθεση και μεράκι, ενώ ταυτόχρονα λαμβάνουν χώρα σε μια περιοχή με μεγάλο υψόμετρο, κατάλληλη για αθλητική προετοιμασία, η οποία δίκαια χαρακτηρίζεται ως Ελβετία της Ελλάδας. Η ευγενής αθλητική άμιλλα, ο συναγωνισμός αλλά και η συνεργασία μεταξύ των αθλητών προσδίδουν παιδαγωγικό χαρακτήρα στην όλη δραστηριότητα. Ταυτόχρονα, οι νεαροί αθλητές έρχονται σε επαφή με την Ευρυτανική φύση και παράδοση, καθώς επίσης και με τις λαογραφικές μιας αξίες. Κάθε χρόνο όλο και περισσότεροι αθλητές θέλουν να γνωρίσουν από κοντά το χωριό μας και να γίνουν και αυτοί άξιοι πρεσβευτές της ομορφιάς του τόπου μας.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ -ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Θεατρική παράσταση στο Μεγ. Χωριό την Κυριακή 31 Ιουλίου 2005 το θεατρικό συγκρότημα του Δήμου Ν. Ψυχικού έδωσε παράσταση στον Άη Θανάση. Πλήθος κόσμου παρακολούθησεν. Ευχαριστούμε τους Δημάρχους κ.κ. Πασσά και Ίβρο
- Με αυτήν την ευκαιρία θα θέλαμε να προτείνουμε στον κ. **Πάρη Πασσά** σε συνεργασία με το δήμαρχο της Ποταμιάς να εισηγηθεί την αδελφοποίηση των δύο Δήμων Ν. Ψυχικού και Ποταμιάς.
Έτσι θα διευκολυνθεί ακόμη περισσότερο η ανταλλαγή πολιτιστικών και πνευματικών δραστηριοτήτων.
- Στις 23 Ιαν. 2005 στο κόψιμο της βασιλόπιτας της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων κύριος ομιλητής ήταν ο συγχωριανός μας πατέρας **Κων/νος Δ. Βαστάκης**. Τον παρουσίασε ο γεν. γραμματέας της Εταιρείας κ. Ιω. Ζούμπος με σύντομη αναφορά στο πλούσιο βιογραφικό του. Στο τέλος της εκδήλωσης τιμήθηκε από την Εταιρεία για το σημαντικό έργο του.
- Φέτος το Φθινόπωρο ήρθε από την Αμερική ο αδελφός του πατέρα **Κων/νου Βαστάκη**, ο **παπά-Μιχάλης**. Του ευχόμαστε καλή παραμονή στην πατρίδα.
- Ομιλίες στο Π.Κ.Ρ. Στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών, μίλησε την Τετάρτη, 11 Μαΐου 2005, ο γνωστός Μεγαλοχωρίτης συγγραφέας, Κοινωνιολόγος και Καθηγητής Αγγλικής κ. **Γεώργιος Σταυράκης**. Θέμα της ομιλίας του ήταν: **Ελληνική Διασπορά: Ιστορία, προοπτική και ανησυχία**.
- Η ίδρυση Ιστορικού Λαογραφικού Μουσείου στην Ευρυτανία, που θα **δώσει μια πνευματική ανάσα στον τόπο μας**, εξαρτάται από εμάς-εσάς και όλους τους Ευρυτάνες.
- **Γνωρίζετε ότι:**
  1. το όρος Καλιακούδα είναι το δεύτερο σε ύψος μετά το Βελούχι. Έχει ύψος 2.104 μέτρα.
  2. Ότι ο Σύνδεσμος Μεγαλοχωριτών η "Αγία Παρασκευή" ιδρύθηκε πριν ενάμιση αιώνα στην Κωνσταντινούπολη και είναι ανάμεσα στους αρχαιότερους πανελλαδικά.
  3. Ότι, η Ευρυτανία κατατάσσεται ανάμεσα στις πέντε περιοχές στην Ευρώπη με το καθαρότερο περιβάλλον.
  4. Γνωρίζετε ότι πριν τον πόλεμο του 1940 το Μεγ. Χωριό είχε 1002 μόνιμους κατοίκους και 170 παιδιά στο τριθέσιο Δημοτικό Σχολείο.

Η «ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ»

δεν πρέπει να λείπει από κανένα Μεγαλοχωρίτικο σπίτι.

Ο Σύνδεσμος διαθέτει σε 4 τόμους

από το 1936 έως 2000, (ανά 25 ευρώ ο τόμος).

Απευθυνθείτε στο Συμβούλιο για την αποστολή τους.

(1ος τόμος 1929-1970, 2ος τόμος 1971 - Ιούν. 1984,

3ος τόμος Ιούλ. 1984 - Ιούν. 1993,

4ος τόμος Ιούλ. 1993 - Δεκ. 2000).

ΤΣΑΚΑ - ΤΣΟΥΚΑΣ

Ξαναγύρισε ο "ΤΣΑΚΑ - ΤΣΟΥΚΑΣ"

Οι παλιοί αναγνώστες της "ΦΩΝΗΣ" θα τον θυμούνται. Ξαναγύρισε λοιπόν και γίνεται δέκτης γνώμης, καλοπροαίρετης κριτικής, είδησης και γνώσης ... Όμως ΟΧΙ πολυλογίας αλλά τηλεγραφικής προσέγγισης για ν' ακούγονται περισσότερες φωνές.

Ο "Τσάκα - Τσούκας" είναι ο καθένας από μας, δεν έχει τη διάθεση να προσβάλει προσωπικά κανέναν, έχει τη θέληση να πληροφορήσει για τα "καλώς ή κακώς δρώμενα" στο Μεγάλο Χωριό.

Ο "Τσάκα - Τσούκας" θ' αναφέρεται μόνο σε όσα πληροφορούν όχι σ' όσα έχουν τάση κουτσομπολιού ή θίγουν την προσωπική ή οικογενειακή αξιοπρέπεια. Δεν θα γίνει η Σελίδα του "Τσάκα - Τσούκα" καθρέφτης κακόπιστης κριτικής, προσωπικής εμπάθειας ή κακιών.

Ιστορικά - χρονικά ο "Τσάκα - Τσούκας" ξεκίνησε το Μάρτη του 1955 (Φ.Μ.Χ.) και σταμάτησε να εκπέμπει το Δεκέμβρη του 1965. Δέκα ολόκληρα χρόνια.

Στήσαμε το γραμματοκιβώτιο του "Τσάκα - Τσούκα" και περιμένουμε τα σχόλια... και τα σχολιανά σας. Θα τ' ανοίγουμε δύο φορές το χρόνο. Τον Ιούλιο και το Νοέμβρη.

Καμιά ευαισθησία κι ανταπόκριση από τους υπεύθυνους στις παρατηρήσεις του "Τσάκα - Τσούκα" στα προηγούμενα τεύχη της ΦΜΧ.

Ελπίζουμε σε κάποια γραπτή ή έστω προφορική θέση τους. Επίσης αναμένουμε σχολιασμούς και τοποθετήσεις αναγνωστών μας.

Ο Τσάκα-Τσούκας δεν πιαύει να εκθεάζει, να επιαινεί και να συγχαίρει για τα έργα και τις προστάθειες που κάνει η Δημοτική Αρχή.

Ο Τσάκα-Τσούκας γίνεται συχνά δέκτης παρατηρήσεων, ερωτημάτων προς τη Δημοτική Αρχή και το Τοπικό Συμβούλιο του Χωριού μας και νοιώθουμε την υποχρέωση να τα κάνουμε γνωστά και να περιμένουμε απάντηση. Επιθυμούμε να μάθουμε ποια θέση παίρνουν οι υπεύθυνοι.

- Θα πρέπει να συγχαρούμε το Δήμαρχο για την προσπάθειά του να καθαριστεί το μονοπάτι στο Μυλοκάλανο-Κεφαλόβρυσο, που αποτελεί ευχάριστο κι αξιόλογο κομμάτι για τον επισκέπτη του χωριού μας. Έγινε η αποκατάσταση τοιχείων. Επιβάλλεται και το κιγκλίδωμα καθώς επίσης η αντικατάσταση της ταμπέλας στην είσοδο του μονοπατιού και η διόρθωση της σκάλας στο σημείο πριν φτάσουμε στο μύλο Βαστάκη.
- Επίσης τον συγχαίρουμε και τον ευχαριστούμε για την ασφαλτόστρωση του δρόμου από το Δημαρχείο προς Κεφαλόβρυσο καθώς την τσιμεντόστρωση ενός κομματιού ακόμη του μονοπατιού από Βασίλη Γαβρίλη μέχρι τους Κοντομερκαΐκους κήπους. Περιμένουμε και το υπόλοιπο... μικρό κομμάτι.
- Συγχαρητήρια πρέπουν ακόμα στο Δήμαρχο για τον ευπρεπισμό της γωνίας όπου οι κάδοι απορριμάτων στο Μυλοκάλανο.
- Σχετικά με τον καθαρισμό του Νεκροταφείου έγιναν αρκετά. Μπορεί όμως να γίνουν περισσότερα. Γνωρίζουμε όλοι ότι το καλό είναι εχθρός του καλύτερου.

Επειδή μπαίνουμε με τον καινούριο χρόνο στην προεκλογική περίοδο γι' αυτό φαίνεται τα ερωτήματα έχουν ιδιαίτερο νόημα και σκοπό. Γι' αυτό οι αναγνώστες μας-χωριανοί και φίλοι γίνονται πιο απαιτητικοί.

- Τι γίνεται με το φλέγον θέμα του Νεκροταφείου. Ποιες ενέργειες έγιναν και ποιά είναι η θέση του Τοπικού Συμβουλίου ή/και της Δημοτικής Αρχής;
- Τι γίνεται με το θέμα του Μύλου στο Μυλοκάλανο που μετά την προσπάθεια του πρώην Κοινοτάρχη ΤΑΚΗ ΧΑΣΚΟΥ για το ξεκίνημα, δεν ακούμε... κι ούτε βλέπουμε τίποτα.

– Τι γίνεται με την αποκατάσταση της βρύσης-λιοντάρι στο πλάτανο της πλατείας του χωριού (που απομακρύνθηκε χωρίς λόγο από καιρό).

– Τι γίνεται με σωστή τοποθέτηση της ταμπέλας στην είσοδο του Χωριού (Αη Θανάσης). Να πάψει ο επισκέπτης να διαβάζει το ΜΕΓΑ ΧΩΡΙΟΝ / MEGA HORIO. Τόσο πολύ κοστίζει;

– Τι γίνεται με τις ταμπέλες στο Μυλοκάλανο που τοποθέτησε η προηγούμενη Δημοτική Αρχή και παραπέταξε η νέα. Γιατί δεν σέβονται τα χρήματα των δημοτών;

– Τι γίνεται με την επιδιόρθωση των καθισμάτων κατά μήκος του δρόμου, Μυλοκάλανος-Αη Γιάννης. Ή δεν επιδιορθώνονται γιατί ήταν προσφορά του Συνδέσμου;

– Επίσης ο Σύνδεσμος πριν από χρόνια είχε προσφέρει στην Κοινότητα (τότε) ειδικούς μικρούς κάδους σκουπιδιών. Πετάχτηκαν στην αποθήκη του Δήμου. Δεν θα μπορούσαν να διορθωθούν και να τοποθετηθούν σε σημεία

του δρόμου προς τον Αη-Θανάση, θα διευκόλυνε τους περιπατητές - παιδιά να μη βρομίζουν το περιβάλλον. Μήπως πειράζουν κι αυτά, γιατί είναι προσφορά του Συνδέσμου;

- Στον Αη Θανάση έγινε αντικατάσταση των παλαιών και επικίνδυνων οργάνων με νέα, στη παδική χαρά. Ήταν καιρός. Τα παιδιά και οι γονείς τους κι όλοι μας συγχαίρουμε το Δήμο και το Τοπικό Συμβούλιο και τους ευχαριστούμε.

Όμως δεν θα έπρεπε να φροντίζουν και για την καθαριότητα του γύρω χώρου που είναι απαραίτητη. Ας τοποθετηθεί ένας μικρός κάδος για να εξυπηρετούνται τα παιδιά κι οι γονείς τους. Είναι τόσο δύσκολο;

Η «Φωνή του Μεγ. Χωριού» είναι ένας κρίκος που ενώνει όλους τους Μεγαλοχωρίτες και τους φίλους του χωριού μας. Καταγράφονται, κατά το δυνατόν, όλα τα γεγονότα με χρήσιμα στοιχεία για το παρόν και το μέλλον. **Φυλάχτε τη Φωνή στο αρχείο σας σα 'νάναι παλιό κρασί.** Με τα χρόνια παίρνει μεγαλύτερη αξία.

Η Φ.Μ.Χ. εκδίδεται από το 1929 σε διάφορες μορφές και σχήματα. Το Δ.Σ. αποφάσισε να τη δέσσει σε τόμους. Είναι πολύ ενδιαφέρον σε κάθε σπίτι να βρίσκεται η "ΦΜΧ" όλων των χρόνων. Από το 1929 έως το 1995 αποτελούν 4 τόμους. Κόστος 25 ευρώ ανά τόμος. Σύνολο 100 ευρώ.

Λίγο γέλιο... κάνει καλό

Για πολιτικούς

Ένας μεγαλοεργολάβος θέλοντας να εξαγοράσει την εύνοια ενός πολιτικού θέλει να του κάνει δώρο ένα καινούργιο αυτοκίνητο.

Το ξέρετε καλά ότι δεν μπορώ να δεχτώ τέτοιο δώρο λέει ο πολιτικός. Αυτό θα ήταν διαφθορά.

Ο άλλος τότε του προτείνει να του πουλήσει το αυτοκίνητο για 5 ευρώ. Αν είναι έτσι λέει ο εκπρόσωπος του λαού, θα πάρω δύο.

Για Γιατρούς

Γιατρός: Όταν ξυπνάς το πρωί να παίρνεις το πράσινο χάπι με ένα ποτήρι νερό. Μετά το φαγητό να παίρνεις το μπλε χάπι με ένα ποτήρι νερό. Και πριν κοιμηθείς να παίρνεις το κόκκινο με ένα ποτήρι νερό.

Ασθενής: Τι ακριβώς έχω γιατρέ;

Γιατρός: Δεν πίνεις αρκετό νερό.

Το ίδιο μοντέλο

Ένας γιατρός συζητάει με έναν μηχανικό αυτοκινήτων.

Εσείς οι μηχανικοί χρεώνετε περισσότερο την ώρα, από ότι εμείς για την ιατρική φροντίδα που παρέχουμε.

Ναι, αλλά, βλέπεις, γιατρέ, εσείς ασχολείστε συνέχεια με το ίδιο μοντέλο, που δεν έχει αλλάξει από τον καιρό του Αδάμ και της Εύας. Ενώ εμείς όμως, πρέπει να ενημερωνόμαστε κάθε μήνα για τα καινούργια μοντέλα που έρχονται.

Στον οδοντογιατρό

Ένας φίλος μου πήγε πρόσφατα στο οδοντογιατρό. Του είπε ότι θα πρέπει να είναι πο-

λύ άσχημο να είσαι όλη μέρα με τα χέρια σου μέσα στο στόμα κάποιου.

Και εκείνος απάντησε:

Προτιμώ να πιστεύω ότι έχω τα χέρια μου μέσα στο πορτοφόλι του.

Λόγια εργαζομένου

Κάθε πρωί που ξυπνώ κοιτάζω πρώτα τον κατάλογο με τους πιο πλούσιους Έλληνες.

Και άμα δε βρω το όνομά μου φεύγω για τη δουλειά.

Ο παπούς καλός και η γιαγιά καλύτερη

Ο παππούς λέει εμπιστευτικά στον εγγονό του.

- Αν μου βρεις ένα χάπι, από αυτά τα... βιάγκρα, θα σου δώσω 50 ευρώ.

Τρέχει ο εγγονός, βρίσκει ένα κολλητό του φίλο που ήξερε ότι ο πατέρας του χρησιμοποιούσε αυτό το "σπουδαίο χάπι" όπως το έλεγε και του φέρνει ένα.

Το πρώι με πιτσιρικάς μόλις σηκώθηκε για το σχολείο βρίσκει κάτω από το προσκεφάλι του 300 ευρώ!!!

Τρέχει αμέσως στο δωμάτιο του παππού του και του λέει:

- Γιατί παππού μου άφησες 300 ευρώ, εμείς είχαμε συμφωνήσει για 50.

Και ο παππούς με ένα χαμόγελο γεμάτο Ικανοποίηση του απαντά:

- Εγώ καλό μου παιδί τήρησα την συμφωνία μας και στο προσκέφαλό σου άφησα 50 ευρώ. Τα άλλα 250 ευρώ θα τα άφησε μάλλον η γιαγιά σου!!!

**'Όταν βοηθάς και συμμετέχεις
στο Σύνδεσμο προσφέρεις και τιμάς
τον τόπο σου και το χωριό σου.'**

ΤΟ ΒΑΛΤΩΜΑ ΣΤΗΝ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΟΥ

Η Φωνή του Μεγ. Χωριού ευχαριστεί τον πρώην πρόεδρο του Συνδέσμου, γιατρό, κ. Νίκο Καρβέλη για την επιστολή που δημοσιεύθηκε στο προηγούμενο τεύχος (Α. κα Β. Τριμ. 2005)

Αναφέρεται με πολύ εύστοχο τρόπο στο χρονίζον πρόβλημα της αδικαιολόγησης καθυστέρησης επεκτασης του κοιμητηρίου.

Εύλογα αναφωτέαται τι θα απαντούσε σήμερα (2005) στους αείμνηστους Ιωάννη και Σταύρο Ζυγιάρη και τους αδελφούς Κοτρώνη, οι οποίοι, ευχαρίστως παραχώρησαν τα κτήματά τους από το έτος 1990-91.

Εδώ, συμπληρωματικά πρέπει να πούμε ότι οι σκέψεις του κ. Καρβέλη δεν εστιάζονταν στην ονοματολογία των δωρητών, αλλά στο μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζει το χωριό μας. Ούτε ασφαλώς είχαν στόχο να καταγράψουν στοιχεία, τα οποία άλλωστε είναι προ πολλού καταγεγραμμένα.

Εξάλλου η τιμή και οι ευχαριστίες όλων των Μεγαλοχωριτών και πρωτίστως του Συνδέσμου είναι δεδομένη σε όλους όσους προσφέρουν στο χωριό μας, και βεβαίως στους δωρητές των κτημάτων και φυσικά τα παιδιά τους.

Διαβάσαμε με προσοχή την επιστολή προς τον Σύνδεσμο των αδελφών Παναγιώτας και Ιωάννας Ζυγιάρη και πιστεύουμε εύλογη την ευαισθησία τους για ένα τέτοιο θέμα.

Θεωρούμε, ωστόσο, μάλλον υπερβολικά τα περί ανάκλησης της δωρεάς και ότι δεν υπήρξαν (και υπάρχουν) επικοδομητικές και καλοπροαίρετες γνώμες στην αναζήτηση χώρου για να λυθεί το μεγάλο πρόβλημα.

Όπως τονίζει ο κ. Καρβέλης "Η προσφορά τους μένει, προς το παρόν τουλάχιστον αδικαίωτη. Το ίδιο και το δικό μας όραμα, όλων δηλαδή των μελών του τότε Δ.Σ. και των μελών του Συνδέσμου που μας στήριξαν".

Για τυπικούς και μόνο λόγους θεωρούμε χρήσιμη την παραπάνω διευκρίνιση-συμπλήρωση.

Ο προβληματισμός του κ. Καρβέλη είναι εύλογος, αλλά το πρόβλημα, δυστυχώς-παραμένει.

Είναι πάγιος στόχος του Συνδέσμου να ξεπεραστεί αυτό το τεχνητό αδιέξοδο επέκτασης του κοιμητηρίου. Το ίδιο πιστεύουμε θα πρέπει να είναι και το ενδιαφέρον του τοπικού διαμερίσματος Μεγ. Χωριού και του Δημάρχου κ. Ιωάννη Ιβρου.

Το 15ετές βάλτωμα αυτής της υπόθεσης υποβαθμίζει τον πολιτισμό και δημιουργεί ποικίλες κοινωνικές παρενέργειες.

Πάνω στο ζήτημα αυτό ο γνωστός Δικηγόρος κ. Θεοδόσης Βονόρτας, ύστερα από νομική έρευνα που έκανε, γράφει στη Φ.Τ.Μ.Χ. ότι:

Το πρόβλημα της επέκτασης του νεκροταφείου δεν έχει ουσιαστικό κώλυμα, αρκεί να υπάρξει η καλή θέληση και οι απαραίτητες πρωτοβουλίες.

Ο Σύνδεσμος και το Δ.Σ. ευχαριστεί τους εκλεκτούς συγχωριανούς μας κ. Ν. Καρβέλη και Θ. Βονόρτα για το αμείωτο ενδιαφέρον τους.

Δ.Σ.

Σχετικά με το νεκροταφείο

Μεγάλο Χωριό 3/112005

Διαβάζοντας στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού σας το κείμενο "Σκέψεις για το Σύνδεσμο" του κ.Ν.Α. Καρβέλη νιώσαμε έντονη την ανάγκη, από σεβασμό στη μνήμη του πατέρα

μας, να απαντήσουμε για το γεγονός της δωρεάς στην κοινότητα Μεγάλου Χωριού οικογενειακού μας κτήματος τότε, με σκοπό την επέκταση του νεκροταφείου.

Όπως λοιπόν προκύπτει από το δωρητήριο συμβόλαιο 9.257/28-8-1991 της κ. Παπαδοπούλου Ε. με συμβαλλόμενους τους αδελφούς Ζυγιάρη και τον τότε πρόεδρο της κοινότητας Δ. Χάσκο το παραπάνω ακίνητο ανήκε κατά ½ εξ αδιαιρέτου στον πατέρα μας Σταύρο Ζυγιάρη και στον αδελφό του Ιωάννη Ζυγιάρη. Άρα λοιπόν, οι δωρητές ήταν δυο και όχι ένας, όπως αναφέρεται στο κείμενο του κ. Καρβέλη (πιστεύουμε όχι εσκεμμένα). Η δωρεά αυτή ήταν μια απόφαση που πάρθηκε, με προσωπική πρωτοβουλία των δυο αδελφών, από αγάπη και ενδιαφέρον για τη γενέτειρα τους χωρίς επεμβάσεις και υποδειξεις τρίτων όπως πολύ καλά είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε.

Καλό είναι λοιπόν, χρήσιμο και δίκαιο να υπάρχουν καταγεγραμμένα τα συγκεκριμένα στοιχεία στη "Φωνή του Μεγάλου Χωριού" όπως ακριβώς έχουν, στην πραγματική τους διάσταση, για να αποφεύγονται οι παρεξηγήσεις και οι εσφαλμένες εντυπώσεις.

Τέλος, να προσθέσουμε ότι στο παραπάνω συμβόλαιο αναφέρεται ρητά ότι σκοπός της δωρεάς είναι η επέκταση του νεκροταφείου της κοινότητας Μεγάλου Χωριού. Αν λοιπόν αποφασίστει από τις αρμόδιες αρχές ότι η επέκταση δεν είναι δυνατή, ως νόμιμοι κληρονόμοι διατηρούμε το δικαίωμα ανάκλησης της δωρεάς.

Με εκτίμηση Ιωάννα και Παναγιώτα Σ. Ζυγιάρη

Τα γερατιά

Τα χρόνια πάνε κι έρχονται
κι όλοι οι καιροί διαβαίνουν,
τα νιάτα δεν ξανάρχονται
τα γέρα δεν πουλιούνται.
σαν μια φορά είν' η λεβεντιά,
σαν μια φορά είν' τα νιάτα
'Οταν θ' ανθίσει ο ξέρακας
και βγάλει νιο βλαστάρι,

σύντας θ' ασπρίσει ο κόρακας
και γίνει περιστέρι,
τότε και γω θα γίνω νιός,
θα γίνω παλληκάρι,
θα βάλω το φεσάκι μου
να έβγω στο παζάρι
για να πουλήσω γέρατα
και ν' αγοράσω νιάτα.

Από τη Ρουμελιώτικη Εστία (Π.Κ.Ρ.)

**Από κάποιο κείμενο έπεος στην αντίληψή μου
η παρακάτω... Προσευχή, Θάλεγα, με συγκίνησε
και τη δημοσιεύω...**

"Θεέ μου, δώσε τη Γαλήνη
να δέχομαι τα πράγματα που δεν μπορώ να αλλάξω,
το κουράγιο να αλλάζω αυτά που μπορώ και
την σοφία να γνωρίζω τη διαφορά".

Όπως επίσης:

"Κύριε, Δέξου με όπως είμαι και κάνε με όπως Εσύ θέλεις νάμαι"

T.K.

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ

ΙΔΡΥΜΑ ΓΑΖΗ-ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 2005-2006

Το ΙΔΡΥΜΑ ΓΑΖΗ-ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ προκηρύσσει τη χορήγηση έξι (6) υποτροφιών για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2005-2006. Οι υποτροφίες θα δοθούν σε Έλληνες φοιτητές, σπουδαστές και πτυχιούχους Α.Ε.Ι που κατάγονται από την Ευρυτανία ή κατοικούν στην Ευρυτανία για μία τουλάχιστον πενταετία. Το πλήρες πρόγραμμα έχει ως εξής:

- 1. Πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών για φοιτητές ΑΕΙ.** Τρεις (3) υποτροφίες για όλα τα γνωστικά πεδία και για φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει, το προηγούμενο έτος σπουδών και έχουν με επιτυχία εξετασθεί σε όλα τα μαθήματα του έτους. Δεν περιλαμβάνονται πρωτοετείς φοιτητές καθώς και φοιτητές που έχουν ολοκληρώσει τα προβλεπόμενα για τη σχολή τους έτη σπουδών
- 2. Πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών για σπουδαστές ΤΕΙ.** Μία (1) υποτροφία για όλα τα γνωστικά πεδία και για σπουδαστές που έχουν ολοκληρώσει το προηγούμενο έτος σπουδών και έχουν με επιτυχία εξετασθεί σε όλα τα μαθήματα του έτους. Δεν περιλαμβάνονται πρωτοετείς σπουδαστές και σπουδαστές που έχουν ολοκληρώσει τα προβλεπόμενα για τη σχολή τους έτη σπουδών.
- 3. Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών, πτυχιούχων ΑΕΙ.** Δύο (2) υποτροφίες για όλα τα γνωστικά πεδία, στο Εσωτερικό ή στο Εξωτερικό.

Οι αιτήσεις υποψηφιότητας συνοδευόμενες από όλα τα δικαιολογητικά σε τρία αντίτυπα, θα υποβάλλονται από 1-12-2005 μέχρι 5-1-2006 στη Γραμματεία του Ιδρύματος, οδός Σ. Τσιτσάρα αρ. 3 Καρπενήσι, ΤΚ 360 00, κατά τις εργάσιμες ημέρες και από ώρα 10.00 έως 13.00, καθώς και στα γραφεία του Ιδρύματος στην Αθήνα, οδός Σόλωνος 19, ΤΚ 106 71 κάθε Τρίτη και Πέμπτη και από ώρα 13.00 έως 14.00. Μετά τη λήξη της προθεσμίας αυτής καμιά αίτηση δεν θα γίνεται δεκτή. Υποψηφιότητες με ελλιπή δικαιολογητικά δεν θα εξετάζονται.

Τα προσόντα των υποψηφίων, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία επιλογής και κάθε. άλλη σχετική πληροφορία περιέχονται στον Κανονισμό Υποτροφιών του Ιδρύματος. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να παραλάβουν αντίγραφο του Κανονισμού Υποτροφιών, αιτήσεις υποψηφιότητας και κάθε πρόσθετη πληροφορία από τις παραπάνω διευθύνσεις, κατά τον αντίστοιχα χρόνο, καθώς και στα τηλέφωνα: 22370, 24766 (και FAX), 210 3614331, 210 3617219, κιν. 69777449097 και Fax. 210 3604143.

Αθήνα 20-10-2005
ΓΙΑ ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΧΟΝΤΖΙΤΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Δ.Σ.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Τον εκλεκτό φίλο του χωριού μας και του Συνδέσμου, συμπατριώτη κ. **Υφαντόπουλο Ιωάννη**, Πανεπιστημιακό Δάσκαλο, που εξελέγη απ' τους συναδέλφους του και τοποθετήθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης: Πρόεδρος στο "Ε.Κ.Κ.Ε. (ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ)".

Ο Σύνδεσμός μας και η "ΦΩΝΗ..." μας τον συγχαίρουν θερμότατα και του εύχονται καλή επιτυχία στα νέα του καθήκοντα.

T.K.

Αδελφότητα Μικροχωριτών 50 χρόνια (1955-2005)

Νέο Διοικητικό Συμβούλιο Αδελφότητας Μικροχωριτών

Την 1 Ιουνίου 2005 συνεδρίασε το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο των νεοεκλεγέντων μελών που αναδείχθηκαν από τις αρχαιρεσίες της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της Αδελφότητας Μικροχωριτών της 22ας Μαΐου με θέμα την κατανομή των αξιωμάτων. Αποφασίσθηκε η κάτωθι σύνθεση στο νέο Διοικητικό Συμβούλιο: **Αιμιλία Κουτσούκη**, Πρόεδρος, **Αθανάσιος Κεράνης**, Αντιπρόεδρος, **Μάρκος Οικονόμου**, Γενικός Γραμματέας, **Γιάννης Αρώνης**, ταμίας, **Αθανάσιος Παπαθανασίου**, Ειδικός Γραμματέας, **Σοφία Κούμπου-Κουτσούκη**, Σύμβουλος Τύπου, **Σπύρος Κρίκος**, Σύμβουλος Τύπου

Συγχαίρουμε το νέο Δ.Σ. και του ευχόμαστε κάθε επιτυχία στο έργο του

❖ ❖ ❖

Όπως είναι σε όλους μας γνωστό η Αδελφότητα Μικροχωριτών ιδρύθηκε από Μικροχωρίτες της Κωνσταντινούπολης το 1886 με σκοπό την ανύψωση του πολιτιστικού και βιοτικού επιπέδου της Κοινότητας του Μικρού Χωριού και την ανακούφιση των κατοίκων από πολλές δυσκολίες της ορεινής ζωής τους. Η δράση της ήταν μεγάλη και ποικιλόμορφη ως το σημαδιακό για τους Έλληνες της Πόλης 1922 και ύστερα το 1955. Τότε, το 1955, στην Αθήνα επανιδρύεται η Αδελφότητα για να συμπεριλάβει στους κόλπους της όχι μόνο τους εκπατρισμένους Μικροχωρίτες της ξενιτιάς αλλά κυρίως όσους αναγκαστικά άφησαν το χωριό για να εγκατασταθούν σε Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη, Λαμία, Αγρίνιο και άλλες πόλεις της Ελλάδας (αρ. εγκρ. Πρωτοδικείου 15143 της 14ης Νοεμβρίου 1955).

❖ ❖ ❖

Η 50ή επέτειος της Αδελφότητας Μικροχωριτών (1955-2005)

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών "Η Μεταμόρφωση του Σωτήρος" για να γιορτάσει τα 50 χρόνια από την ίδρυσή της στην Αθήνα, προγραμματίζει εκδήλωση, που θα γίνει στο Κέντρο Τεχνών Πλάκα, Πατησίων 65 Αθήνα, την Κυριακή 19 Φεβρουαρίου 2006 και ώρα 10:30 το πρωί. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης θα υπάρξει έκθεση βιβλίου και φωτογραφιών και θα ακολουθήσει μικρή δεξίωση.

Σας περιμένουμε όλους.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων

Νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Ευρυτάνων Επιστημόνων

Μετά την παραίτηση του κ. Ευαγγέλου Οικονόμου από τα καθήκοντα του Προέδρου, η σύνθεση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου έχει ως εξής: Πρόεδρος: Ιωάννης Ζούμπος, Α' Αντ/δρος: Δημήτριος Κουτρούμπας, Β' Αντ/δρος: Αναστάσιος Κοντομέρκος, Γεν. Γραμματέας: Δημήτριος Τσέλιος, Ειδική Γραμματέας: Βασιλική Καρρά, Ταμίας: Γεώργιος Ευαγγελόπουλος, Έφορος: Βασίλειος Τριχιάς, Μέλη: Ευάγγελος Οικονόμου, Ιωάννης Κακαβάς.

Ο Σύνδεσμος και η ΦΜΧ συγχαίρει τον απελθόντα Πρόεδρο για τα όσα προσέφερε στην Ε.Ε.Ε. και στην Ευρυτανία γενικότερα. Η προσφορά του πιστεύουμε ότι δεν εξαντλήθηκε, η βοήθειά του είναι απαραίτητη.

❖ ❖ ❖

«Βυζαντινές μνήμες»

Υπό την αιγίδα της Ε.Ε.Ε. διοργανώθηκε Έκθεση Ζωγραφικής του ευρυτάνα Δημιουργού Θανάση Μπακογιώργου (γεννημένος το 1942 στη Μαυρομάτα Ευρυτανίας) από 23 Νοεμβρίου μέχρι 3 Δεκεμβρίου 2005 στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων.

Μια πολύ σημαντική έκθεση ζωγραφικής έργων του πολύ γνωστού ευρυτάνα ζωγράφου, ενός καλλιτέχνη με πλούσιο και αξιόλογο έργο.

Ένωση Ευρυτάνων Αμερικής «Το Βελούχι»

61ο Συνέδριο Ευρυτάνων Αμερικής το «Βελούχι»

Με απόλυτη επιτυχία ολοκληρώθηκαν οι εργασίες του 61ου καθιερωμένου ετήσιου Συνεδρίου της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» που πραγματοποιήθηκε στο Winston Salem, στην περιοχή του CARLOTTE, το τριήμερο 10/11 και 12 Ιουνίου.

Το Συνέδριο των Ευρυτάνων στην Αμερική τίμησαν με την παρουσία τους ο Νομάρχης Ευρυτανίας κ. **Κ. Κοντογεώργος** και ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ. **Β. Καραμπάς**. Μαζί τους ταξίδεψαν για τον ίδιο λόγο οι Νομαρχιακοί Σύμβουλοι **Νάσος Γεωργαλής** και **Κατερίνα Καλαντζή**, ο Πρόεδρος της ΟΕΣ κ. **Γ. Καβαδίας** και ο ευρυτάνας συγγραφέας κ. **Ιωάννης Ζούμπος** που ήταν και ο επίσημος ομιλητής στο Συνέδριο. Για άλλη μια χρονιά ακόμη οι ευρυτάνες-μέλη του «ΒΕΛΟΥΧΙΟΥ» που ζουν στην Αμερική διοργάνωσαν ένα τέλειο Συνέδριο που χαρακτηρίστηκε από την μεγάλη συμμετοχή των ομογενών μας, τις άψογες και ουσιαστικές εργασίες του και φυσικά τον Ευρυτανικό Παλμό που για ένα τριήμερο χτυπούσε στο πανέμορφο Charlotte.

Νέος Πρόεδρος της Ένωσης εκλέχτηκε ο κ. **Καζάκος**.

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου μας και η «ΦΩΝΗ ...» μας εύχεται κάθε επιτυχία στο έργο του.

T.K.

Εκδήλωση στο γηροκομείο Καρπενησίου 5-8-2005

Το Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας Ευρυτανίας (Γηροκομείο) σε συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη Καρπενησίου και την Ένωση Ευρυτάνων Αμερικής "Το Βελούχι" διοργάνωσε εκδήλωση στη μνήμη Οσίου Ευγενίου του Αιτωλού, στις 5 Αυγούστου 2005.

Μετά το πέρας της Θ. Λειτουργίας πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Ιδρύματος απονομή υποτροφιών-τιμητικών επαίνων και οικονομικών ενισχύσεων, σε αριστεύσαντες μαθητές που αποφοίτησαν από τα Λύκεια της Ευρυτανίας πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των εορταστικών εκδηλώσεων της 5ης Αυγούστου 2005 στο Ίδρυμα Κοινωνικής Πρόνοιας Ευρυτανίας.

Την εκδήλωση που φιλοξενείται στο πρόγραμμα του εορτασμού του προστάτη του Ιδρύματος Οσίου Ευγενίου του Αιτωλού επιμελήθηκε ο Πρόεδρος της Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα κ. **Παντελής Βλάχος**.

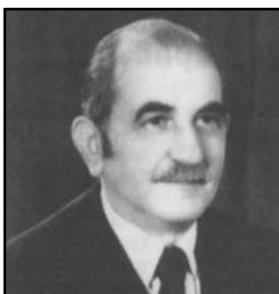
Παραβρέθηκαν ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ. **Νικόλαος**, ο Νομάρχης Ευρυτανίας κ. **Κων/νος Κοντογεώργος**, ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ. **Βασίλειος Καραμπάς**, ο Πρόεδρος "ΤΟΥ ΒΕΛΟΥΧΙΟΥ" κ. **Κώστας Καζάκος** που χαιρέτισαν την εκδήλωση, ο Πρόεδρος του Ιδρύματος κ. **Άλκης Παπασπύρου**.

Κεντρικοί ομιλητές: ο Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης κ. **Παναγιώτης Βλάχος** και ο Πρόεδρος της Αντιπροσωπείας κ. **Παντελής Βλάχος** που αναφέρθηκε στο έργο της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής "ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ". Τέλος η Πρόεδρος της Επιτροπής Υποτροφιών Καρπενησίου, **Αρετή Κεχριμπάρη** συνεχάρη τους αριστεύσαντες και ακολούθησε η απονομή (7) υποτροφιών με τιμητικούς επαίνους στους αποφοίτους.

"ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ" εκπροσώπησαν οι πρώην πρόεδροι του κ.κ. **Σπύρος Παπαϊωάννου, Χρήστος Σπ. Σταθόπουλος, Σταύρος Τραστέλης, Αθανάσιος Νικόπουλος, Γεώργιος Μπαλατσιάς**, η γενική Γραμματέας της Ένωσης κ. **Ελευθερία Νικοπούλου**, οι πρώην πρόεδροι των Θυγατέρων της Ευρυτανίας κ.κ. **Μέλπα Σταθοπούλου**, η Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Υποτροφιών Αθηνών κ. **Παναγιώτης Βλάχος**, ο γραμματέας της ίδιας Επιτροπής κ. **Βασίλης Τριχιάς** και μέλος της Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα, καθώς και μέλη του "ΒΕΛΟΥΧΙΟΥ" και των "ΘΥΓΑΤΕΡΩΝ" που το διάστημα αυτό βρίσκονται στην Ελλάδα.

Ο Πρόεδρος Αντιπροσωπείας Ελλάδος
Παντελής Βλάχος

Μοναστηριώτειο Κοινοφελές Ίδρυμα

Την Δευτέρα 1 Αυγούστου 2006 στον Ι. Ν. Αγίας Τριάδας Καρπενησίου, μετά τη Θεία Λειτουργία και την επιμνημόσυνο δέηση υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των γονέων και των αδελφών του ιδρυτού του Ιδρύματος Γ. Μοναστηριώτη έγινε η απονομή γαμήλιων βοηθημάτων σε θυγατέρες πολύτεκνων οικογενειών που παντρεύτηκαν το 2004. Γαμήλια βοηθήματα έλαβαν: η Βασιλική Μαρούλη-Μπανιά, σύζυγος Ταξιάρχη από το Στένωμα και η Βασιλική Καρδαμπίκη-Σερπάνου, σύζυγος Γεωργίου από Γρανίτσα. Το ποσό κάθε βοηθήματος είναι 300 ευρώ.

Μετά μια βδομάδα, στις 7 Αυγούστου 2005, έφυγε για την αιώνιο ζωή ο ιδρυτής του ιδρύματος Γεώργιος Μοναστηριώτης σε ηλικία 91 ετών.

Ο Σύνδεσμος και η «ΦΩΝΗ...» εκφράζουν τα εγκάρδια συλλυπητήριά τους στους οικείους του.

Ημερίδα

«Για την αξιοποίηση του Κρικελλοπόταμου και του Φαραγγιού Πανταβρέχει»

Απρόσμενη επιτυχία σημειώσει η Ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στα Ψιαννά Ευρυτανίας, για την αξιοποίηση του Κρικελλοπόταμου και του Φαραγγιού Πανταβρέχει, το Σάββατο 20/8/2005.

Η Ημερίδα που οργανώθηκε με πρωτοβουλία του Συλλόγου Ευρυτάνων «Η Καλλιακούδα» είχε συνδιοργανωτές το Δήμο Δομνίστας, το Τ.Σ. Ψιαννών και την συμπαράσταση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ευρυτανίας. Χορηγοί αυτής ήταν ο Δήμος Δομνίστας και το Ταχυδρομικό Τμευτήριο.

Περισσότερα από 200 άτομα ήταν παρόντες.

Εισηγητές ήταν: ο Καθηγητής **Χρήστος Γιαννακόπουλος**, ο Καθηγητής Α.Π.Θ. **Αθανάσιος Γιαννακόπουλος**, ο Δήμαρχος Δομνίστας **Γιάννης Σταμάτης**, ο Δημοσιογράφος **Ηλίας Προβόπουλος**, ο Διευθυντής Δασών Ν. Ευρυτανίας **Γεώργιος Καραγιώργος**, ο Μηχανολόγος-Μηχανικός **Ιωάννης Γιαννακόπουλος**.

Ο Δήμαρχος Δομνίστας έκλεισε την Ημερίδα καταγράφοντας τα συμπεράσματα.

Εκδήλωση του Μουσειακού Κέντρου «Ο Εύρυτος»

Η εκδήλωση αυτή πραγματοποιήθηκε στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων την Κυριακή 13/11/05.

«Μηνύματα από την παράδοση της Ευρυτανίας» ήταν το θέμα που ανέπτυξε με θαυμάσιο τρόπο ο Φιλόλογος-Επίτιμος Γεν. Επιθ/τής Μ.Ε. κ. **Παναγιώτης Κ. Βλάχος**.

ΣΤΗΡΙΞΤΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ «Ο ΕΥΡΥΤΟΣ» ΓΙΑ ΝΑ ΒΓΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ «ΑΦΑΝΕΙΑ» Η ΠΑΝΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Φιλανθρωπική αγορά "Δώρα Ψυχής"

Από το σύλλογο "συν στον άνθρωπο" 12ωρο χριστουγεννιάτικης φιλανθρωπικής πρόκλησης

Μεγάλη φιλανθρωπική χριστουγεννιάτικη αγορά διοργανώθηκε την Παρασκευή 9 Δεκεμβρίου στο Ξενοδοχείο Ελβετία από τον φιλανθρωπικό σύλλογο "συν στον άνθρωπο". Όπως σημειώνεται στην όμορφη πρόσκληση του συλλόγου "... το φετινό πρώτο κάλεσμα συμμετοχής σας στη Μεγάλη Φιλανθρωπική μας Χριστουγεννιάτικη Αγορά "ΔΩΡΑ ΨΥΧΗΣ" είναι η φυσική συνέχεια της μέχρι τώρα ανιδιοτελούς προσφοράς σας, ώστε να λιγοστέψετε τον ανθρώπινο πόνο και να δώσετε τη χαρά και την αισιοδοξία σ' αυτούς που, όντας ανήμποροι, προσδοκούν τα δώρα της ψυχής σας". Και προτρέπουν το φιλανθρωπικό κοινό του νομού να συμμετέχει ενεργά στη Χριστουγεννιάτικη φιλανθρωπική αγορά.

Πρωτοβουλία ΣΥΝανθρωπιάς

Ανθρωπιστική βοήθεια 11 κιβωτίων φαρμάκων από τον Σύλλογο ΣΥΝ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ στους σεισμοπαθείς του Πακιστάν και στην ορθόδοξη ιεραποστολή στην Αφρική

Για άλλη μια φορά ο **Φιλανθρωπικός Σύλλογος ΣΥΝ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ**, απέδειξε εμπράκτως ότι επιτελεί το μεγάλο του έργο με τον καλύτερο τρόπο. Τούτη τη φορά η Πρόεδρος κ. Μ. Καλ-

λιάνη και τα μέλη του Δ.Σ., σε συνεργασία με τον εφημέριο π. Γ. Χρυσαφογέωργο και την ερανική Επιτροπή της Ενορίας των Αγίων Ευρυτάνων Καρπενησίου, απέστειλαν 11 κιβώτια φάρμακα μέσα των ΓΙΑΤΡΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ, στους σεισμοπαθείς του Πακιστάν και στην Ορθόδοξη Ιεραποστολή στην Αφρική. Ακόμη στην σημαντική αυτή πρωτοβουλία συμμετείχαν ενεργά όλα τα Σχολεία της ευρυτανικής πρωτεύουσας καθώς και εργαζόμενοι στο γραφείο μεταφορών ΦΑΛΗ που εδρεύει στο Καρπενήσι. Αξίζουν συγχαρητήρια σε όλους. Τέτοιες πρωτοβουλίες αποδεικνύουν ότι ακόμη στις μέρες μας υπάρχουν άνθρωποι που σκέφτονται τον ΣΥΝάνθρωπό τους σε κάθε γωνιά του κόσμου. Με μεγάλη χαρά δέχτηκαν τα φάρμακα ΟΙ ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ.

**Εγκαινιάστηκε την Δευτέρα, 4 Ιουλίου 2005,
το νέο κατάστημα ηλεκτρικών ειδών του Θανάση Μπακατσιά**

Ο Θανάσης Μπακατσιάς εργοδηγός - από χρόνια γνωστός στην Ευρυτανία για το επίπεδο των γνώσεων του και το υψηλό αίσθημα επαγγελματισμού που τον διακρίνει προχώρησε στο επόμενο βήμα στην επιχειρηματική του πορεία. Την Δευτέρα 4 Ιουλίου εγκαινίασε το νέο του κατάστημα στον χώρο του Ηλεκτρικού Εξοπλισμού, απευθυνόμενος τόσο στον οικιακό χρήστη όσο και στον επαγγελματία.

Του ευχόμαστε πάντα επιτυχίες.

Το νέο κατάστημα "Ηλεκτρολογικού Εξοπλισμού και φωτισμού", βρίσκεται στην οδό Χαριλάου Τρικούπη 41, τηλ. 22370 24271 στο Καρπενήσι.

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ ΝΕΑ 6/7/05

Χρήσιμα λόγια: Το κουτσομπολιό

Κάποιος κουτσομπόλευε πολύ ένα συγχωριανό του γιατί τον ζήλευε. Διέδιδε για αυτόν διάφορες συκοφαντίες και κακίες.

Με τα χρόνια άρχισε να νιώθει τύψεις γιατί παρά το κακόβουλο κουτσομπολιό του, ο συγχωριανός του προόδευε πολύ. Μετανοιώμενος μια μέρα, πήγε να του ζητήσει συγνώμη. Του είπε ότι ήταν πρόθυμος να κάνει οτιδήποτε για να επανορθώσει το σφάλμα του.

Ο συγχωριανός τότε του είπε να πάει σπίτι του, να βγει στο μπαλκόνι και να ξεπουπουλάσει μια ζωντανή κότα έξω στον αέρα. Η απάίτηση του συγχωριανού ήταν κάπως περίεργη, ωστόσο, ήταν εύκολο να εκτελεστεί.

Αφού έκανε αυτό που του ζήτησε ο συγχωριανός του, πήγε και του το είπε.

Τώρα του είπε εκείνος πήγαινε πίσω να μαζέψει τα φτερά που πήρε ο αέρας. Γιατί παρόλη την ειλικρινή σου μετάνοια και την προθυμία σου να επανορθώσεις, το κακό που έκανες, είναι σχεδόν αδύνατο να επανορθώσεις τη ζημιά που προκάλεσαν τα λόγια σου. Όπως είναι σχεδόν αδύνατο να μαζέψεις όλα τα φτερά.

Γ.Κ.Σ.

Η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της Ευρυτανίας (Ι)
Του Παναγιώτη Χ. Λώλου
 Πολιτικού Επιστήμονα-Οικονομολόγου

Το μέλλον και η ανάπτυξη της Ευρυτανίας απασχολεί συχνά όλους μας είτε σε ατομικό είτε σε συλλογικό επίπεδο. Ιδιαίτερα μάλιστα στο συλλογικό επίπεδο αυτό αποτελεί μια από τις κύριες φροντίδες της τοπικής αυτοδιοίκησης η οποία πέραν των διαχειριστικών αναγκαιοτήτων που έχει να αντιμετωπίσει (βλ. καθαριότητα, υδροδότηση κ.ά.) είναι επιφορτισμένη -σε συνεργασία με τους δημοσίους φορείς- με το σχεδιασμό της ανάπτυξης, την επιλογή των βέλτιστων μέσων και την υλοποίησή της. Ομολογουμένως το διοικητικό μοντέλο που εφαρμόζεται στη χώρα μας δεν αφήνει στη τοπική αυτοδιοίκηση όσα περιθώρια δίνονται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες με συνέπεια την περιστολή της δυναμικής της τοπικής αυτοδιοίκησης στο τομέα αυτό. Παρόλα αυτά, υπάρχουν πάντοτε περιθώρια κινήσεων οι οποίες μπορούν να συμβάλλουν στο επιδιωκόμενο στόχο που πρέπει να είναι η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της περιοχής μας σε επίπεδο Νομού.

Προκειμένου να επιδιώξουμε τη δημιουργία προϋποθέσεων ανάπτυξης με ύστερο σκοπό την πραγμάτωση της θα πρέπει πρωτίστως να κατανούσουμε την υπάρχουσα κοινωνικοοικονομική κατάσταση στο Νομό μας. Στόχος του παρόντος άρθρου είναι να παραθέσει απτά και συγκεκριμένα γενικά στατιστικά στοιχεία που απεικονίζουν συγκριτικά τη θέση του Νομού μας και των κατοίκων του έναντι άλλων της χώρας. Θα ακολουθήσει ένα δεύτερο άρθρο με πιο λεπτομερή στοιχεία και η σειρά αυτή θα κλείσει με ένα τρίτο το οποίο θα κάνει συγκεκριμένες επισημάνσεις αναφορικά με την ανάπτυξη που μπορεί να επιτευχθεί.

Επισημαίνεται ότι με τον όρο ανάπτυξη εννοείται σύμφωνα με τον συντοπίτη μας Μικροχωρίτη Ομότιμο Καθηγητή του Παντείου Πανεπιστημίου κ. Κλεομένη Κουτσούκη η αύξηση της ικανότητας του κοινωνικοοικονομικού συστήματος για περισσότερη αποδοτικότητα ή αποτελεσματικότητα των λειτουργιών του.

1. Ο Πίνακας 1 παραθέτει τη συγκριτική εξέλιξη του πληθυσμού του Νομού μας όπως προέκυψε από τις απογραφές του 1991 και του 2001.

Πίνακας 1. Πληθυσμιακή εξέλιξη

Δήμος ή Κοινότητα**	2001			1991			Μεταβολή %		
	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	5.424.189	5.515.516	10.939.605	5.051.553	5.201.027	10.252.580	7,4	6,0	6,7
ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	16.592	15.434	32.026	12.554	11.753	24.307	32,2	31,3	31,8
Δ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ	4.487	4.834	9.321	4.105	4.080	8.185	9,3	18,5	13,9
Δ. ΑΓΡΑΦΩΝ	2.067	1.640	3.707	614	398	1.012	236,6	312,1	266,3
Δ. ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ	1.672	1.551	3.223	1.155	1.123	2.278	44,8	38,1	41,5
Δ. ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ	1.440	1.286	2.276	1.098	1.105	2.203	31,1	16,4	23,7
Δ. ΒΙΝΙΑΝΗΣ	766	670	1.436	728	665	1.393	5,2	0,8	3,1
Δ. ΔΟΜΝΙΣΤΑΣ	1.168	1.005	2.173	754	682	1.536	36,8	47,4	41,5
Δ. ΚΤΗΜΕΝΙΩΝ	635	537	1.172	536	488	1.024	18,5	10,0	14,5
Δ. ΠΟΤΑΜΙΑΣ	978	952	1.930	798	780	1.578	22,6	22,1	22,3
Δ. ΠΡΟΥΣΟΥ	1.213	1.063	2.276	844	730	1.574	43,7	45,6	44,6
Δ. ΦΟΥΡΝΑ	814	720	1.534	727	656	1.383	12,0	9,8	10,9
Δ. ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ	1.352	1.176	2.528	1.095	1.046	2.141	23,5	12,4	18,1

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., απογραφή 1991 & 2001

* Προσωρινά στοιχεία

**Τα όρια των δήμων & κοινοτήτων δεν είναι πάντα συγκρίσιμα μεταξύ 1991 & 2001

Το αποτέλεσμα του Πίνακα 1 μας λέει ότι υπήρξε συνολική αύξηση του πληθυσμού κατά τα έτη 1991-2001 της τάξεως του 31,8% το οποία ήταν ισόρροπα κατανεμημένο σε άνδρες και γυναίκες και υπερέβαινε την αντίστοιχη εθνική αύξηση η οποία ήταν της τάξεως του 6,7%.

Το νούμερο φαντάζει από μόνο του θετικό. Στη πραγματικότητα όμως η Ευρυτανία είχε το υψηλότερο ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού τα τελευταία χρόνια (υπεροχή γεννήσεων ανά 1.000 κατοίκους: -8 το 2002) και στις τελευταίες θέσεις της κατάταξης των Νομών σύμφωνα με τη γεννητικότητα. Η πρώτη χρονιά που παρατηρήθηκε αύξηση των θανάτων και μείωση των γεννήσεων ήταν το 1996 (Ευρυτανικά Νέα 10/11/05). Επιπρόσθετα, όλοι μας γνωρίζουμε πως επιτυγχάνονται τέτοιοι δείκτες με μετακινήσεις των απόγραφομένων για τοπικούς λόγους οι οποίοι δεν αντικατοπτρίζουν το 100% της πραγματικότητας. Τέλος, οι Δήμοι που είναι φορείς της ανάπτυξης που συντελέσθηκε κατά τη τελευταία 15ετία π.χ. Δήμος Ποταμίας δεν παρουσιάζουν αξιοσημείωτη πραγματική αύξηση του μόνιμου πληθυσμού που ασκεί και παραγωγική δραστηριότητα. Σημειωτέον ότι ο συνολικός πληθυσμός του Νομού μας είναι το 0,3% του συνόλου της χώρας.

2. Ο Πίνακας 2 απεικονίζει γενικά στατιστικά στοιχεία που αφορούν τον πλούτο και το εισόδημα των κατοίκων του Νομού μας καθώς και τον αριθμό των μαθητών στη Α/βάθμια (Δημοτικό) και Β/βάθμια (Γυμνάσιο-Λύκειο) εκπαίδευση.

Πίνακας 2. Οικονομικοί και κοινωνικοί δείκτες

Δείκτης	Έτος	Ευρυτανία	Μέσος όρος χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή	2002	16.300 □	12.900 □	5
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις	2002	5.910 □	8.320 □	31
Δηλωθέν εισόδημα ανά φορολογούμενο	2003	10.300 □	12.500 □	32
Φόρος εισοδήματος ανά φορολογούμενο	2003	510 □	1.080 □	44
Φυσική αύξηση πληθυσμού ανά 1.000 κατοίκους	2002	-7,96	-0,01	51
Μαθητές Β/βάθμιας εκπαίδευσης ανά 1.000 κατοίκους	2002	60	66	36
Μαθητές Α/βάθμιας εκπαίδευσης ανά 1.000 κατοίκους	2002	47	59	51
Νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους	2002	1,3	1,2	-
Αυτοκίνητα ανά 100 κατοίκους	2002	8	33	-
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας				
ΑΕΠ	2002	0,2%	0,2%)	50
Φορολογούμενοι	2003	0,1%	0,1%	52
Δηλωθέν στην Εφορία εισόδημα	2003	0,1%	0,1%	52
Φόρος εισοδήματος Φ.Π.	2003	0,1%	0,1%	52
"Αποταμιευτικές καταθέσεις	2003	0,1%	0,1%	52
Αγορά νέων επιβατηγών ΙΧ. αυτοκινήτων	2004	0,04%	-	-
Τροχαία ατυχήματα ανά 1.000 κατοίκους	2002-2004	0,92%	1,5%	-

Από τα στοιχεία του Πίνακα 2 συμπεραίνουμε τα εξής:

- Η συμμετοχή στο συνολικό πλούτο της χώρας είναι οριακή και μας κατατάσσει στο τέλος της εθνικής ιεράρχησης. Αυτό εξηγείται από την απουσία βιομηχανικών, ναυτιλιακών, γεωργικών ή μεγάλων τουριστικών εγκαταστάσεων οι οποίες είναι οι κύριες πηγές πλούτου μιας περιοχής.
- Οι αποταμιεύσεις των κατοίκων της περιοχής είναι σημαντικά χαμηλότερες του μέσου όρου παράγοντας που εξηγεί και την οριακή συμμετοχή στον εθνικό πλούτο.
- Ως συνέπεια του παραπάνω, οι Ευρυτάνες αδυνατούν να αγοράσουν Ι.Χ. αυτοκίνητα αντίστοιχα με τους υπόλοιπους Έλληνες (βλ. 8 αυτοκίνητα ανά 100 κατοίκους σε σύγκριση με

τα 33 αυτοκίνητα που ισχύει ως πανεθνικός μέσος όρος) αλλά και γι αυτό έχουν χαμηλότατο δείκτη τροχαίων ατυχημάτων.

- Με κατά κεφαλή προϊόν □ 16.300 κατατάσσεται 3ος με βάση το κριτήριο αυτό με 127% του μέσου όρου της Ελλάδας το 2002 (99% του μέσου όρου της ΕΕ-25). Η μεγάλη διαφορά από τους προηγούμενους υπολογισμούς, σύμφωνα με τους οποίους το κατά κεφαλή προϊόν του νομού ήταν 72% του μέσου όρου χώρας, οφείλεται στο ότι στον υπολογισμό του λαμβάνεται πλέον υπόψη ο μόνιμος πληθυσμός και όχι ο πραγματικός, που στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι πολύ μεγαλύτερος.
- Η ανάπτυξη που παρουσιάστηκε μετά το 1990 αντικατοπτρίζεται στην οικοδομική δραστηριότητα ή οποία (βλ. 1,3 νέες κατοικίες ανά 100 κατοίκους) όμως δεν αφορά αποκλειστικά τους ντόπιους αλλά συμπεριλαμβάνει και όλους όσους αποφασίζουν να οικοδομήσουν ενώ δεν ελκύουν την καταγωγή τους από τη περιοχή. Άρα, ο πραγματικός δείκτης που θα αφορούσε το μόνιμο πληθυσμό θα ήταν δυσμενέστερος.
- Οι μαθητές στη Β/βάθμια εκπαίδευση υπολείπονται του αντίστοιχου εθνικού αριθμητικού μέσου όρου πράγμα που σημαίνει ότι είτε αρκετοί από τους αποφοίτους του Δημοτικού δεν προχωρούν στη φοίτηση του Γυμνασίου είτε ότι αναζητούν ποιοτικότερα Γυμνάσια σε άλλα αστικά κέντρα π.χ. Λαμία ή Αθήνα.

3. Συμπληρωματικά στα παραπάνω στοιχεία παρατίθεται ο Πίνακας 3 ο οποίος αναλύει το πλούτο του νομού (οικονομικό προϊόν) ανά κατηγορία:

Πίνακας 3. Το οικονομικό προϊόν του Νομού

Κλάδος	%	Σχόλια
Γεωργία	4,2%	
Βιομηχανία	17%	To 15% προέρχεται από την οικοδομή και το 1,4% από τη μεταποίηση
Υπηρεσίες	78%	To 9% προέρχεται από υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων

Με βάση το πίνακα 3 βλέπουμε ότι η συμμετοχή των τουριστικών υποδομών του Νομού μας (εστιατόρια, καταλύματα κλπ.) απέχει από αυτό που όλοι εικάζουμε. Στη πραγματικότητα το οικονομικό προϊόν του Νομού μας είναι ανομοιογενές και δεν συμβαδίζει από περιοχή σε περιοχή καίτοι η γεωγραφική έκταση του Νομού είναι σαφώς περιορισμένη. Παράγοντας δυσκολίας εξισορρόπησης αυτής της ανομοιογενούς ανάπτυξης είναι η μορφολογία του εδάφους (πολύ ορεινές και άλλες λιγότερο περιοχές, άρα και ευκολότερα προσβάσιμες) και η ανομοιόμορφη κατανομή του πληθυσμού που επιβάλλεται με τη σειρά της από το τοπικό επίπεδο ανάπτυξης και τις κλιματολογικές καταστάσεις (π.χ. ορεινές περιοχές με αυξημένο δείκτη χιονοπτώσεων).

Στο επόμενο άρθρο θα παρατεθούν περισσότερα τοπικά και ειδικά στοιχεία που θα μας βοηθήσουν να έχουμε μια πληρέστερη εικόνα του κοινωνικοοικονομικού επιπέδου της περιοχής μας.

Ο συγγραφέας ευχαριστεί το δικτυότοπο. Οι Νομοί της Ελλάδος (www.economics.gr) για την ευγενική άδεια παράθεσης των περισσοτέρων από τα ανωτέρω στατιστικά στοιχεία.

**Μεγαλοχωρίτες, μην ξεχνάτε το χωριό σας.
Να το επισκέπτεστε συχνά
και με τους φίλους σας.**

**Επιστολή του Δημάρχου Ν. Ψυχικού
(Φιλοξενήθηκε στο πρόγραμμα της θεατρικής ομάδας QUINTA)**

Αγαπητοί Δημότες,

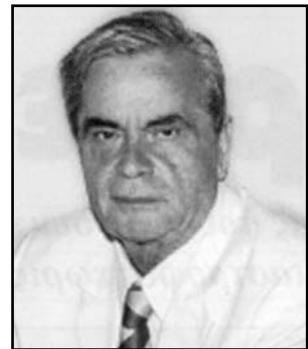
Η σύγχρονη κοινωνία έχει περάσει στον αστερισμό της λεγόμενης "παγκοσμιοποίησης". Στην κυριαρχία της Νεοφιλελεύθερης "Ιδεολογίας". Σ' αυτήν την σύγχρονη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, οι εθνικές κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια, διαχειρίζονται μόνο ψήφουλα εξουσίας.

Η πραγματική εξουσία βρίσκεται κλειδωμένη στα χρηματοκιβώτια των Τραπεζών και των χρηματιστηρίων. Ένας θεσμός από ακαταλαβίστικες συντομογραφίες, όπως: ΠΤ-ΔΝΤ ΠΟΕ-ΤΣΕΥ. (Παγκόσμια Τράπεζα-Διεθνές Νομισματικό Ταμείο-Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου-Γενικό Σύμφωνο Εμπορίου Υπηρεσιών), μαζί με τεράστια οργανωμένα οικονομικά συμφέροντα, αποτελούν στον σημερινό κόσμο την αόρατη, πανίσχυρη παγκόσμια κυβέρνηση, η οποία με ένα πολύπλοκο δίκτυο από άλλες ακατανόητες συντομογραφίες, με υπερεθνικούς συμβούλους και παρασυμβούλους, με στρατιωτικούς επιθετικούς συνασπισμούς, με γαλονάδες κάθε μορφής και ειδους, έβαλε χέρι στις ζωές μας, ελέγχει το σύνολο των θεσμών που έχουν κατακτηθεί με αγώνες και αποφασίζει για το τι θα φάμε, τι θα πιούμε, τι θα φορέσουμε και με τι θα διασκεδάσουμε, πως θα ερωτευθούμε, πόσα θα ξέρουμε, με δύο λόγια αναδομεί των κώδικα των αντανακλαστικών μας και διαμορφώνει την νέα μας συμπεριφορά. Είναι ένα τεράστιο αγκαθωτό συρματόπλεγμα που περισφίγγει τους λαούς της υφηλίου σε ένα θανάσιμο εναγκαλισμό. Αυτή είναι η ουσία της παγκοσμιοποίησης και απόλυτα απελευθερωμένης αγοράς. Και το αληθινό της όνομα θα μπορούσε να είναι άλλη μια συντομογραφία NMK Νόμου του μεγίστου κέρδους. Αυτή είναι η αόρατη μεγίστη αρχή. Η αθέατη και άγνωστη από τα πλήθη των ανθρώπων. Πως θα σταθούν απέναντι σ' αυτήν την λαϊλαπα οι άνθρωποι της διανόησης; Οι επιστήμονες, οι καλλιτέχνες, οι ειδικευμένοι σε κάθε τομέα της γνώσης; Οι δημιουργοί;

Η συμπαράσταση στον καθημερινό αγώνα των πολιτών για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους, που κάθε μέρα εκμηδενίζονται και αναιρούνται, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ίδια τους την ύπαρξη. Ας σκεφτούνε καλά. Αφού σήμερα παρουσιάζονται αυτά τα φαινόμενα στην ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ μας ζωή, ποια θα είναι η πραγματικότητα που μας περιμένει, όταν η νέα τάξη αποκρυσταλλωθεί και κυριαρχήσει;

Ο λαός μας, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, τώρα έχει ανάγκη από την συμπαράσταση της ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ. Ας βροντοφωνάζει αυτή η ηγεσία "ΠΑΡΩΝ", τότε όλα μπορούν να αλλάξουν.

Η Δημοτική Αρχή θα επιμένει στην προσπάθειά της αυτή. Για μας και τους Δημότες μας η αναδρομή στους προγόνους μας (που αυτό το νόημα έχει και η θεατρική παράσταση) αποτελεί ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ αξία.

Ο Δήμαρχος Πάρης Πασσάς
Από την Εφημερίδα Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ

Σημείωση Σύνταξης: Συγχαίρουμε τον συγχωριανό μας Δήμαρχο κ. **Πάρη Πασσά** για το επίκαιρο άρθρο του. Η Φ.Τ.Μ.Χ. το αναδημοσιεύει λόγω του ενδιαφέροντος που έχει.

480 Δημ. Σχολείο Πειραιά

Αγωνή υγείας**Συντονίστρια: Ελένη Ντούμα****Παιδαγωγική ομάδα: Αγγελική Γεωργιάδου, Γιάννης Φουρλάμης, Τόνια Ζομπανάκη****ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ****I Έννοια της οικογένειας**

Ο θεσμός της οικογένειας είναι πολύ παλιός, όσο και ο άνθρωπος στον πλανήτη μας. Θεωρείται ο πιο βασικός φορέας της ανάπτυξης του παιδιού και ποτέ δεν έπαψε ν' αποτελεί το λίκνο της ζωής του ανθρώπου.

Σήμερα ορίζουμε ως οικογένεια το σύνολο των ανθρώπων που συνδέονται μεταξύ τους με δεσμούς γάμου και συγγένειας και ζουν κάτω από την ίδια στέγη. Οι ελάχιστες λειτουργίες της είναι: να παρέχει την ικανοποίηση και τον έλεγχο σε ορισμένες ανάγκες, βιολογικές και ψυχικές παραμένοντας έτσι ένα αναντικατάστατο περιβάλλον για τη συναισθηματική ισορροπία, την πραγματική αγωγή, την προσαρμογή στην κοινωνική ζωή και την ανάπτυξη της προσωπικότητας των παιδιών.

II Εξέλιξη του θεσμού

Όπως όλοι οι κοινωνικοί θεσμοί, έτσι και η οικογένεια δεν είναι ποτέ στατική και επομένως κάθε σοβαρή κοινωνική μεταβολή π.χ. η μετάβαση από την αγροτική στη βιομηχανική εποχή, προκαλεί αλλαγή στη δομή και λειτουργία της.

Η μελέτη της εξέλιξης της οικογένειας εγκαινιάζεται μόλις στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα και σύμφωνα με τους ερευνητές ακολούθησε μια τροχιά από την πρωτόγονη ελευθερογαμία μέσω του ομαδικού γάμου, της μητριαρχίας και τη πατριαρχίας, στην τελειοποίηση του θεσμού, την υψηλότερη πνευματική έκφραση της οικογένειας, τη μονογαμική συζυγική οικογένεια, η οποία απαρτίζεται από τους γονείς και τα παιδιά τους. Η μορφή αυτή της οικογένειας αποκαλείται πυρηνική και αποτελεί αναμφισβήτητα οικουμενικό φαινόμενο για όλες τις κοινωνίες.

II 1. Πατριαρχική οικογένεια

Επί αιώνες που η κοινωνία ήταν κυρίως αγροτική και κτηνοτροφική η οικογένεια ήταν σταθερά και ιεραρχικά δομημένη και στενά συνδεδεμένη. Λόγω του ότι η δύναμη τους ανδρός αποτελούσε τον κύριο παράγοντα της οικονομικής -προσδόου της οικογένειας, η κοινωνία ήταν ανδροκρατούμενη, η γυναίκα είχε δευτερεύοντα ρόλο και ήταν κυρίως συμπαραστάτης του ανδρός εργαζόμενη στο σπίτι, ενδιαφερόμενη για την ανατροφή των παιδιών και υποχρεωμένη πολλές φορές να εργαστεί και στο χωράφι ή στη στάνη. Οικογένεια και παραγωγή ήταν άρρηκτα συνδεδεμένες. Ο τρόπος παραγωγής των αγαθών και η ανάπτυξη αρμονικών σχέσεων μεταξύ των μελών εξασφάλιζαν την επιβίωση όλης της μονάδας.

Η αυθεντία του πατέρα, η σταθερότητα και η αμοιβαιότητα όλης της ομάδας ήταν τα κύρια χαρακτηριστικά της παραδοσιακής οικογένειας η οποία αποκαλείται και ως οικογένεια προκαθορισμένων θέσεων

Σιγά-σιγά όμως η αγροτική οικογένεια άρχισε να χάνει τον παραδοσιακό της χαρακτήρα. Τα χαμηλά εισοδήματα του αγροτικού τομέα, η επικράτηση της τεχνολογίας και η ανάπτυξη της βιομηχανίας κοντά στα αστικά κέντρα οδήγησαν στη μετακίνηση πολλών αγροτικών οικογενειών στις πόλεις μεταβάλλοντας πια οριστικά τη δομή της οικογένειας από εκτεταμένη σε πυρηνική. Η συμμετοχή των γυναικών στον κόσμο, της εργασίας είχε σημαντικό αντίκτυπο στη δυναμική της οικογένειας.

νειας. Έτσι ο πατέρας αφέντης χάνει αρκετά από τα προνόμια του οδηγώντας σε πιο ισότιμες οικογενειακές σχέσεις. Όσο για το παιδί αποκτά ρόλο πρωταρχικό στην πυρηνική οικογένεια, η οποία χαρακτηρίζεται και ως η οικογένεια που επίκεντρο της είναι η προσωπικότητα.

Διαμορφώνεται έτσι στο εσωτερικό της μια νέα αντίληψη, η οποία στηρίζεται στην ελεύθερη επιλογή και υπηρετεί τις ιδιαίτερες κλίσεις του ατόμου επιτρέποντας του έτσι να πραγματώσει την επιθυμία του.

II. 2. Ειδικές μορφές της σύγχρονης οικογένειας

Έχουμε 2 βασικά είδη ειδικών οικογενειών: α) την ανάμεικτη οικογένεια, η οποία διαμορφώνεται όταν δυο άτομα που ήδη έχουν παιδιά από προηγούμενο γάμο, ξαναπαντρεύονται και δημιουργούν μια καινούρια οικογένεια και β) τη μονογονεϊκή η οποία αποτελείται από το παιδί και ένα γονέα, συνήθως τη μητέρα, είτε λόγω διαζυγίου, είτε λόγω θανάτου του ενός συζύγου.

Στην Ελλάδα παρ' ότι η πυρηνική οικογένεια είναι η επικρατέστερη μορφή νοικοκυριού παρατηρείται ένα κλυδωνισμός στη σταθερότητα του γάμου. Αυτό προκύπτει τόσο από την πτώση της γεννητικότητας - τη μείωση του αριθμού των γάμων, την αύξηση των διαζυγίων καθώς και των γεννήσεων εκτός γάμου - όσο και από την εμφάνιση νέων μορφών συντροφικότητας (συμβίωση χωρίς γάμο).

II. 2.1. Προβλήματα της μονογονεϊκής οικογένειας

Τα μονογονεϊκά νοικοκυριά βρίσκονται συνήθως στις χαμηλότερες εισοδηματικές κλίμακες σε σχέση με τα υπόλοιπα. Ακόμα είναι λιγότερο ενσωματωμένα στον κοινωνικό και πολιτισμικό περίγυρο. Οι μόνες μητέρες αντιμετωπίζουν μια σειρά από προβλήματα που έχουν σχέση με την επαγγελματική τους απασχόληση, τα ζητήματα υγείας, φροντίδας και φύλαξης των παιδιών.

Αναμφίβολα με την επικράτηση των νέων μορφών οικογένειας δημιουργούνται άλλες ανάγκες για παροχή υπηρεσιών πρόνοιας και στήριξης των οικογενειών, στις οποίες η πολιτεία θα πρέπει να ανταποκριθεί. Το κοινωνικό κράτος όμως στη χώρα μας δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο και -παρόλο που περιοδικά και περιστασιακά ανακοινώνονται από την πολιτεία κάποια μέτρα, στη συνέχεια αποδυναμώνονται ή αδρανοποιούνται από το ίδιο το κράτος. Είναι σίγουρο ότι θα περάσουν πάρα πολλά χρόνια για να υπάρξει επαρκής νομοθετική κάλυψη μορφών οικογένειας πέρα από την υπάρχουσα, κάτι που εξάλλου στην Ελλάδα και αριθμητικά δεν πιέζει.

Θα έπρεπε όμως να τονιστεί και η ανάγκη για ψυχολογική υποστήριξη των μονογονεϊκών οικογενειών. Τόσο οι γονείς, όσο και τα παιδιά αντιμετωπίζουν εκτός από οικονομικά προβλήματα, προβλήματα μοναξιάς, απομόνωσης και απόρριψης. Το γεγονός δε ότι η οικογένεια είναι μονογονεϊκή δεν εμποδίζει καθόλου την ανάπτυξη μιας καλής οικογενειακής ζωής. Η μορφή παρουσιάζει πολλά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν, τελικά όμως από τη διαδικασία μεταξύ των μελών καθορίζεται η αρμονική η όχι συμβίωση τους, η ωρίμανση κάθε ενήλικα σαν ατόμου ή στις σχέσεις του με τους άλλους και η εξέλιξη των παιδιών σε υγιή, δημιουργικά ανθρώπινα πλάσματα. Γι' αυτό η αυτοεκτίμηση, η επικοινωνία και οι κανόνες που, ισχύουν σε κάθε οικογένεια αποτελούν τα κύρια μέσα για την ομαλή λειτουργία της.

Συμπερασματικά, μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι η μορφή οικογένειας δεν αποτελεί το βασικό καθοριστικό παράγοντα για ό,τι συμβαίνει σ' αυτήν, αλλά το είδος των σχέσεων που υπάρχει ανάμεσα στα μέλη είτε μένουν μαζί, είτε όχι. Από αυτή την άποψη όλες οι οικογένειες είναι ίδιες.

III. Διαπροσωπικές σχέσεις στην οικογένεια

Οι σχέσεις είναι ζωντανοί δεσμοί που συνδέουν τα μέλη της οικογένειας. Κάθε ανθρώπινο πλάσμα διακατέχεται από την επιθυμία ν' ανήκει, να δοκιμάζει την αξία του μέσα στην ομάδα. Η

πρώτη ομάδα για το παιδί είναι η οικογένεια του. Το παιδί που μεγαλώνει έτσι ώστε να συνειδητοποιεί την αξία του μέσα στην οικογένεια, θα διακατέχεται από μια ευχάριστη διάθεση και θα συμπεριφέρεται με τρόπους κοινωνικά αποδεκτούς.

Το παιδί που μεγαλώνει με μεθόδους που το εμποδίζουν να συνειδητοποιήσει την αξία του σαν μέλος της οικογενειακής ομάδας μπορεί να χρησιμοποιήσει ανώφελους τρόπους για να βρει μια θέση στη ζωή επειδή θα αποθαρρυνθεί.

Μια οικογενειακή ατμόσφαιρα που να διαπνέεται από πνεύμα συνεργασίας ενσαρκώνει το ιδανικό που σ' αυτό θα έπρεπε να προσανατολίζονται οι οικογένειες. Σε μια τέτοιας ατμόσφαιρα τα παιδιά μπορούν να έχουν εμπιστοσύνη στις δικές του ικανότητες, να μεγαλώσουν, να αναπτυχθούν και να κάνουν σωστή χρήση των φυσικών τους χαρισμάτων, όποια κι αν είναι αυτά.

IV. Κοινωνική μεταβολή & οικογένεια

Ως κοινωνικός θεσμός, η οικογένεια ρυθμίζει τη δράση των μελών της με τέτοιο τρόπο ώστε αυτή να είναι κοινωνικά προσανατολισμένη και να εξασφαλίζει στα μέλη της την κοινωνική ένταξη και αποδοχή. Κοινωνικά, σημαντικές είναι και οι λειτουργίες που η οικογένεια επιτελεί, καθώς εξασφαλίζει τη συνέχεια της κοινωνίας μέσω της μεταβίβασης του πολιτισμού από την μια γενιά στην άλλη. Με την εξέλιξη της κοινωνίας από παραδοσιακή σε βιομηχανική και την αντίστοιχη αλλαγή της οικογενειακής δομής από παραδοσιακή σε πυρηνική πολλές από τις λειτουργίες που παλαιότερα επιτελούσε μετατέθηκαν σε άλλους νέους πιο εξειδικευμένους θεσμούς.

Συγχρόνως ο αστικός τρόπος ζωής σήμαινε μεγαλύτερη ελευθερία σκέψης, ανεξιθρησκία, λιγότερο κοινωνικό έλεγχο, αποδοχή εναλλακτικών τρόπων ζωής και οικογένειας. Βέβαια και στην ελληνική οικογένεια έχει συντελεστεί μια αλλαγή με κατεύθυνση προς πιο ισότιμες ενδο-οικογενειακές σχέσεις.

Ο σκοπός της σύγχρονης οικογένειας μοιάζει να, αποσυνδέεται σταδιακά από τη βιολογική και οικονομική επιδιώξη των μελών της και αρχίζει να συνδέεται όλο και περισσότερο με την ψυχοκοινωνική της επιβίωση. Η επικοινωνία ανάμεσα στα μέλη της οικογένειας γίνεται πιο σημαντική από την ανταλλαγή υλικών αγαθών.

Κοινωνικοί φορείς που ασχολούνται με την οικογένεια οφείλουν να δυναμώσουν τις ψυχικές και πνευματικές ικανότητες του ατόμου (γονιού-παιδιού) και να το βοηθήσουν να καταλάβει ότι βασικό σημείο σε κάθε παιδαγωγική σχέση είναι να οριοθετήσει ο καθένας πρώτα τις ανάγκες του άλλου. Επίσης πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι η καθημερινότητα μέσα στην οικογένεια είναι ένα πεδίο μάθησης μέσα στο οποίο θα μπορέσει το άτομο να ωριμάσει και να αναπτύξει αυτονομία, υπευθυνότητα, αυτοπεποίθηση και την ικανότητα να ασκεί τα δικαιώματα του στη ζωή.

Η πραγματικότητα σε αριθμούς Χαλαρώνει η ελληνική οικογένεια. Λιγότερο στενοί δεσμοί

Είναι πλέον γεγονός. Η παραδοσιακή υπερπροστατευτική ελληνική οικογένεια αλλάζει μορφή. Οι άλλοτε ισχυροί δεσμοί ανάμεσα στα μέλη της χαλαρώνουν, τα παιδιά λιγοστεύουν σε αριθμό, οι ηλικιωμένοι μένουν πια μόνοι. Μέσα σε 20 χρόνια οι πολυμελείς οικογένειες μειώθηκαν κατά 20-25%, ενώ τα μονομελή νοικοκυριά αυξήθηκαν κατά 70%. Τα όλο και περισσότερα μονογονεϊκά νοικοκυριά, οι νέες οικογένειες μέσω ενός δεύτερου γάμου, καθώς και οι μικτοί γάμοι συνθέτουν ένα νέο, για τα ελληνικά δεδομένα τοπίο.

Ο καταναλωτισμός, που έχει εισβάλλει στα ελληνικά νοικοκυριά, συμβάλλει σ' αυτές τις αλλαγές. Η ουσιαστική φροντίδα αντικαθίσταται με την παροχή αγαθών, η υπερχρέωση πιέζει τις σχέσεις των μελών, που αντιδρούν με θυμό ή περισσότερη αδιαφορία. Η οικογένεια - ασπίδα στα προβλήματα των μελών της, σήμερα είναι και περιορισμένη αριθμητικά και πιο αδύναμη οι-

κονομικά. Σε 30 ή 40 χρόνια, μια ολόκληρη γενιά από μοναχοπαίδια θα κληθεί να αντιμετωπίσει μόνη ό,τι άλλοτε μοιράζονταν αδέλφια, ξαδέλφια, θείοι .....

Αλλάζει η δομή

Ως προς τη δομή της, ενώ η ελληνική οικογένεια δείχνει φαινομενικά ότι αλλάζει με την αύξηση των πυρηνικών αυτόνομων νοικοκυριών, ωστόσο προκύπτει το ερώτημα κατά πόσο οι αλλαγές αυτές είναι πραγματικές όταν οι παππούδες και οι συγγενείς κατοικούν σε κοντινή απόσταση και επικοινωνούν συχνά, όταν στηρίζονται και προσφέρουν βοήθεια στα παντρεμένα παιδιά τους.

Όσο για την εγγύτητα στην κατοικία - και όχι συγκατοίκηση - η αλλαγή αυτή μπορεί να θεωρηθεί θετική γιατί επιτρέπει στην πυρηνική οικογένεια τον απαραίτητο ζωτικό χώρο και αυτονομία, ενώ η κοντινή απόσταση επιτρέπει τη διατήρηση σχέσεων με το ευρύτερο συγγενικό περιβάλλον. Αυτές οι λειτουργίες της οικογένειας όχι μόνο δεν είναι ενδείξεις διάλυσης της ελληνικής οικογένειας αλλά, αντιθέτως, εξέλιξης και ωρίμανσης προς ένα πιο ευέλικτο και επικοινωνιακό μοντέλο οικογένειας.

Η Φ.Μ.Χ. ευχαριστεί την ερευνητική ομάδα της κ. ΕΛΕΝΗΣ ΝΤΟΥΜΑ για την εμπεριστατωμένη εργασία τους, πιστεύουμε χρήσιμη για πολλούς.

Αφιέρωμα στη Μάνα ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ 14 ΜΑΪΟΥ 2006

**Η δεύτερη Κυριακή του Μάη κάθε χρόνο είναι αφιερωμένη στη Μάνα.
Στη μάνα όλου του κόσμου.**

Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

Ένα παιδί μοναχοπαίδι αγόρι
Αγάπησε μιας μάγισσας την κόρη
Δεν αγαπάει εγώ, του λέει, παιδιά
Μ' αν θέλεις να σου δώσω το φιλί μου
της μάνας σου να φέρεις την καρδιά
να ρίξω να τη φάει το σκυλί μου.

Τρέχει ο νειός, τη μάνα του σκοτώνει

και την καρδιά τραβά και ξεριζώνει
και τρέχει να την πάει, μα σκοντάφτει
και πέφτει ο νιος κατάχαμα με δαύτη.

Κυλάει ο γιος και η καρδιά κυλάει
και την ακούει να κλαίει και να μιλάει
μιλάει η μάνα στο παιδί και λέει:
- Εχτύπησες αγόρι μου;... και κλαίει!

**Ζαν Ρισπέν
(Μετάφρ. Αγγ. Βλάχος)**

Γνωρίστε καλύτερα το ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ με το Βιβλίο του Γιώργου Σταυράκη

«ΤΑΞΙΔΙΩΤΕΣ ΤΟΥ ΑΝΕΜΟΥ»

**ΕΚΔΟΣΗ: Του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή»
ΔΙΑΘΕΣΗ:**

**ΜΕγ. Χωριό: Λαογραφικό Μουσείο, τηλ.: 22370 41502, 22370 41245
Αθήνα: Μαυροκορδάτου 6, τηλ.: 210 3837057, 210 3840078, 210 8042401**

Νεοέλληνες και φυσικόν περιβάλλον ή η ηδονή της αυτοκαταστροφής

‘Η καθ’ ημάς αγία Ανατολή, ο χώρος δηλαδή της ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου με την ενδοχώρα, είναι αναμφιβόλως το ωραιότερο τμήμα της Δημιουργίας. Και το κατέστησεν ακόμη ωραιότερο η παρουσία του Κυρίου στην Αγία Γη, το κήρυγμα των Αποστόλων, το αίμα των μυριάδων μαρτύρων, το δάκρυ απειραρίθμων ασκητών. Είναι ο τρισευλογημένος χώρος της Ρωμιοσύνης. Ένα κομμάτι είναι και η πατρίδα μας. Όμορφη, γεμάτη κάλλη. Ακρογιαλίες με χρυσή άμμο, βουνά παρθένα, ατελείωτα, νησιά καταμεσής του πελάγου συμιλευμένα από την αρμύρα και τον άνεμο. Όλα ωραία. Και ακόμη εκείνες οι εκκλησίες, τα εξωκλήσια. “Εκκλησάκια ταπεινά και φτωχικά, να τι θα πει Ελλάδα”. Τι θα ήσαν τα νησιά μας χωρίς τα κάτασπρα χωριά και τα ταπεινά αυτά εκκλησάκια; Τι θα ήταν η Μύκονος χωρίς την Τρουλιανή της, η Τζια χωρίς την Καστριανή της, η Τήνος χωρίς την Ευαγγελίστρια της; Τι θα ήταν ή Πάρος χωρίς την Καταπολιανή της; Τι θα ήσαν τα τόσα άλλα νησιά χωρίς αυτά τα λαμπρά μαργαριτάρια που σαν πνευματικό περιδέραιο τα καταστολίζουν; Θα ήσαν βράχια αφιλόξενα, ύψη ανεμοδαρμένα, χωρίς ζωή, χωρίς πνοή. Όλα μα όλα, χωριουδάκια, μοναστήρια, εξωκλήσια, ναοί αρχαίοι μεγαλοπρεπείς, αγιάσματα, ασκητήρια, αποτελούν μια συναυλία εγχόρδων που δοξολογούν τον Θεό και που όμοιά τους στον κόσμο αλλού δεν υπάρχει.

Έως εδώ όλα καλά.

Υπάρχει όμως στην πατρίδα μας ένα είδος ζώου που φορή γραβάτα και αποκαλείται Νεοέλληνη.

Πνευματικώς είναι αποχρωματισμένος. Ο εσωτερικός του κόσμος έχει υποστή κακοήθη νανισμό. Οι διδασκαλίες της Εκκλησίας για τον σεβασμό του περιβάλλοντος τον αφήνουν αδιάφορο. Η πίστις ότι ο κόσμος αυτός μέσα στον οποίον ζούμε είναι πράγματι “κόσμος”, στολίδι δηλαδή, είναι κάτι το άγνωστο γι’ αυ-

τόν. Αν του πηγις ότι είσαι οικονόμος σε ξένη περιουσία γιατί όλα, τα γύρω σου, εσύ ο ίδιος, ανήκουν στο θεό, θα σου πετάξῃ πέτρα.

Ο νεοέλληνης είναι ένα είδος ανθρώπου μάλλον μοναδικό παγκοσμίως. Ηδονίζεται να καταστρέφη και να καταστρέφεται.

Εάν ερώτησης το γιατί, η απάντησης είναι εύκολη. Φταίει η τουρκοκρατία, φταίει η τόσων αιώνων σκλαβιά. Αυτό όμως δεν είναι απάντησης, είναι υπεκφυγή. Γιατί στα χρόνια της τουρκοκρατίας οι ραγιάδες έφτιαξαν πράγματα μεγάλα και τρανά που εμείς τώρα δεν μπορούμε καν να συντηρήσουμε. Μοναστήρια θεόρατα, γεφύρια μοναδικής ομορφιάς πάνω από ορμητικά ποτάμια, έργα χρυσοχοΐας και αργυροχοΐας μεγάλης λεπτομέρειας, ξυλόγλυπτα, κεντήματα, άμφια, αγιογραφίες, φορεσιές ανδρικές και γυναικείες. Τι να πρωτοαναφέρει κανείς.

Ήλθεν η πολυπόθητος ελευθερία. Σένα μικρό κομμάτι της Ρωμιοσύνης. Θα έπρεπε να μείνωμεν απλώς ελεύθεροι. Και να γίνωμε όντως ελεύθεροι, ελεύθεροι παθών. Γίναμε όμως ασύδοτοι. Θεωρήσαμε την πατρίδα μας ως τι θνητιμαίο. Και ορμήσαμε ως άλλοι γύπες, όρνια δηλαδή, τις τι άρη. Αντί του σεβασμού προς τα όσα εκληρονομήσαμε από τους πατέρες μας, εκδηλώσαμε μίσος δυσεξήγητο.

Μισήσαμε τα μοναστήρια, μισήσαμε την ύπαιθρο, μισήσαμε τα χωριά μας. Τα πάντα. Κάψαμε απέραντα δάση, για λίγες πιθαμές χωράφι. Για οικόπεδα αργότερα. Ζωοκλοπές, ο ένας τον άλλον. Στοίχημα·να μη φάμε από δικό μας. Μόνον απ’ του γείτονα. Ένα παράνομο κυνήγι που δεν άφησε λαγό, δεν άφησε πέρδικα, δεν άφησε τσιροπούλι. Το δάσος - όσο απέμεινε - μένει βουβό. Ούτε πουλί πετούμενο. Ο Αριστοτέλης γράφει ότι στο δέλτα του Νέστου - στο σημερινό κολοβό Κοτζά Ορμάν - υπήρχαν λιοντάρια, στην εποχή του. Ο ιστορικός της σήμερον θα γράψη ότι στις ήμερες μας δεν υπάρχουν ούτε αγριόγατες.

Και στα μεν πρώτα χρόνια της ελευθερίας η αποψίλωσις των δασών, το εντατικό κυνήγι ίσως εδικαιολογείτο από την φτώχεια. Ήθελαν χωράφια να σπείρουν για να ζήσουν. Ήθελαν κρέας για να στηριχθούν.

Αλλά τώρα; Τώρα που τα πολυτελή αυτοκίνητα κυλούν στην άσφαλτο με διακόσια (αν και ή πινακίδα γράφει 80). Τώρα που οι πολυτελείς θαλαμηγοί σχίζουν τις θάλασσες, τώρα που τα ιδιωτικά αεροπλάνα δεν χωρούν στα αεροδρόμια, μήπως τα πράγματα βελτιώθηκαν, υπάρχει προς, υπάρχει συναίσθησις; Μυριάκις Όχι!

Τα δάση αφανίζονται με εμπρησμούς για να οικοπεδοποιηθούν. Οι παραλίες ρυπαίνονται από τους κολυμβητές με κάθε είδους απορρίμματα. Οι θάλασσες φτωχαίνουν όλο και περισσότερο από πλεονεξία για πλουσιότερες φαριές. Λίμνες, ποτάμια, ρυάκια αφρίζουν από τα λήμματα. Τα λιπάσματα μολύνουν ζώα και φυτά, καταστρέφουν οικοσυστήματα, φθάνουν βαθιά στη γη, απειλούν ακόμη και το πόσιμο νερό. Οι δρόμοι στην επαρχία είναι εκατέρωθεν γεμάτοι κονσερβοκούτια και πλαστικές σακκούλες. Αφωρισμένες να μη λειώνουν ποτέ. Στις μεγαλουπόλεις δεν μπορείς να αναπνεύστης από το νέφος. Περπατάς σαν μεθυσμένος πέρα - δώθε για να αποφύγης το πάτημα κάποιας... βασιλοπούλας που ο ευγενής σκύλος της φιλάρεσκου κυρίας μας έκαμε την τιμή να αφήστη εις ανάμηνσιν διελεύσεως από το πεζοδρόμιο. Πολλοί κυνηγοί, διψώντες για αίμα, αφού δεν μπορούν να σκοτώσουν την πεθερά τους σκοτώνουν πουλιά που δεν τρώγονται. Ερωδιούς, πελεκάνους, αργυροτσικιάδες, κορμοράνους, γλάρους. Απλώς για να το "ματώσουν", για την χαρά να το βλέπουν να "πέφτη".

Αυτά δεν τελειώνουν. Εγώ όμως πρέπει να τελειώσω. Και να συμπεράνω. Να συμπεράνω ότι τα όσα απρεπή, βέβηλα και ανόσια γίνονται εις βάρος του περιβάλλοντος οφείλονται κατά κύριον λόγον στον πνευματικό αποχρωματισμό του νεοέλληνος. Όσο πιο ξεπλυμένος είναι τόσον και ασελγεί.

Παλαιότερα η ορθόδοξη πίστις του, του απηγόρευε ορισμένα βασικά πράγματα. Του

μάθαινε μαζί με το αλφαριθμητάρι να σέβεται τη δημιουργία. Ήξερε ότι το γαιδούρι του έπρεπε να το ταιζή και όταν θα γερνούσε. Δεν το πουλούσε στους γύφτους για κρέας στα θηρία του τσίρκου Μεντράνο. Σέβονταν τις υπηρεσίες που του είχε προσφέρη τόσα και τόσα χρόνια. Ποτέ δεν έκοβε κυπαρίσσια, πλατάνια ή πουρνάρια φυτευμένα δίπλα σε ερημοκλήσια. Τα θεωρούσε ιερά, αφιερωμένα στην Παναγία ή στον "Άγιο". Κυνηγούσε αλλά άφηνε θηράματα και για αναπαραγωγή, και για του χρόνου. Δεν κυνηγούσε στ' αχνάρια του χιονιού. Δεν ξεκούλαζε γκαστρωμένες λαγίνες. Ψάρευε για να ζήσῃ την οικογένεια του. Δεν ξεπάστρευε και τον βυθό.

Ευτυχώς πού ο τόπος μας δεν έχει βαρεία βιομηχανία, άλλως δεν θα είχε μείνει ούτε πράσινο φύλλο. Θα κάναμε εισαγωγή νερού για να πιούμε.

Ο ορθόδοξος χριστιανός δεν εγκληματεί εναντίον του περιβάλλοντος. Τουναντίον ο κατ' επίφασιν (ούτε και στην ταυτότητα πλέον) ορθόδοξος απέρριψε πάντα χαλινόν και επειδή έπιασε μια δεκάρα στην τσέπη του και λίγωσε το άντερο του τουφεκάει τον Θεό.

Φεύγεις απ' την στράτα του Θεού; Γίνεσαι ανυπόφορα εγκακεντρικός. Εγώ και ο εαυτούλης μου. Τα άλλα και οι άλλοι γύρω, ας καταστραφούν. Μια μπότα βάρβαρου κατακτητή πού πατά με μανία σαν να ήταν αποτσίγαρο το ταπεινό λουλουδάκι, το "κρίνον του αγρού". Μοναδικόν παγκοσμίως παράδειγμα άνθρωπου "μισούντος την εαυτού πατρίδα". Και ποια πατρίδα. Την ωραιότερη και ιερότερη του κόσμου...

Για την μόλυνση του περιβάλλοντος δεν είναι αμέτοχον και το Ιερατείον μας. Ηχορυπαίνουν πόλεις και ύπαιθρο. Τα καμπαναριά των ναών μετεβλήθησαν σε μιναρέδες. Τι "έσωθεν" λατρεία έγινε λατρεία των τριόδων και των καφενέδων. Παιζουν τάβλι, βρίζουν, ασχημονούν, Θύουν τη Αφροδίτη και από τα μεγάφωνα ακούεται "τα σα εκ των σων σοι προσφέρομεν...".

Και να πεις ότι η Εκκλησία είναι γεμάτη και ασφυκτιούν οι πιστοί και δεν χωράει άλλους και πρέπει να ακούσουν κάτι και οι απ' έξω,

επάει στο καλό. Άντε υποχωρούμε. Ένα μικρό μεγάφωνο έξω από την κυρία είσοδο. Να ακούεται στην αυλή και τούτο σπανίως. Χριστού, Λαμπτρή και πανηγύρι. Άλλα να βουίζουν τα μεγάφωνα μέσα στον άδειο σχεδόν ναό, να στριγγίζουν και απ' έξω, είναι μια ηχορύπανσις για την οποία τον λόγο έχει ο εισαγγελεύς.

Στο κάτω - κάτω ο γείτονας θέλει να κοιμηθή. Εμείς με τι δικαίωμα τον ξυπνούμε; Και με πόσα μαξιλάρια πρέπει να βουλώση τα αυτιά του για να μη μας ακούει; Χώρια πού το πλείστον των ψαλτών νομίζει ότι το μικρόφωνον καλύπτει τις παραφωνίες και γλυκαίνει τις φαλτσοκορώνες. Όποτε έχουμε τέλεια διαστροφή της ορθοδόξου πνευματικής λατρείας. Οι ειδωλολάτραι λάτρευαν τους ψευδοθεούς των "έξω" από τους ναούς. Εμείς λατρεύουμε τον αληθινό θεό μας "ένδον", μέσα. Όσοι συναθροίζομεθα εις την εκκλησιαστική σύναξη. Οι άλλοι είναι ελεύθεροι να κάνουν ό,τι θέλουν. Εμείς όμως δεν έχουμε δικαίωμα να τους ενοχλούμε.

Είναι και το άλλο. Οι καμπάνες. Ψήλωσαν τα σπίτια και πολλών τα διαμερίσματα είναι δίπλα στα καμπαναριά.

Τα παλαιότερα χρόνια υπήρχε τάξις. Η μικρή καμπάνα για τον εσπερινό και τον όρθρο. Διπλοκάμπανο στη Θεία Λειτουργία. Τριπλοκάμπανο σε δεσποτικές εορτές και πανηγύρεις.

Τώρα οι καμπάνες έγιναν ηλεκτρικές. Πατά το κουμπί ο νεωκόρος χτυπούν ανηλέητα όλες μαζί αδιαφόρως ημέρας, ξεχνά να τις σταματήσῃ γιατί κόβει αντίδωρο ή κουβεντιάζει με τον παπά και άντε να έχης νεύρα να τις ακούς. Και πολλοί εκ του ιερατείου είναι κομπλεξικοί. Επειδή αντιλαμβάνονται ότι ουδείς τους υπολήπτεται, αντεκδικούνται· με όποιο μέσον διαθέτουν.

Με τα μεγάφωνα, με τις καμπάνες. Να σας δείξω εγώ. Αν μπορήτε κοιμηθείτε, αχρείοι!

Έχουμε όμως και μιαν άλλη ρύπανση. Ξεκίνω από μακριά.

Η Αγία Εκκλησία μας γέμει συμβολισμών. Και το κερί επομένως που ανάβω έχει τον συμβολισμό του. Καίομαι εκ θείου έρωτος και λειώνω ενώπιον του θρόνου του Θεού. Και άθελα μου φωτίζω τους γύρω "όπως ίδωσι τα καλά έργα και δοζάσωσι τον Πατέρα τον εν τοις ουρανοίς" καίτοι πιστεύων ακραδάντως ότι και του κηρού ευτελέστερος ειμι. Έχει όμως και άλλον μυστικό συμβολισμό. Όπως η φίλεργος μέλισσα συλά τα άνθη και εκ της γύρεως κατασκευάζει το κηρί, έτσι και ο ορθόδοξος χριστιανός "συλά" τα άνθη των ποικίλων αρετών και τις προσφέρει εις τον Θεόν. Και αυτό είναι το κερί που ανάβει.

Όταν όμως το κερί είναι από παραφίνη και ξύγγι, αυτός ο συμβολισμός χάνεται εντελώς και μένει μόνον η καπνιά που μολύνει και δείχνει πόσον καπνισμένο εσωτερικό κόσμο έχουμε.

Έκπειμπομεν ούτω πως καυσαέρια που ούτε παλιό φορτηγό δεν εκπέμπει αγκομαχώντας σε ανηφόρα πάνω από 10%.

Αν πης δε και για τις λαμπάδες "ίσαμε το μπόι" μας, τότε και οι τζιμινιέρες του "Αβέρωφ" ωχριούν.

Αυτά για να μη κατηγορούμε μόνον τους άλλους...

Αρχιμ. ΔΟΣΙΘΕΟΣ

Ηγουμ. Ι.Μ. Τατάρνης-Ευρυτανίας

Από το βιβλίο του,

"ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

(σελ 87-93)

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Ο Σύνδεσμος παρακαλεί τα μέλη του που καταθέτουν χρήματα (συνδρομές, δωρεές κ.λπ.) στο λογαριασμό που τηρείται στην **ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ 53717098** να τηλεφωνούν στο Ταμία κ. **ΠΑΝΑΓ. ΛΩΛΟ** (ΤΗΛ: 210 7519595 για να λαβαίνουν την απόδειξη τους ταχυδρομικά. Επίσης όσοι στέλνουν επιταγή, (τσεκ) ν' απευθύνεται ονομαστικά κ. **ΠΑΝΑΓ. ΛΩΛΟ** (για Σύνδεσμο). Παρακαλούνται όσοι αλλάζουν διεύθυνση ή/και τηλέφωνο να μας ενημερώνουν τηλ/κά (210-3840078 ή 210 9224285 ή 210 9333789 και fax 210 3840054 ή 3837057. για να στέλνουμε το περιοδικό (ΦΜΧ) ή/και εγκυκλίους στη σωστή διεύθυνση.

**Ευχαριστούμε
Το Δ.Σ.**

ΥΜΝΟΣ ΣΤΑ BOYNA

Ανέβα στα βουνά και αφουγκράσου τα ωραία νέα που έχουν να σου πουν. Η ηρεμία της φύσης θα σε πλημμυρίσει με μια παράξενη ικανοποίηση όπως ο ήλιος που λούζει με το φως του τα δέντρα. Τα δάση είναι ζωντανά, έχουν μέσα τους ψυχή.

Οι άνεμοι θα φυσήξουν μέσα σου τη φρεσκάδα τους, και οι καταιγίδες θα σου δώσουν τη δύναμή τους, ενώ οι έγνοιες θα φύγουν από πάνω σου, όπως πέφτουν τα φθινοπωρινά φύλλα.

Η μεγαλοπρέπειά τους θα σε εντυπωσιάσει και η άγρια ζωή των πουλιών και των άλλων ζωντανών που κατοικούν εκεί θα σε γοητεύσει. Η ηρεμία του περιβάλλοντος θα σε γαληνεύσει, θα σε αναζωογονήσει.

Τα βουνά ανέκαθεν αποτελούσαν πηγή θαυμασμού και έμπνευσης για τις ανθρώπινες κοινωνίες και τους πολιτισμούς. Εμείς οι Ευρυτάνες, και το Μεγάλο Χωριό είμαστε τυχεροί γιατί η φύση μας κληροδότησε, και μας εμπιστεύθηκε, βουνά μοναδικής ομορφιάς.

Η Καλιακούδα και τα γύρω βουνά που στέκονται και καμαρώνουν κατά το Μεγάλο Χωριό, για χιλιάδες εκατομμύρια χρόνια, έχουν πολλά να πουν, μα δεν τα μαρτυρούνε.

Στο διάβα των αιώνων, είδαν καταστροφές και ανθρωποθυσίες. Άκουσαν τα λαλιά των πουλιών, τις στριγκλιές του λύκου, της αλεπούς, της αρκούδας, και των άλλων ζώων της φυσικής πανίδας που ο άνθρωπος βάλθηκε να τα εξαφανίσει.

Τα βουνά, τα υδραγωγεία του κόσμου, είναι απαραίτητα για κάθε είδους ζωή, που στεγάζεται σε αυτά, καθώς και για την ευημερία των ανθρώπων.

Ο μισός πληθυσμός του κόσμου εξαρτάται από το φυσικό πλούτο που απλόχερα μας δίνουν τα βουνά. Τα βουνά συγκρατούν το χιόνι του χειμώνα απελευθερώνοντας σιγά σιγά τη ζωτική υγρασία του την Άνοιξη και το Καλοκαίρι.

Τα ψηλά βουνά έχουν και το δικό τους τρόπο αυτοπροστασίας τους. Ο απρόσιτος χαρακτήρας των ορεινών περιοχών και η ερήμωση των χωριών από τους κατοίκους σημαίνει ότι έχουν υποστεί λιγότερη ανθρώπινη παρέμβαση. Ως αποτέλεσμα, τα Ευρυτανικά βουνά έχουν γίνει άσυλο, για διάφορα είδη πανίδας και χλωρίδας που προέρχονται από τα πεδινά, κυνηγημένα από τον άνθρωπο. Η αρκούδα, ο λύκος και το αγριογούρουνο φαίνεται ότι ξαναγυρίζουν στα πυκνοδασωμένα ευρυτανικά βουνά. **Δημιουργείται τώρα ένα "Εθνικό Πάρκο".**

Ένας νέος βιότοπος μέσα στην καρδιά της Ρούμελης, την Ευρυτανία. Το φυσικό κάλλος και η άγρια καλλονή της περιοχής "**πάντα - βρέχει**" μαγεύει τους επισκέπτες και συμπληρώνει το πάνθεο της αγέρωχης Καλιακούδας και των άλλων ευρυτανικών βουνών. Και όπως μας λέει ο ποιητής:

'Όποιος δεν επερπάτησε
τη νύχτα με φεγγάρι
και την αυγή με τη δροσιά
τον κόσμο δεν εχάρει.'

Γιώργος Σταυράκης

***To δάσος είναι
πολύτιμη πηγή ζωής.***

Προστάτεψε το από την καταστροφή

Η μικρή μας Ιστορία

«Ταξιδιώτες του Ανέμου»

Είναι σκληρό να καρτερείς

Γράφει ο Γιώργος Κ. Σταυράκης

Τα χρόνια κυλούσαν γοργά. Η Αγγέλλω της Αργυρώς της αλαφροϊσκιωτης, τώρα είναι παντρεμένη και έχει κιόλας αποχτήσει δυο παιδιά.

Έλαβε και φωτογραφίες με τον Ανδρέα να κρατάει το μωρό στην αγκαλιά και την Αγγέλω να κάθεται στην ακρογιαλιά και το αγοράκι να παίζει με την άμμο.

Φορούσαν όλοι τους όμιορφα λουλουδάτα μαγιό και κάθονταν κάτω από θαλάσσιες ομπρέλες.

Ήταν μήνας Γενάρης.

Η Αργυρώ δε μπορούσε να εξηγήσει πώς είναι δυνατόν να φορά, μαγιό Γενάρη μήνα.

Μήπως οι φωτογραφίες δεν ήταν αληθινές; Ποιος πάει στη θάλασσα μεσ' την καρδιά του χειμώνα; αναρωτιόταν.

Ένα πρωινό περνούσε στο δρόμο η κυρα-Μπιρμπίλω, η νταρντάνα, τη φώναξε να κοπιάσει μέσα να πιούνε τον καφέ και να κουβεντιάσουν τα καθέκαστα. Ήθελε με κάποιον να μοιραστεί τη χαρά της.

Είχε και η Μπιρμπίλω το μοναχογιό στην Αμερική, και ας μην έστελνε γράμμα, εκείνη είχε ατέλειωτη ελπίδα και απαντοχή.

Τώρα είχαν και οι δυο τους πολλά κοινά να κουβεντιάζουν. Να πλάθουν όνειρα πότε θα γυρίσουν τα παιδιά, να τα χαρούνε από κοντά, να τα καμαρώσουν οι γειτόνοι.

Με αυτήν την απαντοχή μοίραζαν δύναμη και κουράγιο η μια στην άλλη.

Μεσ' στην καρδιά του Γενάρη, το κρύο στο Τρανό Χωριό ήταν τσουχτερό. Το χιόνι παγωμένο στα σοκάκια, έκανε το περπάτημα επικίνδυνο. Μα η Μπιρμπίλω, σκληραγωγημένη και θαρρετή, αψηφούσε τα καμώματα του καιρού, και ας είχε κλείσει τα εξηνταπέντε χρόνια της.

Μπήκε μέσα στο σπιτικό της Αργυρώς· και κάτσανε, όπως και άλλες φορές, στην κουζίνα. Στη μια αγκωνή, δίπλα στα αναμμένο τζάκι ήταν ένα παλιό σεντούκι και πάνω στρωμένο ένα τριμένο, απ' τα χρόνια, υφαντό.

Η Μπιρμπίλω, έπιανε πάντα αυτή τη θέση. Η νοικοκυρά, η Αργυρώ, σύμπησε τα ξύλα στο τζάκι να ανάψουν. Να γίνει θράκα για το μπρίκι, είπε.

‘Υστερα πήγε δίπλα στον οντά που είχε απιθώσει τις φωτογραφίες για να τις πάρει.

- Είχα γράμμα απ' τα πιδιά, Μπιρμπίλω μ'. Μου χανε και φωτογραφίες μέσα.

Η Μπιρμπίλω όταν άκουγε “γράμμα από τα παιδιά” ένιωθε έναν πόνο μέσα της. Σαν κάτι να της πιέζει το στήθος, μα δεν έλεγε σε κανέναν αυτό το καταθλιπτικό συναίσθημα. Ήθελε να καμώνεται τη θαρρετή. Η Αργυρώ η αλαφροϊσκιωτη, την είδε όμως, να γυρίζει το κεφάλι κατά τον τοίχο και κατάλαβε.

‘Ηξερε, από χρόνια, για τον κανακάρη της, που δεν έστελνε ούτε γράμμα στη μάνα του. ‘Υστερα, είχε μάθει από τα κουτσομπολιά ότι το παιδί δεν ήταν στα καλά του. Κανένας δεν έλεγε την αλήθεια στη μάνα.

- Έλα, μην κάνεις έτσ’ Μπιρμπίλω μ’, καλά είναι το παιδί. Έτσ’ είναι οι άντρες, δε νιώθουν τον πόνο και την αγωνία της μάνας. Αστοχάνε να γράψουν γράμμα, τα πλανεύει η ξενιτιά. Κάνε υπομονή, θα λάβεις και συ γράμμα. Έλα τώρα να πιούμε τον καφούλη.

Η Μπιρμπίλω έδειχνε τώρα ατάραχη και γενναία. Σα να μην γίνεται τίποτα. Άρχισε να χορατεύει κιόλας.

Η Αργυρώ, από μέσα της, απορούσε που βρίσκει τη δύναμη και το κουράγιο αυτή η γυναίκα. Πώς μπορεί να χορατεύει; Δεν ψυλλιάστηκε τίποτα για το Θάνο; Μια τέτοια πανέξυπνη γυ-

ναίκα, δεν ήταν δυνατόν, κάτι έκρυβε στην ψυχή της, σκέφτηκε η Αργυρώ. Έλεγε μέσα της, μακάρι νά 'χα και γω τη δύναμη να ξεπερνώ τον πόνο για την Τάσια μου, που μου την πήρανε για τον αγώνα.

- Έλα τώρα να σου δείξω τις φωτογραφίες με τα παιδιά. Κοίτα να ιδείς, σε αυτόν τον ξένο τόπο μια χαρά φαίνονται.

Μόλις τις πήρε στα χέρια της η Μπιρμπίλω, γέλασε τα αχείλια της.

- Καλά, κει στην Αυστραλία, δε φοράνε ρούχα Γενάρη μήνα; Με το μπανιερό βγάλανε τον φωτογραφίες;

- Τι να σου πω πιδάκι μ', εκεί πίσω από τον ήλιο, θα 'ναι αλλιώτικο το κλίμα. Μια μέρα άκουσα τον κυρ-Γραμματικό να λέει ότι στην αποκάτω μεριά της γης, ο δικός μας χειμώνας εκεί είναι καλοκαίρι'. Άλλοκοτα πράματα, πιδάκι μ'. Γι' αυτό τα παιδιά πήγανε στην ακροθαλασσιά, να κάνουνε τα μπάνια τ' τον.

Στο γράμμα μέσα, η Αγγέλω έγραφε και άλλα χαριτωμένα. Για τον Ανδρέα γράφει:

"Μάθε μάνα μ', και το νέο. Εδώ στο φάκτορι που δουλεύει ο Ανδρέας, τον κάμανε μπόστη. Σα νά 'ναι αφεντικό, δηλαδή. Για να σου δώσω να καταλάβεις, τώρα έχει δέκα ανθρώπους κι τ' τον κάνει ό,τ' θέλει. Τους δείχνει τι δουλειά να κάμουνε και άμα δεν ακούνε μπορεί κι τ' ζι διώχνει κιόλας. Είναι στο χέρι του".

Και συνεχίζει:

"Εδώ μανούλα μ', η ζωή είναι πολύ καλή. Είναι σα νά 'σαι στον παράδεισο. Τά 'χουμε όλα τα καλούδια. Κάθε μέρα τρώμε αρνάκι, πότε στον νταβά και πότε στη σούβλα. Το μόνο κακό είναι πως σας έχουμε μακριά.

Μάνα, μην αστοχήσεις να μου γράψεις αν έχεις τίποτα νέα για την αδερφή μου την Τασία. Με τρώει και μένα το μαράζι ώσπου να μάθουμε τι κάνει και πού βρίσκεται".

Η μάνα απαντάει:

"Άκου Αγγέλω μ', να σου πω. Είναι αμαρτία να τ' ζι διώχει τ' ανθρώπους ο Ανδρέας.

Καλύτερα να τ' ζι φερ' εδώ στο χωριό να δουλεύουν στα χωράφια. Τα 'χουμε όλα παραπημένα. Δε μπορείς να διαβείς από τα βάτα και τις αγράμπελες".

Και συνεχίζει:

"Για την Τασία μας, Αγγέλω μ', τι να σου πω. Άλλος τα λέει έτσι' και άλλος τα λέει αλλιώς. Τις προάλλες, πήγα στο Καρπενήσι στο παζάρ' και ύστερα πήγα να ανταμώσω τον κυρ-Τρύφωνα, μπάκη έχει αυτός τίποτα νέα για τη δική του θυγατέρα, την Αρέτω. Και κείνος τα 'χει χαμένα. Εμείς, κυρά-Αργυρώ το ξεγράψαμε το κορίτσι.

Μάθαμε κακά μαντάτα από δυο κορίτσια που κατάφεραν και παραδόθηκαν στο στρατό. Αν είναι αλήθεια, όπως μας τα μολόγησαν, χάθηκαν πολλά άμαθα κορίτσια σε μια μάχη που έγινε με το στρατό στα βουνά της Μακεδονίας. Ήταν οι μέρες που τους καταδίωκαν και φεύγανε έξω από τα σύνορα. Αυτά είναι βάσανα κυρά-Αργυρώ, νά 'χεις το σπλάχνο σου και να μην ξέρεις αν είναι ζωντανό ή πεθαμένο. Η γυναίκα μου πάει να πλαντάξει από τη στενοχώρια".

- Τα βλέπεις, Μπιρμπίλω μ', τα βάσανα του κοσμάκη; Εσένα ο δικός σου, ο Θάνος, κάποτε θα 'ρθεί απ' την Αμερική. Εκεί δε γίνεται πόλεμος.

Τη Μπιρμπίλω, όμως, δεν τη γέλαγε η διαισθηση. Συλλογίσταν τα λόγια που της είπε ο κυρ-Πούλος, ο γαυριώτης. Ότι το μοναχοπαίδι της, το Θάνο, το βάλανε σε νοσοκομείο γιατί το πειράζανε τα νεύρα του και περπατούσε ξυπόλυτος στους δρόμους.

Έλεγε από μέσα της, σίγουρα δεν είναι αυτή ολάκερη η αλήθεια. Κάτι πολύ κακό μου κρύβουνε.

- Τί να σου πω, Αργυρώ μ' Είναι τώρα τρία χρόνια κι παραπαν', και απάντηση από το Θάνο μ', δεν είχα. Με πονάει η κάρδια μ', ας φαίνομαι θαρρετή και σκληρή. Κι εμένα η ψυχούλα μ' το ξέρει. Να, θα κλείσω τα μάτια μου χωρίς να ιδώ το πιδάκι μ'. Τι αμαρτίες έκαμα εγώ; Τι κρίματα;

Η Μπιρμπίλω, με τα χορατά και τον καλό λόγο, που στήριζε και ψύχωνε και τις άλλες γυναίκες, τώρα άρχισε και κείνη να λυγίζει.

'Οποια πόρτα και αν χτύπαγε, πίσω της κρυβόταν μια πονεμένη ιστορία. Προς τα που να γυ-

πίσει το κεφάλι της και να ιδεί μια στάλα χαρά. Να ιδεί ανθρώπους να γελάνε και να χαίρονται. Θα χαιρόταν και κενή μαζί τους.

Άλλοι χάσανε τους δικούς τους ανθρώπους από τη μια μεριά και άλλοι τους χάσανε από την άλλη, στον καταραμένο εμφύλιο πόλεμο. Τώρα, που φάνηκε ο τόπος να ανασαίνει, τα νέα παιδιά πήρανε το δρόμο του ξενιτεμού.

Παλιοί Τρανοχωρίτες νοικοκυραίοι δεν ξαναγύρισαν να μείνουν στα σπίτια τους, τάχουνε όλα κλειστά. Βρήκανε τη ζωή καλύτερη στις πόλεις. Γλίτωσαν τα μίση και τις κακότητες.

Έτσι σκοτώνανε τις ώρες η Μπιρμπίλω με την Αργυρώ. Κάθε μια είχε και το δικό της πρόβλημα, και όταν αντάμωναν αλάφρωνε την ψυχή η μια της άλλης.

Από το Μήτσο και τη Διαμάντω δεν είχε μεγάλη απαντοχή. Όταν πήγαινε στο σπιτικό τους καμώνονταν ότι τίποτα δεν πάει στραβά. Έβλεπε τη Διαμάντω, από ώρα σε ώρα να φαίρνεται υστερικά, να χουϊάζει τα παιδιά, και ύστερα να πέφτει να κοιμάται όλη μέρα. Οι γύρες στο κατώνα βελάζουν από την πείνα και του Μήτσου να μην του καίγεται καρφί, που λένε.

Ποιος μπορούσε να κάνει κουράγιο στον άλλο;

Μα η Μπιρμπίλω δεν ήθελε να το βάλει κάτω. Έκρυβε το δικό της πόνο. Σα να το χέ τάμα. Προσπαθούσε να βοηθήσει τη Διαμάντω να στέκεται στα πόδια της και αψηφούσε τα παράλογα φερσίματα της.

Ορμήνευε το μικρό Παντελή και το αβάφτιστο αδέρφι του να 'ναι καλά παιδιά, να μεγαλώσουν και να στηρίξουν τη μάνα και τον πατέρα. Συχνά η Διαμάντω ξεχνούσε να ζυμώσει ψωμί και τα παιδιά πεινούσαν. Η Μπιρμπίλω έκοβε δυο χοντρές φέτες μπομπότα, από το δικό της, και τα πήγαινε στα δυο αγόρια να φάνε.

Αυτά ωσπου μια μέρα όλα άλλαξαν.

Άσχημο μαντάτο έφτασε από την Αμερική. Πένθιμο γράμμα ήρθε από τον κυρ-Πούλο το Γαυριώτη.

Στο Σικάγο μαζεύτηκαν πέντε-έξι πατριώτες για να δούνε πως θα γράψουν στη μάνα το πικρό μαντάτο για το θάνατο του Θάνου στο Νοσοκομείο.

Σκέφτηκαν να πούνε ότι τάχα πήρε πνευμονία επειδή κοιμόταν πάνω στο υγρό τσιμέντο. Να βρουν έναν τρόπο να κρύψουν την αιτία θανάτου.

- Κάναμε όλοι ό,τι μπορούσαμε να γλιτώσουμε το Θάνο, έγραφαν στο πένθιμο γράμμα, αλλά, οι γιατροί δεν το πρόλαβαν το παιδί.

Και πάλι, η αλήθεια ήταν άλλη.

Στην ψυχιατρική κλινική, που μπήκε, μια μέρα θέλησε να κάνει γλυκά μάτια στην ξανθιά Αμερικανίδα νοσοκόμα που τον φρόντιζε. Της είπε πως την αγαπάει και της προτείνε να βγούνε μαζί στο σινεμά το βράδυ. Εκείνη, όμως, δεν ανταποκρίθηκε στον έρωτα του. Τον φώναξε δυοτρεις φορές "Damn Greek"*, μια σκληρή προσβολή για 'Έλληνες.

Αυτό, το Θάνο τον πλήγωσε πολύ. Ήταν περήφανος να είναι Έλληνας. Να 'ναι απόγονος του τρισχιλιάχρονου ελληνικού πολιτισμού.

'Ενα πρωινό οι γιατροί τον βρήκαν με τις φλέβες του χεριού κομμένες να αιμορραγεί. Δεν τον πρόλαβαν, έχασε πολύ αίμα μέσα στη νύχτα. Η πονεμένη μάνα στο χωριό όταν τη ρωτούσαν πως χάθηκε ο μοναχογιός της, έλεγε και ξανάλεγε:

- Ο Θάνος μου πήρε πούντα και πέθανε είκοσι εφτά χρονώ παλικάρ'. Οι γιατροί δεν το πρόλαβαν το παιδί.

Ύστερα προσπαθούσε να καταπιεί ένα δάκρυ που κυλούσε στο αυλακωμένο, από τα βάσανα, πρόσωπό της.

Τώρα πια δεν είχε κανέναν άλλο να περιμένει γράμμα. Η τελευταία απαντοχή της ήταν νάχει καλή ψυχή για τον άλλον κόσμο.

* «Κακός, καταραμένος Έλληνας»

Ο Γκιώνης το πουλί της λύπης

Γράφει ο Ζάχος Ξηροτύρης

Το επίσημό του όνομα είναι Σκωψ και όπως μας λέει ο Φιλήμων λέγεται και ίνγγξ. Είναι το μικρότερο από τα νυκτόβια αρπακτικά, φέρει στο κεφάλι του κι αυτός σαν τον Μπούφο δύο λοφία από φτερά, που μοιάζουν σαν αυτιά ή μικρά κερατάκια.

Το λαϊκό του όνομα Γκιώνης το πήρε από τη φωνή του, που τις νύχτες φωνάζει Γκιων-Γκιων, άλλη λέξη ή συλλαβή δεν ξέρει.

Μας έρχεται την ίδια εποχή με τον Κούκο και το χελιδόνι και μας φέρνουν την Άνοιξη. Αυτός όμως δεν πάει μακριά στα δάση και τα ρουμάνια, παρά μένει κοντά στο χωριό και για κατοικία του προτιμάει τα χαλάσματα.

Την ημέρα βουβαίνεται, είναι νυχτερινός διαλαλητής με το μονότονο θλιμμένο λάλημά του, χαίρεται τις ανοιξιάτικες αστροφεγγιές και τη γαλήνη της νύχτας.. Είναι κι αυτός ένα από τα τόσα κλαψοπούλια του μύθου.

Η φωνή του παραπονετική και μονότονη ακούγεται μέσα στης νύχτας τη Βασιλεία, όταν η ζωή πέφτει σε νάρκη και η εξουσία παραδίδεται στα άψυχα, όταν η ερημιά της νύχτας αφανίζει κάθε ζωή και όλη η φύση σωπαίνει, σαν να φοβάται και κείνη τη νύχτα το σκοτάδι. Λυπτηρέρο και μονότονο το τραγούδι του, όμως μέσα στην αγκαλιά της νύχτας ακούγεται άξαφνα και αποχτάει μια ξέχωρη μαγεία η απότομη φωνή του, σαν κλάμα μάλλον παρά σαν λάλημα.

Ο λαός μας, μυθομανής όπως είναι και ανεξάντλητος σε μύθους, δε μπορούσε να υστερήσει και να μη πλάσει και για το Γκιώνη το μύθο του. Ο Δροσίνης μας λέει πώς ήταν άνθρωπος και είχε κι άλλον αδελφό βοσκό που τον έλεγαν Αντώνη. Μια μέρα κει που ο Αντώνης έβοσκε τα πρόβατα, ξεκόπηκαν μερικά από το κοπάδι και τάχασε, ο οξύθυμος όμως αδελφός τον θεώρησε υπεύθυνο και έριξε και τον σκότωσε. Ή κατά άλλη παραλλαγή του Βιζυηνού, που τη βρίσκουμε στο ίδιο περιοδικό "εστία" του 1890, τα δύο αδέλφια ρίχνανε το λιθάρι και ο ένας κατά λάθος ξύπησε τον άλλο στο κεφάλι. Και στις δύο περιπτώσεις ο φονιάς αδελφός, παρακάλεσε πικραμένος από την κακή του πράξη το Θεό και τον "έκαμε πουλί νυκτόβιο, για να αποφεύγει την ντροπή του κόσμου, την ημέρα και τώρα αναζητεί τον αδελφό του Αντώνη, με το κλαψιάρικο εκείνο λάλημα της μετάνοιας, το μονότονο εκείνο όνομα Γκιων-Γκιων που σημαίνει Αντώνη κατά το γλωσσικό ιδίωμα των βλάχων, που το Αντώνης το προφέρουν Αντών - Αντών.

Μα ο Αντώνης δεν φαίνεται και ο Γκιώνης δεν ησυχάζει, ως που από το λάλημά του και την πίκρα του να στάξει η μύτη του αίμα.

Άλλη παράδοση πάλι μας λέει, ότι τα δύο αδέλφια λεγόταν ο ένας Δημήτρης και ο άλλος Γκιώνης και ο Δημήτρης θεληματικά ή "άθελα" σκότωσε τον αδελφό του Γκιώνη.

Είναι και μια άλλη παράδοση, αυτή είναι καθ' αυτού βλάχικη και οι βλάχοι επιμένουν ότι αυτή είναι και η αληθινή. Μια φορά λέει ήταν δύο αδέλφια τσοπάνηδες, είχαν και πολλά γίδια και ένα βράδυ αφού βύζαξαν τα κατσίκια ένα ένα, τάκλεισαν στο κατσικομάντρι και παν στο κονάκι τους να κοιμηθούν. Την νύχτα ο μεγαλύτερος αδελφός του φάνηκε πως βέλαζε μια γίδα, ξυπνάει τον αδελφό τον Αντώνη και του λέει, γρήγορα κάποια γίδα βελάζει θα την ξεχάσαμε έξω και θα τη φάει ο λύκος.

Πάει ο Αντώνης γυρίζει το γιδομάντρι από δω κι από κει, κράζει ξανακράζει, δε φαίνεται ούτε ακούγεται καμιά γίδα και γύρισε πίσω να κοιμηθεί. Σε λίγο ο αδελφός του τον ξαναξυπνάει, ακούω το βέλασμα του λέει τ' Αντώνη τρέξε: Όνειρο βλέπεις του απαντάει ο Αντώνης, εκείνος θυμώνει και του λέει, κουφός είσαι ή εμένα κοροϊδεύεις και του έδωκε ένα γερό χαστούκι, το χτύπημα άντεσε σε κακό μέρος και ο Αντώνης σωριάστηκε νεκρός.

Πνίγηκε στο κλάμα και τα αναφιλητά τώρα ο μεγάλος αδελφός, να γίνει φονιάς του αδελ-

φού του για μια ψωρογίδα, ήταν απαρηγόρητος και τότε ο καλός Θεός τον λυπήθηκε και τον έκανε πουλί και κείνο καλεί τον αδελφό του Αντώνη, μα ο Αντώνης δε φαίνεται και όσο δε βρίσκεται ο Γκιώνης τον αδελφό του, θα φωνάζει το λυπητερό εκείνο Γκιων-Γκιων.

Οργιάζει κι αυτός με το δικό του λάλημα την "άνοιξη με τους Γρύλους", μας λέει ο ποιητής "ως και τα Κυπροκούδουνα κι οι Γκιώνηδες και οι Γρύλοι, εμέθυσαν απ' τη χαρά τ' αποψινού τ' Απρίλη".

Λαλεί με το δικό του τρόπο και πάντα λυπητερά, "άκουσα του Γκιώνη το παράπονο, του έρμου πουλιού το κλάμα".

'Όλα τα νυχτοπούλια κι ο χουχουλιός, κι η κουκουβάγια, κι ο Γκιώνης κι ο νυχτοκόρακας λυπητερά λαλούν αυτού δε του νυχτοκόρακα το λάλημα σημαίνει και θάνατο.

Και του Γκιώνη το λάλημα το θεωρούσαν δυσοίωνο οι άνθρωποι, όπως μας λέει ο Φιλήμων στο βιβλίο του και εξιστορεί το βίο των Κλεφτών. "Η εμφάνιση λαγωού ή όφεος κατά την πορείαν του στρατού ή κατά την έναρξην μάχης, ή πτήσις πελαργών, κυνός ωριγμός ή φωνή νυχτερινής ίυγγος (Γκιώνη), εξηγούντο ως οιωνός απαίσιος".

'Ένα τέτοιο πολύπαθο πουλί, δε μπορούσε ο λαός μας να μην το μυθοποιήσει και να μη το τραγουδήσει "ο Γκιώνης με νανούρισε με ξύπνησε τα' αηδόνι".

Ο λαός μας αγαπάει τα πουλιά, είτε χαρούμενα είτε λυπητερά είναι, κι αυτά πολύπαθα σαν το λαό μας και μαζί τους μοιράζεται πότε την χαρά και πότε τη λύπη.

Μερικά αινίγματα από εκείνα που λέγαμε παλιά στα ξεφλουδίσματα των καλαμποκιών

'Ένα ταψάκι βούτυρο όλον τον κόσμο αλεύφει.

Είναι οι παιδιά που λέγουν

Τ' αρνάκι μου το κόκκινο Θεός να το φυλάει
αν φάει ξύλο θρέφεται κι αν πιει νερό ψοφάει.

Είναι οι παιδιά που λέγουν

Το φίδι τρώει τη θάλασσα κι η θάλασσα το φίδι
και στην κορφή της θάλασσας καράβι αρμενίζει.
Οι παιδιά που λέγουν

-ερίζει οι παιδιά που λέγουν

Ο γιος μου Κοντοθόδωρος με τα πολλά ζουνάρια.

Είναι οι παιδιά που λέγουν

Καλαγκαθένιο είναι το μαντρί κι μέσα κόκκινα
τα γύδια.

Είναι οι παιδιά που λέγουν

Ένα άντερο τραβάει η Θοδωρίνα τραγουδάει.

Είναι οι παιδιά που λέγουν

Το φράκτη φράκτη πήγαινα και έβρισκα μια
πέρδικα τα φτερά της έτρωγα το κορμί της
πέταγα.

Είναι οι παιδιά που λέγουν

οι παιδιά που λέγουν

Είναι οι παιδιά που λέγουν

Φ.Δ.Β.

**‘Οταν βοηθάς και συμμετέχεις
στο Σύνδεσμο προσφέρεις και τιμάς
τον τόπο σου και το χωριό σου.**

Καρπενήσι - Αγρίνιο από τα... "Διπόταμα!"

Μια παλιά πρόταση χάραξης δρόμου από τα Διπόταμα κατά μήκος του Τρικεριώτη συντομεύει κατά 40 χιλιόμετρα τον Δρόμο Καρπενήσι - Αγρίνιο.

Κατά 40 ολόκληρα χιλιόμετρα συντομεύει ο δρόμος Καρπενήσι - Αγρίνιο, αν υλοποιηθεί ομόφωνη απόφαση του Δήμου Καρπενησίου που ελήφθη το... 1974! Η απόφαση εκείνη με αριθμό απόφ. 7/1974, προτείνει να γίνει νέα χάραξη παραποτάμια, από τη θέση Διπόταμα, μέχρι τη Γέφυρα Επισκοπής. Έτσι επιτυγχάνουμε πολλαπλά οφέλη για την Ευρυτανία και τη γύρω περιοχή. Αφενός μειώνεται η χλιομετρική απόσταση του δρόμου Καρπενήσι - Αγρίνιο κατά 40 χιλιόμετρα περίπου από τα 117 χιλιόμετρα που είναι σήμερα σε μόλις 80 περίπου χιλιόμετρα, αφετέρου εξυπηρετεί πολλαπλά η διασταύρωση που δημιουργείται στη θέση "Διπόταμα" διότι εξυπηρετεί τόσο τον Δήμο Προυσού, όσο και τους υπόλοιπους Δήμους. Επιπλέον αποφεύγεται το μεγάλο πρόβλημα να κλείνει ο δρόμος από χιονοπτώσεις, ακριβώς επειδή το υψόμετρο είναι χαμηλό.

Επιπροσθέτως αποτελεί και μια εκπληκτική διαδρομή στο φαράγγι του Τρικεριώτη και θα είναι ένας πρόσθιτος πόλος έλξης τουριστών.

Η συγκεκριμένη πρόταση έγινε από τον τότε πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Γιάννη Ζαροβασίλη, ο οποίος αν και 90 ετών σήμερα, ποτέ δεν ξέχασε την πρότασή του εκείνη η οποία μάλιστα έτυχε ομόφωνης αποδοχής του Δημοτικού Συμβουλίου Καρπενησίου. Με την ευκαιρία της κατασκευής της Νότιας Παράκαμψης Καρπενησίου, ένα έργο το οποίο ήδη εκτελείται από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ο κ. Γιάν. Ζαροβασίλης επισκέφθηκε τα γραφεία της εφημερίδας και μας ενημέρωσε για την παλιά και ξεχασμένη εκείνη πρόταση του δρόμου κατά μήκος του Τρικεριώτη, τονίζοντας: "... έχω αγωνία για το πώς θα γίνει ο δρόμος Λαμία - Καρπενήσι - Αγρίνιο και από πού θα περάσει. Ο δρόμος αυτός τώρα που γίνεται ο Περιφερειακός Καρπενησίου και καταλήγει στην Πειραιϊκή Πατραιϊκή, ενώνεται με τον δρόμο προς τον Προυσό. Αυτός ο δρόμος Λαμία - Καρπενήσι - Αγρίνιο είναι έτοιμος μέχρι τη Γέφυρα στα Διπόταμα. Μόνο μια διάνοιξη χρειάζεται κατά μήκος του ποταμού μέχρι τη Γέφυρα της Λίμνης Κρεμαστών όπου η απόσταση είναι περίπου 10 χιλιόμετρα. Είναι ο συντομότερος δρόμος από το Καρπενήσι για Αγρίνιο και συντομεύει κατά το ήμισυ τη σημερινή διαδρομή. Ούτε στροφές έχει, ούτε τα αυτοκίνητα και τα λεωφορεία θα κλείνονται από τα χίονια τον χειμώνα. Επίσης, αυτός ο δρόμος διευκολύνει πολύ όλους τους Δήμους της Δυτικής Ευρυτανίας πέρα από τον ποταμό Μέγδοβα μέχρι την Γέφυρα της Λίμνης που είναι χωρίς καμία στροφή. Με την πρόταση αυτή επιτυγχάνεται ευθεία περίπου 12 χιλιόμετρα με αποτέλεσμα να αποφευχθούν όλες οι στροφές από την Γέφυρα της Μέγδοβας μέχρι την κορυφή Μπαγασάκι".

Αν και οι σχεδιασμοί της κεντρικής εξουσίας έχουν ήδη χαραχθεί, μήπως θα έπρεπε να δούμε προσεκτικότερα τη συγκεκριμένη πρόταση; Ας μην ξεχνάμε ότι η υπάρχουσα χάραξη του δρόμου Καρπενήσι - Αγρίνιο παραμένει από τότε (ίδια και απαράλλαχτη χωρίς καμία πρόοδο). Ας μην ξεχνάμε επίσης το μεγάλο κατολισθητικό φαινόμενο που υπάρχει στην περιοχή της Δυτικής Φραγκίστας και τέλος ας μην ξεχνάμε τις δεκάδες στροφές που καλείται ο επισκέπτης αλλά και ο μόνιμος κάτοικος Ευρυτανίας να υποστεί μέχρι τη Μέγδοβα και μέχρι τη Φραγκίστα. Τέλος, ας μην ξεχνάμε ότι πρόκειται για μια ομόφωνη απόφαση του τότε Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Καρπενησίου. Έχει την αξία της και τη διαχρονικότητά της που δεν πρέπει να προσπεράσουμε.

'Όταν "κοκορευόμαστε" χρόνια και χρόνια για τη λύση στην ανατολική μας πρόσβαση Τυμφρηστού μήπως πρέπει να δούμε με πιο νηφάλιο μυαλό και τη συγκεκριμένη προς Δυσμάς πρόταση;

Η ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καρπενησίου της πρότασης χάραξης νέου δρόμου Καρπενησίου - Αγρινίου από τα Διπόταμα.

Από την εφημερίδα "Ευρυτανικά Νέα"

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ ή ΣΤΕΙΛΑΜΕ

Θερμά ευχαριστούμε όλους όσους είχαν την ευγενή καλωσύνη να μας ευχηθούν για τα Χριστούγεννα και το νέο χρόνο 2006.

- τον Υπουργό κ. **ΜΙΧΑΛΗ ΛΙΑΠΗ**
- την Δήμαρχο Αθηναίων κ. **ΝΤΟΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ**
- τον Νομάρχη Ευρυτανίας κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΟ**
- τον Πρόεδρο της ΤΕΔΚ Ευρυτανίας κ. **ΔΗΜ. ΤΑΤΣΗ**
- τον Δήμαρχο Ποταμιάς κ. **ΓΙΑΝΝΗ ΙΒΡΟ**
- τον Πρόεδρο Δ/Δ Μεγάλου Χωριού κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΜΠΑΚΑΤΣΙΑ**
- το Δ.Σ. του Φιλοπρόοδου Συλλόγου **ΔΟΜΝΙΣΤΑΣ**, τη Δ/νση και τους συνεργάτες της εφημερίδας «**ΕΥΡΥΤΟΣ**»

Αντευχόμαστε σ' όλους, υγεία κι επιτυχία στο έργο τους.

Για τις Γιορτές
των Χριστουγέννων
και του Νέου Έτους
Σας ευχόμαστε
Χρόνια Πολλά
Οικ. Γ. και Λ. Σταυράκη

ΠΑΛΗΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

(Από το φωτογραφικό αρχείο του Λαογραφικού Μουσείου)

1930. Από αριστερά: I. N. Ζυγιάρης, Aθ. Γ. Γεωργανόπουλος (Τσιούνης), Μιχ. Ν. Παίδας, I. Χατζόπουλος (Καρβούνης), Γ. Κ. Νικολόπουλος, Αρχιμ. Γερμανός (Σταθογάννης), Ηγούμενος I. M. Προυσού, Αρχιμ. Παπακώστας Παπανικολάου, Παπα Βαγγέλης (από Λάσπη), Σπ. I. Παπασπύρου (δάσκαλος του χωριού), K. I. Λιάτσος και I. Δασκαλόπουλος (Αστυνομικός Διευθυντής).

Στην παρούσα στήλη παρουσιάζουμε Εφημερίδες, Περιοδικά και Βιβλία που αποστέλλονται στο Σύνδεσμό μας και αφορούν το χωριό μας, το Σύνδεσμό μας και την ευρύτερη περιοχή του Ευρυτανικού και Ρουμελιώτικου χώρου.

A' ΕΝΤΥΠΑ

Με πλούσια όπως πάντοτε και ενδιαφέρουσα ύλη από την τοπική επικαιρότητα, την ιστορία, την Λασιγραφία, τα ίθη και έθιμα, τις θρησκευτικές εορτές και πανηγύρεις, τα εκκλησιαστικά της Τοπικής μας Εκκλησίας, τις κοινωνικές, μαθητικές, πατριωτικές και εκπολιτιστικές εκδηλώσεις. Κυκλοφόρησαν τα εξής έντυπα: «ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ», «ΧΩΡΙΑΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ», «Ο ΕΥΡΥΤΟΣ», «ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ», «ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ», «Ο ΦΟΥΡΝΑΣ», το «ΣΤΕΝΩΜΑ της ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ», «Ο ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ», «ΤΟ ΚΡΙΚΕΛΟ», «ΤΑ ΛΕΠΙΑΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ», «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ», της Ε. ΕΥΡ. Η.Π.Α., «ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ», «ΔΟΜΙΑΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ», «ΔΥΤ. ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ», «ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ», «ΧΡΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ», «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ», «ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ», «ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ», «ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΚΛΕΙΤΣΟΥ», «ΑΪΓΑΙΩΡΓΙΤΙΚΑ ΝΕΑ», «ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ευρυτανίας».

B' ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Αρχιμ. Δοσίθεος: Ορθοδοξία και Φυσικόν περιβάλλον Έκδοση: Ιεράς Μονής Τατάρνης Ευρυτανίας. Σελ. 168.

Το συγγραφικό έργο του Ηγουμένου της Ι. Μονής Τατάρνης κ. Δοσίθεου δεν είναι καινούργιο. Εδώ και αρκετά χρόνια μας εκπλήσσει ευχάριστα με τα βιβλία του.

Η πένα του διακρίνεται για την οξύνοντα πνεύματος, για την ειλικρίνεια και προπαντός την αμεσότητα των μηνυμάτων του που δεν είναι μόνο εκκλησιαστικού περιεχομένου, αλλά και κοινωνικού γενικότερα.

Στους δύσκολους καιρούς που γνωρίζει ο Ελληνισμός και η Ορθοδοξία, σε καιρούς που όλοι ακολουθούν την πεπατημένη και τη σιγουριά του κατεστημένου, ο κ. Δοσίθεος τολμά να λέει τα πράγματα με το όνομά τους. Δεν στρογγυλεύει, δεν ωραιοποιεί το θρησκευτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι. Μέσα στις σελίδες των βιβλίων του ζυμώνει τις λαμπρές πλευρές του Ελληνισμού και της χριστιανοσύνης, αλλά, αφήνει μια πνοή πίκρας και ανησυχίας για τα τεκταινόμενα του σήμερα.

Ο μεγάλος έρωτας που έχει για τη Βασιλεύουσα και την ιστορία της ξετυλίγεται με τα βιβλία του "Μια γοργόνα στον Κεράτιο", και "Θέλω να πιω όλο τα Βόσπορο". Δεν παραλείπει να τονίσει φαινόμενα στρουθοκαμηλισμού και την έλλειψη αντιστάσεων που χαρακτηρίζουν την πολιτική και κοινωνική ζωή των ημερών μας.

Το νέο του βιβλίο: "Ορθοδοξία και Φυσικόν Περιβάλλον" έρχεται να μας περιγράψει με έναν γλαφυρό τρόπο, την αγάπη της εκκλησίας και των Ι. Μονών για την υπέροχη ελληνική χλωρίδα και πανίδα. **Μερικές σελίδες (απόσπασμα από το βιβλίο) θα βρείτε στις σελίδες 41-43 αυτού του τεύχους.**

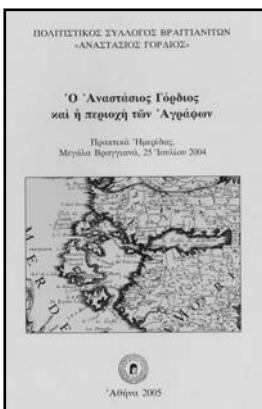
Μέμφεται τους "μοντέρνους" νεοέλληνες για την ασέβεια και σε πολλές περιπτώσεις την καταστροφή του περιβάλλοντος.

Το βιβλίο είναι ένας ύμνος προς τη φύση, τα ειδυλλιακά τοπία γύρω από τα Μοναστήρια, τα ζώα και τα πουλιά που συμπληρώνουν αρμονικά αυτή την ομορφιά της Ελλαδικής φύσης. Το βιβλίο είναι διανθισμένο με ωραιότατες έγχρωμες φωτογραφίες.

Γ.Κ.Σ

"ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΟΡΔΙΟΣ και η περιοχή των Αγράφων" (Επιμέλεια Κων. Σπ. Τσιώλη)

Ο Φιλοπρόδος Πολιτιστικός Σύλλογος Βραττανίτης «Αναστάσιος Γόρδιος» σε σε βιβλίο, με τον παραπάνω τίτλο, τις εργασίες Ημερίδας που πραγματοποίησε πέρυσι για να τιμήσει και να εκφράσει την ευγνωμοσύνη του στον αλήστου μνήμης και ακούραστο δάσκαλο τον **Αναστάσιο Γόρδιο**, που έγινε ο στυλοβάτης των γραμμάτων στην περιοχή μας και ο οποίος, μαζί με τον Ευγένιο τον Αιτωλό, στην ονομαστή - πλην ανήλια - Γούβα των Βραγγιανών, με το περίφημο "Ελληνομουσείον των Αγράφων" συνετέλεσαν τα μέγιστα "στην εξέλιξη του νέου Ελληνισμού".

Ο Αναστάσιος Γόρδιος ανάλωσε τον εαυτό του για "να διατηρηθεί ζωντανή η παράδοση και η ιστορία του τόπου μας" στα μαρτυρικά εκείνα χρόνια της σκλαβιάς.

Ωστόσο, το βιβλίο αυτό, που περιέχει λαμπρές εισηγήσεις εξαίρετων επιστημόνων που έλαβαν μέρος στην Ημερίδα, στις 25-7-2004 στα Βραγγιανά, εκεί πλάι στην κρυστάλλινη πηγή, τη "Φουντάνα", προσφέρει ανεκτίμητη πνευματική υπηρεσία και για το μέλλον του τόπου μας, η οποία απειλείται από την αχόρταγη "χοάνη της ομογενοποίησης και της παγκοσμιοποίησης" καθώς και από την ολοφάνερη επιθυμία μερικών για την "εξαφάνιση της ιδιαίτερης πολιτιστικής μας κληρονομιάς και της εθνικής μας φυσιογνωμίας".

Θερμά συγχαρητήρια στο Σύλλογο των Βραγγιανών για την εθνική του αυτή προσφορά.

(Λεπιανίτικα Νέα, Ιούλ. - Σεπτ. 2005)

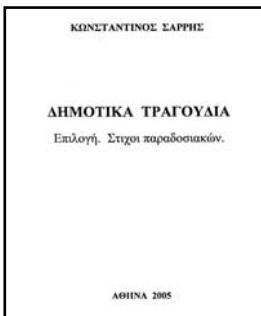

Δημοτικά Τραγούδια του Κωνσταντίνου Σαρρή

Εξαιρετική θέση μεταξύ των μνημείων του λόγου του λαού μας κατέχουν τα τραγούδια. Η Δημώδης ποίηση είναι η ασφαλέστερη αφετηρία και το θεμέλιο κάθε δημιουργίας της ελληνικής τέχνης.

Καθήκον μας η προσπάθεια να αποκτήσουν οι φίλοι του δημοτικού τραγουδιού μια συλλογή με στίχους τραγουδιών. Αρκετές φορές αρχίζουμε ένα τραγούδι αλλά δεν θυμόμαστε ή δεν ξέρουμε τι λέει παρακάτω. Γι' αυτό δίνουμε όλους τους στίχους.

Πολλές φορές στα δημώδη άσματα ο τραγουδιστής άλλοτε μεν τελειώνει όλο το άσμα ή παραλείπει στίχους, αυτοσχεδιάζει αντικαθιστώντας ξεχασμένη λέξη ή φράση, άλλοτε ανακατώνει στίχους διαφόρων τραγουδιών.

Υπάρχουν παραλλαγές, μερικές τις γράφουμε, στα τραγούδια γι' αυτό υπάρχουν μερικές ατέλειες.

Τα δημοτικά τραγούδια είναι πάρα πολλά. Κάναμε μια επιλογή 440. Δεν περιλάβαμε πολλά μακροσκελή. Θα τα βρει κανείς σε ειδικές συλλογές. Μερικά τραγούδια πήραμε από συλλογές όπως Νικ. Πολίτη, Β. Κουτσοθανάση, Λ. Γαλλή, Σ. Καλτσούλα κ.ά. Στην αρχή παραθέτουμε τρία άρθρα σχετικά με τα δημοτικά τραγούδια. Φροντίσαμε και για κάποια ταξινόμηση για διευκόλυνση των αναγνωστών.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Συνεχίζοντας την αξέπαινη προσπάθεια ο πολυγραφότατος Ευρυτάνας, λογοτέχνης και συγγραφέας **ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΤΑΦΥΛΑΣ**, μας προσφέρει με τη νέα έκδοση "της Πνευματικής Ζωής" ένα συλλεκτικό αφιέρωμα "ΙΣΠΑΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ", που οριοθέτησαν την εποχή τους, με μια ενδιαφέρουσα εισαγωγή στην Ιστορία της Ισπανικής Λογοτεχνίας.

Συγχαίρουμε τον ακούραστο δημιουργό και πνευματικό τέκνο της Ευρυτανίας που δεν σταματάει το δημιουργικό του έργο και του ευχόμαστε νάνι πάντα καλά κι αυτός και η σύντροφος της ζωής του Θέμιδα.

Υ.Γ.: Η διεύθυνση της "Πνευματικής Ζωής" είναι: Χατζοπούλου 49, 176 71 Καλλιθέα, Τηλ.: 210 9588333.

Το παρακάτω ποίημα αφιερώνεται σε όλους τους **Μεγαλοχωρίτες και τα παιδιά τους**. Στους χωριανούς ξενιτεμένους που κρατούν την πατρίδα κλεισμένη στην ψυχή τους.

Στην Ελλάδα

Ελλάδα χώρα φωτεινή
του ήλιου θυγατέρα
τα κάλλη σου κι η ομορφιά
απλώνονται ως πέρα
Τη λούζουν τ' αρμυρά νερά
ο ήλιος το φεγγάρι
το άρωμα των λουλουδιών,
οι δάφνες, το θυμάρι
Δαντέλες τ' ακρογιάλια σου
σμαράγδια τα νησιά σου
μικρές κρυστάλλινες πηγές
καθάρια τα χωριά σου

Κοπάδια βόσκουν στα βουνά
στους κάμπους ελαιώνες
μνημεία αρχαία ξακουστά
ναοί και Παρθενώνες
Καλόκαρδα όλους καρτερείς
και ξένους και παιδιά σου,
μ' αγάπη τους φιλοξενείς
τους δίνεις την καρδιά σου
Γαλάζια χώρα τ' ουρανού
πατρίδα τιμημένη
Μητέρα του πολιτισμού
Στον κόσμο ξακουσμένη!

Λιλίκα Μητρούλη - Καπαμά Συνταξιούχος εκπαιδευτικός

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΜΑΝΤΖΙΟΥΤΑΣ ΚΩΝ. (Γιορτή Τσίπουρου)	.....	.50 €
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ ΤΗΛ. ΣΠΥΡΟΣ (στη μνήμη του πατέρα του)	.....	.200 €
ΧΑΣΕΚΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	.....	.50 €
ΚΕΡΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ και κόρη του (στη μνήμη συζύγου και μητέρας)	.....	.100 €
ΠΟΥΡΝΑΡΑ ΖΩΗ (ΠΕΡΙΔΑ)	.....	.100 €
ΠΑΣΣΑΣ ΠΑΡΗΣ	.....	.100 €
ΓΡΟΥΜΠΑΣ ΦΑΝΗΣ	.....	.50 €
ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΑ ΜΑΡΙΑ	.....	.20 €

ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

ΒΑΣΙΛΗΣ Κ. ΤΡΙΧΙΑΣ (στη μνήμη ΣΠ. ΒΟΝΟΡΤΑ)	.....	.50 €
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Κ. ΤΡΙΧΙΑΣ (στη μνήμη ΣΠ. ΒΟΝΟΡΤΑ)	.....	.50 €
ΜΑΝΤΖΙΟΥΤΑΣ ΚΩΝ.	.....	.20 €
ΣΑΛΤΑΠΙΔΑΣ ΚΩΝ. (στη μνήμη των γονιών του)	.....	.50 €
ΧΑΣΕΚΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	.....	.100 €
ΚΕΡΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ και κόρη του (στη μνήμη συζύγου και μητέρας)	.....	.100 €
ΤΟΥΛΟΥΠΑ ΕΒΗ	.....	.38 €
ΚΙΑΜΟΥ ΚΟΥΛΑ (στη μνήμη του συζύγου της)	.....	.100 €
ΣΟΡΟΒΙΓΚΑ ΜΑΡΙΚΑ	.....	.26 €
ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΣ ΤΑΣΟΣ (στη μνήμη ΑΡΕΤΗΣ Ν. ΚΕΡΑΝΗ αντί στεφάνου)	.....	.50 €
ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΣ ΤΑΣΟΣ (στη μνήμη ΕΥΔΟΞΙΑΣ Η. ΚΑΡΙΠΗ αντί στεφάνου)	.....	.50 €

ΓΙΑ ΤΗ Φ.Μ.Χ.

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ	.....	.30 €	MΑΝΤΖΙΟΥΤΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	.....	.60 €
ΠΑΡΚΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΙΠΠΑΣΙΑΣ	.....	.60 €	MΑΝΤΖΙΟΥΤΑΣ ΚΩΝ.	.....	.30 €
ΚΛΕΙΔΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ	.....	.30 €	ΧΟΥΛΙΑΡΑΣ ΚΩΝ. (ΕΜΑΣ Α.Ε.)	.....	.45 €
ΔΡΙΒΑΣ ΔΗΜ.	.....	.7,50 €	ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘ/ΚΩΝ	.....	.60 €
ΠΕΞΑ ΜΑΡΙΑ	.....	.7,50 €	ΚΟΥΤΣΟΛΟΥΚΑΣ ΕΥΑΓ.	.....	.15 €
ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝ.	.....	.15 €	ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΚΩΝ.	.....	.15 €
ΠΑΪΔΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	.....	.7,50 €	ΝΑΣΙΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	.....	.15 €
ΜΠΟΥΡΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	.....	.7,50 €	HOTEL ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	.....	.30 €
ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ ΦΩΤΗΣ	.....	.7,50 €	ΑΦΟΙ ΚΑΛΥΒΑ	.....	.15 €
ΚΟΤΣΑΡΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ	.....	.7,50 €	ΜΠΑΚΑΤΣΙΑΣ ΑΘΑΝ.	.....	.15 €
ΒΟΝΟΡΤΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ	.....	.15 €	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "ΕΛΒΕΤΙΑ"	.....	.30 €
ΒΑΣΤΑΚΗΣ ΘΑΝΑΣΗΣ	.....	.15 €	HOTEL "ΔΡΥΑΣ"	.....	.30 €
ΝΤΟΥΦΕΚΙΑΣ ΘΥΜΙΟΣ	.....	.30 €	ΛΑΠΠΑΣ ΚΩΝ.	.....	.30 €
ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΩΡΓΙΟΣ	.....	.30 €	ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ ΒΑΣ.	.....	.7,50 €
ΜΠΟΥΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	.....	.15 €	ΦΛΩΡΟΣ Θ. ΙΩΑΝΝΗΣ	.....	.34 €
ΜΑΘΕΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	.....	.15 €	ΧΑΣΚΟΣ ΤΑΚΗΣ	.....	.22 €
ΜΟΚΚΑΣ ΠΑΝΑΓ.	.....	.30€	ΧΑΣΕΚΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	.....	.100 €

ΓΙΑ ΤΟΝ Ι. Ν. ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

ΧΑΣΕΚΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ..... 50 €

ΓΙΑ ΤΟΝ Ι. Ν. ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΓΑΥΡΟΥ

ΦΕΚΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (στη μνήμη γονέων, αδελφών και εξαδέλφου Νικ. Παλιούρα) ..... 150 €

ΓΙΑ ΤΟΝ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ

ΔΑΛΕΣΗ ΕΛΕΝΗ (στη μνήμη της εξαδέλφης της Λαδοπούλου Ελένης) (για επισκευή του Ι. Ναού) 2.000 €
ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (στη μνήμη της γιαγιάς του Λαδοπούλου Ελένης)

(για την επισκευή Ι. Ναού) ..... 750 €

ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝ. ΜΙΧΑΗΛ (στη μνήμη της γιαγιάς του Λαδοπούλου Ελένης)

(για την επισκευή Ι. Ναού) ..... 750 €

ΣΙΛΙΒΙΣΤΡΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ..... 100 €

ΓΙΑ ΤΟΝ Ι. Ν. ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΒΟΝΟΡΤΑ ΣΠ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ (στη μνήμη του συζύγου της) ..... 100 €

ΒΟΝΟΡΤΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ κ. ΑΘΑΝΑΣΙΑ ..... 100 €

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ ..... 20 €

ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΣ ΤΑΣΟΣ στη μνήμη της θείας του Αθαν. Πουρνάρα ..... 550 €

**Για τις παραπάνω ευγενικές προσφορές αγάπης
ο Σύνδεσμος εκφράζει σε όλους τις ευχαριστίες του**

Ευχαριστούμε

- Την αγαπητή κα **ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΧΑΣΕΚΙΔΟΥ**, την υπέροχη γιατρό και ακριβή μας φίλη για τις από καρδιάς προσφορές της στο έργο του Συνδέσμου μας για το καλό του χωριού μας και του κόσμου που τόσο την αγάπησε.
- Τον αγαπητό **ΒΑΣΙΛΗ Κ. ΓΑΒΡΙΛΗ**, για την ενημέρωση της «ΦΩΝΗΣ...», για την κοινωνική ζωή στο χωριό και την άριστη εκπροσώπηση του Συνδέσμου στο χωριό.
- Τον αγαπητό **ΘΑΝΑΣΗ ΑΝ. ΧΑΣΚΟΠΟΥΛΟ** για την συνεχιζόμενη προσφορά του για τις ανάγκες της Γραμματείας του Συνδέσμου.
- Τον αγαπητό **ΜΑΡΚΟ Ν. ΛΙΑΠΗ** για την προσφορά προσωπικής εργασίας για τις ανάγκες του κήπου του Λαογραφικού μας Μουσείου.

**Αγαπητά Μέλη,
Αγαπητοί Φίλοι,**

Η καταβολή της συνδρομής σας, στηρίζει το έργο μας όχι μόνο οικονομικά αλλά και ηθικά. Από σας αντλούμε ενέργεια για να συνεχίσουμε με ενθουσιασμό τις δραστηριότητές μας. Παρακαλούμε, επικοινωνείτε μαζί μας. **ΤΗΛ.: 210 3840078 / FAX: 210 3840054.**

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΠΕΝΘ

«Μακάριοι οι νεκροί οι εν Κυρίῳ αποθνήσκοντες»
(Αποκ. 14,13)

Αικατερίνη Ευαγ. Κακαλιούρα (το γένος Θεοδοσίου Βονόρτα)

Στις 14-6-2005 στον Πειραιά χάσαμε μια πολύ καλή μας συγγενή, την αγαπημένη μας Ρένα.

Γεννήθηκε στο Μεγάλο Χωριό και το 1943 παντρεύτηκε τον εξαδερφό μου Βαγγέλη Κακαλιούρα και έκτοτε έμενε στον Πειραιά, όπου δημιούργησε το σπιτικό της, που ήταν πάντα ανοιχτό σε φίλους και απέκτησε τα παιδιά της την Ελένη και τον Δημήτρη, από τα οποία χάρηκε τρία θαυμάσια εγγόνια.

Η Ρένα στάθηκε πάντα δίπλα σε όλους, τα πεθερικά της, τ' αδέλφια της, τους συγγενείς, τους φίλους και γενικά σε όσους είχαν ανάγκη.

Εκεί όμως που με αλτρουισμό έδωσε τον εαυτό της ήταν τα παιδιά της και τα εγγόνια της, γι' αυτό στις δύσκολες ώρες της ασθένειας της ήταν όλοι κοντά της και έδειξαν πόσο εκτίμησαν ό,τι εκείνη τους έδωσε σε όλη της τη ζωή.

Εμείς που την γνωρίζαμε καλά, έχουμε μόνο τις καλοσύνες της να θυμόμαστε.

Εύχομαι να ξεκουράζεται η ψυχή της κοντά στα αγαπημένα της πρόσωπα, που έφυγαν πριν από αυτήν.

Ελένη Παϊδα

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ Ι. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

Στις 20 Ιουλίου του 2005 συνοδεύσαμε στο τελευταίο της ταξίδι την αγαπημένη μας μητέρα, γιαγιά και προγιαγιά πλήρης ημερών.

Γεννήθηκε και ζήσε στο αγαπημένο της χωριό, που δεν το άφησε ούτε μια ώρα.

Ήταν το πρώτο παιδί από την πολύτεκνη οικογένεια του Μήτσου Βονόρτα και με την εργατικότητα που την διέκρινε και την αγάπη που είχε για όλο τον κόσμο (ήξερε μόνο να δίνει) βοήθησε στο μεγάλωμα των μικρότερων αδελφών της, και αυτά την αγαπούσαν και την σέβονταν σαν την μάνα τους.

Το 1938 παντρεύτηκε τον αγαπημένο μας πατέρα Γιάννη Ελευθερίου. Αποκτήσανε μια πολύτεκνη οικογένεια. Παρόλο τα δύσκολα χρόνια που περάσανε, όπως όλος ο κόσμος της εποχής εκείνης. Όμως με την αλληλοεκτίμηση και την συνεννόηση που είχαν, και την βοήθεια του Θεού μας μεγάλωσαν σωστά με γερές βάσεις.

Εμείς όλοι της ευχόμαστε ΑΙΩΝΙΑ ΤΗΣ Η ΜΝΗΜΗ.

Στις καρδιές μας θα ΖΕΙ ΠΑΝΤΑ όπως όλες οι μανούλες του κόσμου στις καρδιές των παιδιών τους.

Τα παιδιά της

Ανδριγούλα Καλαντζή

Η μητέρα μου γεννήθηκε στα Δολιανά Ευρυτανίας το 1937. Το 1966 παντρεύτηκε τον Παναγιώτη Καλαντζή με τον οποίο απέκτησε δυο γιους, και κατόπιν ευτύχισε να γίνει γιαγιά αποκτώντας δυο υπέροχα εγγόνια. Πάντα εργατική και άξια στη ζωή της στους ρόλους της συντρόφου και της μητέρας, πρόσφερε τα πάντα στην οικογένειά της απλόχερα χωρίς να ζητάει τίποτα. Ένας απλός άνθρωπος, γεμάτη αγάπη για τη ζωή, την οικογένειά της και τους συνανθρώπους της και με ένα σπίτι ανοιχτό για όλους.

24/11/05 ξημερώνοντας Πέμπτη και ώρα 6.00 το πρωί η καρδιά σου σταμάτησε να χτυπάει, το τελευταίο δάκρυ κύλησε από τα μάτια σου και το ταξίδι για την άλλη ζωή ξεκίνησε.

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια ο αγώνας που έδωσες με την επάραπτη νόσο ήταν δύσκολος. Πάλεψες, κουράστηκες και βγήκες πολλές φορές νικήτρια με τη δύναμη της ψυχής σου και την αγάπη του άντρα σου και των παιδιών σου. Θυμάμαι κάθε φορά που έδινες τη μάχη σου και τελικά φεύγαμε από το νοσοκομείο, είτε στο καροτσάκι είτε στο φορείο, πάντα χαιρετούσες γιατρούς και νοσηλευτές με πλατύ χαμόγελο σαν να ήθελες να τους πεις "εγώ πάλεψα και κέρδισα". Αυτή τη φορά όμως δεν τα κατάφερες. Ο αγώνας σου τους τελευταίους μήνες ήταν άνισος.

Καλό ταξίδι μητέρα, να ξέρεις πως πάντα θα ζεις στις καρδιές όλων μας.

Ο σύζυγός σου Παναγιώτης Οι γιοι σου Ηλίας και Φώτης

ΑΡΕΤΗ ΝΙΚ. ΚΕΡΑΝΗ

Γεννήθηκε το 1923 στο μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας. Πατέρας της ο Ιωάννης Πριγκηφύλης, ιατρός και μητέρα της η βασιλική το γένος Σταθοπούλου, Τρίτη κόρη τους μετά την Μαρίκα και την Γεωργία ακολούθησε η Αθανασία η Παναγιώτα και τέλος ο Κων/νος Πριγκηφύλης σύνολο πέντε αδελφές και ένας αδελφός ο Κων/νος Πριγκηφύλης. Σήμερα βρίσκονται στη ζωή η Γεωργία Αυγεροπούλου και η Αθανασία Πιστιόλη.

Παντρεύτηκε τον Νίκο Κεράνη από το Μικρό Χωριό στις 9/12/1962 στην Αγία Σοφία Νέου Ψυχικού με τον μεγαλοχωρίτη Παπα-Ζαβό, και απέκτησαν την μοναχοκόρη τους Μαρία στις 18/9/1962.

Ήτανε μια γυναίκα με χριστιανικές αρχές, σεμινή, απλή, καλόκαρδη χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις, δραστήρια, καλή νοικοκυρά· την... φοιβόταν η δουλειά, ξάφνιαζε τους μαστόρους με την περιποίηση και τη βοήθειά της, πρωταγωνίστησε στην κατασκευή και των τριών σπιτιών στη Νέα Σμύρνη, στο Μικρό Χωριό μετά την κατολίσθηση το 1963 και στο Αλεποχώρι του Δήμου Βιλλίων το 1979. Αγαπούσε και αγαπήθηκε πολύ από την οικογένειά της, ήταν πολύ ανοιχτοχέρα, αγαπούσε και βοηθούσε τους έχοντας ανάγκη γνωστούς και ξένους συγγενείς και φίλους, αδυναμία της η μοναχοκόρη της Μαρία, που από μωρό γιόρταζε τα γενέθλιά της ανελλιπώς κάθε χρόνο γέμιζε το σπίτι από παιδάκια συγγενείς και φίλους που δοκίμαζαν την υπέροχη μαγειρική της μέχρι την αρχική επιδείνωση της υγείας της που άρχισε την ημέρα του θανάτου 9/2/2000 του κουνιάδου της Παναγιώτη Κεράνη που υπεραγαπούσε με δυ-

σκολία ώσπου στις 14/3/20002 έπεσε μέσα στο σπίτι με κάταγμα ισχίου. Εισήχθη αμέσως στο Ιατρικό Κέντρο Παλαιού Φαλήρου, χειρουργήθηκε αποκατασταθέν και εξήλθε του Νοσοκομείου στις 1/4/2002. Έκτοτε από την 1/4/2002 παρέμεινε στο σπίτι ακίνητη σε ορθοπεδικό κρεβάτι με αποτέλεσμα αργά και σταθερά να επιδεινώνεται η υγεία της να λιγοστεύουν τα λόγια της και να μην αναγνωρίζει γνωστά της πρόσωπα, ώσπου τον Μάιο του 2005 έπαψε και να ανοίγει το στόμα της, τότε αναγκαστήκαμε να χρησιμοποιήσουμε σωληνάκι από τη μύτη δίνοντας με σύριγγα την τροφή ώσπου ξαφνικά έφυγε ώρα 11 ακριβώς μ.μ. στις 29/11/2005 ξαφνιάζοντάς μας χωρίς να προηγηθεί κάτι το ανησυχητικό. Η ταφή έγινε την 1/12/2005 στο Νεκροταφείο του Νέου Μικρού Χωριού σύμφωνα και με επιθυμία της που αγαπούσε και ιδιαίτερα και που σχεδόν κάθε χρόνο Πάσχα και καλοκαίρι βρισκόμασταν στα δυο χωριά μας.

Νίκος και Μαρία

•

Στις 24 Νοεμβρίου 2005 απέθανε η συγχωριανή μας **Αρετή συζ. Νικολάου Κεράνη**, το γένος του ιατρού μας Ιωάννου και Βάσως Πριγκηφύλη σεβαστού και μακαριστού ζευγαριού. Αμέσως κατόπιν μεταφέρθηκε, όπως ήθελε, στο αγαπητό χωριό του συζύγου της, στο Νέο Μικρό Χωριό, Ευρυτανίας για να κηδευτεί. Όλα έγιναν όπως τις άξιζε. Μετά την κατανυκτική εξόδια Ακολουθία της το ελαφρό μαρτυρικό Μικροχωρίτικο χώμα την σκέπασε σε Τάφο, για να αγναντεύει κι "αχπέρα" τον προσφιλέστατό μας Μεγαλοχωρίτικο Τόρνο... Η αείμνηστη Αρετή αγαπούσε πολύ τα δυο αξιόλογα αντικρινά και αδελφά χωριά. Άλλωστε, όπως και άλλες (νύφες) και άλλοι (γαμπροί), με τα παρόμοια συμπεθεριά γινόντουσαν οι ευλογημένοι αδιάρροητοι κρίκοι ενότητας και αγάπης για όλους. Ενότητας με τέτοιο τρόπο ώστε να φαίνεται ότι είναι ένα χωριό που το διαχωρίζει ο κατερχόμενος Καρπενησιώτης ποταμός.

Πληροφορήθηκα το πένθιμο τούτο γεγονός μετά δέκα μέρες (9/12) κι αμέσως επικοινώνησα τηλεφωνικά για να συλλυπηθώ τους δικούς της. Συνομιλούσα με τον αγαπημένο της σύζυγο και αγαπημένο μας Νίκο, ο οποίος μεταξύ άλλων, που λέγαμε την ώρα εκείνη, μου είπε με κάποια έκπληξη: "Τί σύμπτωση πάτερ μου! Σαν σήμερα προ 43 χρόνων (9 Δεκεμβρίου 1968) τελέσαμε τον γάμο μας στον Ιερό ναό της Αγίας Σοφίας Νέου Ψυχικού... Τώρα μας άφησε... Τώρα κλαίω με την αγαπημένη μας κορούλα Μαρία... Κι ακόμη, όπως και συ ξέρεις, κλαίμε και οι δυο μας και για την "μαρτυρική" των τεσσάρων και πλέον χρόνων κατάκοιτης ζωής της..." Από τότε που πέθανε ο αγαπητός μας αδελφός Παναγιώτης Κεράνης (9 Φεβρουαρίου_), συνέχιζε ο αγαπητός Νίκος να με πληροφορεί, άρχισε να κλονίζεται η υγεία της Αρετής. Τον άλλον χρόνο -δυστυχώς- εγχειρίζεται... Γύρισε βέβαια στην αγκαλιά της οικογένειάς της, αλλά σε κατάκοιτη και μη ίασμη κατάσταση... Κι έτσι έφυγε για την αιωνιότητα που πίστευε και προσδοκούσε με υπομονή και θλίψη..."

Η αγαπητή μας Αρετή είχε το προνόμιο να είναι μεταξύ των Χριστιανών γυναικών: στοργική θυγατέρα, αδελφή, σύζυγος και μητέρα. Κι ακόμα είχε από τα απαλά της χρόνια το ίδιο προνόμιο να είναι επίσης: φιλόχροηστη, συνετή, καλοκάγαθη, γελαστή και ελεήμων. Μάλιστα κατά τον σύζυγό της: "ελεήμων και φιλάνθρωπη υπερβολικά"...

Από κοντά είχε κι εγώ το ίδιο προνόμιο με την ιερή ιδιότητά μου να την επισκέπτομαι να της μιλώ, να την παρηγορώ και προπαντός να της προσφέρω το "Σώμα και Αίμα Χριστού, εις άφεσιν αμαρτιών και εις ζωήν αιώνιο". Έφευγα με ανάμεικτα συναισθήματα χαράς και λύπης. Χαρά, που άξια κοινώνησε "των Αχράντων Μυστηρίων". Και λύπη για την συνεχιζόμενη μαρτυρική της κατάκοιτη κατάσταση. Έτσι κάπως, πρέπει να κατανοούμε τον Ορθόδοξο Πατερικό λόγο της "Χαρμολύπης".

Ο Αγ. Γρηγόριος ο θεολόγος μεταξύ άλλων -πολλών- μας είπε: "Κάμνουσα (=άρρωστη) ψυ-

χή, εγγίζει Θεώ". Κι όχι μόνο, αλλά και εξαγνίζεται, κι όλο γίνεται πιο ανάλαφρη για να πετάξει στον Ουρανό για τον οποίο είναι προορισμένη. Αυτό συνέβηκε και με την αγαπητή μας Αρετή. Πήγε εκεί όπου δεν υπάρχουν: πόνοι και λύπες και στεναγμοί. Πήγε οριστικά. Άλλωστε εξεπλήρωσε εδώ τα χρέα της. Και πόσοι εκεί δεν την υποδέχτηκαν: Μόνο από την πατρική της οικογένεια αριθμούνται: Μητέρα, πατέρας, Μαρίκα, Κωνσταντίνος, Παναγιώτα και τώρα η ίδια. Πάει - μου είπε προ μηνός χαρακτηριστικά η αδελφή της, η αγαπητή Γούλου- πάει ξεκληρίστηκε το Πρινσφλέικο". Άλλ' όχι. Όλοι ζούνε. Και η Αρετή δεν απέθανε. Ζει στις καρδιές μας και θα ζει στην αιωνιότητα. Είναι σίγουρο, ότι κάποια μέρα, χαρούμενη όπως ήτανε πάντοτε, θα υποδεχθεί και θα καλωσορίσει και μας. Και μας, όταν κληθούμε να πάμε εκεί: θέλουμε δε θέλουμε. Ανάγκη λοιπόν κατεπείγουσα είναι να σκεπτόμαστε: πώς θα πάμε;... Έτσι πίστευε και η αγαπητή μας Αρετή, η οποία μας άφησε μνήμη αγαθή και τέλη "ανεπαίσχυντα".

Τέλος, για την πρόωρη εκδημία της προς Κύριον, θερμά και από δω συλλυπούμαστε τους δικούς της. Κι ευχόμαστε το Μνημόσυνό της να είναι αιώνιο.

π. K.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΒΑΣΤΑΚΗ

Μια ακόμα συγχωριανή μας, η Φωτεινή Βαστάκη, έφυγε για το μεγάλο ταξίδι της αιωνιότητας.

Γεννημένη και μεγαλωμένη στο Μεγάλο Χωριό έζησε, ως τα βαθιά γεράματα τη ζωή του τόπου της με όλες τις δυσκολίες του καιρού της με υπομονή και καρτερικότητα.

Παντρεμένη με το δάσκαλο Ιωάννη Βαστάκη απέκτησαν ένα γιο, τον αγαπητό μας Φίλιππα, και πρόλαβε να χαρεί και εγγόνια.

Καλή Χριστιανή, εργατική και αγαπητή από όλους πέρασε από τον κόσμο αυτό αφήνοντας μνήμη αγαθή. Ευχόμαστε παρηγορία στα παιδιά της, η δε μνήμη της να μείνει αιωνία.

Γ.Κ.Σ.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ. ΤΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΝΑ ΜΗΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΕΙ ΤΗ ΜΙΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΣΕΛΙΔΑ

Στο Τυπογραφείο:

Τελευταία στιγμή με λύπη μας πληροφορηθήκαμε την απώλεια των συγχωριανών μας **ΕΥΔΟΞΙΑΣ ΗΛ. ΚΑΡΙΠΗ** και **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Θ. ΛΑΪΟΥ**. Και από τη θέση αυτή το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου εκφράζει τα εγκάρδια συλληπητήριά του στους οικείους του.

Στο επόμενο τεύχος θα αναφερθούμε στους εκλιπόντες.

**Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών
«Η Αγία Παρασκευή» και «Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού», εκφράζουν τα βαθύτατα συλληπητήριά τους προς τους οικείους των εκλιπόντων συγχωριανών μας
και εύχονται την εξ ύψους παρηγορίαν.**

Μην ξεχνάτε τις ημερομηνίες για τις συνεργασίες ή τις ειδήσεις της «Φωνής...». Μέχρι 15 Ιουνίου ή 15 Νοεμβρίου το αργότερο

**ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΡΓΙΕΣ -
IMPORTANT GREEK HOLIDAYS 2005-2006**

ΕΤΟΣ YEAR	2005	2006
ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ NEWS YEAR'S DAY 01.01	Σάββατο Saturday	Κυριακή ¹ Sunday
ΘΕΟΦΑΝΙΑ ΕΡΙΦΗΝΥ 06.01	Πέμπτη Thursday	Παρασκευή ² Friday
ΚΑΘ. ΔΕΥΤΕΡΑ FIRST DAY OF LENT	14.03	06.03
ΕΘΝ. ΕΟΡΤΗ NAT. HOLIDAY 25.03	Παρασκευή ³ Friday	Σάββατο Saturday
ΠΑΣΧΑ EASTER	01.05	23.04
ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ LABOUR DAY 01.05	Κυριακή ⁴ Sunday	Δευτέρα ⁵ Monday
ΑΓ. ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ WHIT MONDAY	20.06	12.06
ΚΟΙΜ. ΘΕΟΤΟΚΟΥ ASSUMPTION 15.08	Δευτέρα ⁶ Monday	Τρίτη ⁷ Tuesday
ΕΘΝ. ΕΟΡΤΗ NAT. HOLIDAY 28.10	Παρασκευή ⁸ Friday	Σάββατο Saturday
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ CHRISTMAS DAY 25.12	Κυριακή ⁹ Sunday	Δευτέρα ¹⁰ Monday

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ (ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ) 2006

Αγαθή	05.02	Διομήδης	16.08	Κοσμάς	01.07-	Πελαγία	04.05-
Αγάπη	17.09	Διονύσιος	03.10-		01.00		08.10
Άγγελος	08.11		17.12	Κυπριανός	02.10	Πέτρος	29.06
Άγλαΐα	19.12	Δωρόθεος	05.06	Κυριακή	07.07	Πηγή	28.04
Άγνη	21.01	Ειρήνη	05.05	Κυριάκος	29.09	Πίστις	17.09
Άδριανός	26.08	Ελένη	21.05	Κωνσταντίνος	21.05	Πλάτων	18.11
Άθανάσιος	18.01	Ελευθέριος	15.12	Λάζαρος	15.04	Πολύκαρπος	23.02
Άικατερίνη	25.11	Ελισάβετ	05.09	Λάμπρος	23.04	Πολυξένη	24.01
Άιμιλιανός	18.07	Ελπίδα	17.09	Λεωνίδας	15.04	Πρόδρομος	07.01
Άλεξανδρος	30.08	Ευάγγελος	25.03	Λουκάς	18.10	Προκόπιος	08.07
Άλεξιος	17.03	Ευανθία	11.09	Λουκία	04.07-	Σάββας	05.12
Άναργυρος	01.07-	Ευγενία	24.12		13.12	Σεραφείμ	02.01-
	11.11	Ευγένιος	13.12	Λυδία	27.03		08.11
Άναστασιος	22.12-	Ευδοκία	01.03	Μαγδαληνή	22.07	Σέργιος	13.05
	23.04	Ευθαλία	02.03	Μάξιμος	21.01	Σίμων	10.05
Άνδρεας	30.11	Ευθύμιος	20.01	Μανουήλ	26.12	Σοφία	17.09
Άνδριανή	30.11	Ευσέβιος	15.02	Μαργαρίτα	25.01	Σπυρίδων	12.12
Άνδρονίκος	17.05	Ευστάθιος	20.09	Μάρθα	04.06	Σταμάτης	08.11
Άνθη	12.04	Ευστράτιος	13.12	Μαρία	15.08-	Σταύρος	14.09
Άνθιμος	03.09	Ευτύχιος	06.04		21.11	Στέφανος	27.12
Άννα	25.07-	Ευφημία	11.07	Μαρίνα	17.07	Στυλιανός	26.11
	09.12	Ευφρόσυνη	25.09	Μάρκος	25.04		
Άντώνιος	17.01	Ζαχαρίας	05.09	Ματθαίος	16.11	Συμεών	01.09
Άποστολος	30.06	Ζωή	28.04	Μελέτιος	12.02	Σωκράτης	21.10
Άριάδηνη	18.09	Ηλίας	20.07	Μερκούριος	25.11	Σωτήριος	06.08
Άρτέμιος	20.10	Ησαΐας	09.05	Μηνάς	11.11	Τιμόθεος	22.01
Βάιος	24.04	Θέκλα	24.09	Μιχαήλ	08.11	Τρύφων	01.02
Βαρβάρα	04.12	Θεμιστοκλής	21.12	Ναταλία	26.08	Φανούριος	27.08
Βασίλειος	01.01	Θεοδόσιος	11.01	Νεκτάριος	09.11	Φίλιππος	14.11
Βίκτωρ	11.11	Θεόδωρος	22.04	Νεόφυτος	21.01	Φιλοθέη	19.02
Βλάσιος	11.02	Θεολόγος	08.05	Νικήτας	15.09	Φιλόθεος	11.10
Γαβριήλ	08.11	Θεοφάνης	06.01	Νικόλαος	06.12	Φωτεινή	06.01
Γεράσιμος	20.10	Θεόφιλος	08.07	Νικολέτα-Νίκη	06.12	Φώτιος	06.01
Γεώργιος	23.04	Θωμάς	06.10-	Ξενοφών	26.01	Χαράλαμπος	10.02
Γλυκερία	13.05		30.04	Όλγα	11.07		
Γρηγόριος	25.01	Ιάκωβος	30.04-	Παναγιώτης	15.08	Χαρίκλεια	10.02
Δαμιανός	01.07-	Ιουλία	19.05	Παντελεήμων	27.07	Χαριτίνη	05.10
	01.11	Ισίδωρος	14.05	Παρασκευή	26.07	Χρήστος	25.12
Δανιήλ	17.12	Ιωακείμ	09.09	Παρθένιος	07.02	Χριστόφορος	09.03
Δέσποινα	15.08	Ιωάννης	07.01	Πασχάλης	23.04	Χρύσανθος	19.03
Δημήτριος	26.10	Ιωσήφ	26.12	Παύλος	29.06	Χρυσόστομος	13.11

**Στους πρόποδες της Καλλιακούδας,
μέσα σε δάσος από έλατα και καρυδιές
βρίσκεται η ΑΝΕΡΑΔΑ.**

Κηφισένη με πολύ μεράκι, αγάπη και γούστο,
δένει απόλυτα με το περιβάλλον.

Τα πολυτελή δωμάτια,
διακοσμημένα με φινέτσα,
έχουν το καθένα το δικό του χαρακτήρα
προσφέροντας όλες τις ανέσεις.
Στο καθιστικό θα βρείτε πρωϊνό buffet,
απογευματινές σπιτικές λιχουδιές
και όμορφη μουσική με ποτό το βράδυ.

Μαρία Γιαννάκου

Μεγάλο Χωριό, Καρπενήσι
Τηλ.: 22370 41479 ή 22370 41510
Κινητό: 6944 505045

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ MANTZIOYTA

Νέα παραδοσιακά δωμάτια στο πιο ξεχωριστό περιβάλλον με όλες τις ανέσεις και με θέα όλο το Μεγάλο Χωριό.

Η φιλοξενία και η ζεστασιά των ανθρώπων θα σας καταπλήξει. Δωμάτια με όλες τις ανέσεις. Όποιος έρχεται, ξαναέρχεται, γιατί συνδυάζει ομορφιά, φιλοξενία και ορμητήριο για πολλές περιοχές της Ευρυτανίας.

**ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ
MANTZIOYΤΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΤΗΛ.: 22370 41157**

hotel
Alexandra

92 ΚΛΙΝΕΣ - ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΚΤΙΡΙΟ - ΠΑΝΟΡΑΜΙΚΗ ΘΕΑ - ΑΦΟΓΗ ΕΣΥΠΗΡΕΤΗΣΗ

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ, ΤΗΛ.: 22370 - 24132
24134, 24326, FAX: 22370 - 24133

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ ΜΕ ΘΕΑ
ΤΗΛ.: 22370 41190

HOTEL ΑΝΤΙΓΟΝΗ
ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
ΤΗΛ. 22370 41395 FAX: 22370 41450

ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
Πρατήριο Υγρών Καυσίμων

- ΥΓΡΑ ΚΑΥΣΙΜΑ
- ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ ΑΥΤΟΜΑΤΟ
- ΜΙΚΡΗ ΑΓΟΡΑ
- ΘΕΡΜΑΣΤΡΕΣ KEROSUN
- ΑΞΕΣΟΥΑΡ

3ον ΧΙΛ ΚΑΡ/ΣΙΟΥ ΠΡΟΥΣΟΥ
(Διασταύρωση Κορυσχάδες)

Τηλ.: 22370 23155

Fax: 22370 25230

ΕΕΝΟΔΟΧΕΙΟ

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ οδός Ζηνοπούλου 17,
τηλ.: 22370.80111, 22465,
φαξ: 22370.80112, τ.κ. 25100

ABT

DRYAS
H O T E L

**CHALET
RESTAURANT - BAR**
Μ. ΧΩΡΙΟ • 360 75 ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ
ΤΗΛ.: 2237041131-32 • FAX: 41133
E-mail: druas@otenet.gr

**ΑΡΧΟΝΤΙΚΟ
ΜΠΑΚΑΤΕΙΑ**
ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
ΤΗΛ: 22370 - 41414
ΚΙΒ: 6977 - 961078

**ΕΠΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ
ΔΗΜΑΤΙΑ**
(εποικιαζόμενα)
Με δέο την ποταπόδαινη
κοινότητα της Καθηδώνας

ΚΛΑΥΣΙ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

2237024887
29397
6977 960123

**ΤΑΒΕΡΝΑ - ΦΥΓΑΡΙΑ
ΑΦΟΙ ΜΑΘΕ**

ΚΛΑΥΣΙ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

2237024887
29397
6977 960123

**studio
MERSES**
ΠΑΛΑΙΟ ΝΙΕΡΟ ΚΕΡΙΟ

ΤΗΛ.
22370-41444
FAX
22370-41111
ΚΙΒΩΤΟ
0974 114189

ΑΓΟΡΙΤΣΑ
ΤΕΙΝΙΑ
Υπεβ. Κρονοπολίου

5^ο Χ.Λ.Μ. ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ ΠΡΟΥΣΟΥ
ΤΗΛ.: 22370 22020 KIN.: 6977 703479
<http://www.hellastourism.gr/en-ambares>
<http://www.greek-holidays.gr/en-ambares>
e-mail: en-ambares@hellastourism.gr

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΣ ΞΕΝΩΝΑΣ "Εν Αμπαρες"

Παραδοσιακό Καφέ
Παραδοσιακά Γλυκά
Ποικιλίες - Τσίπουρο

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ ΚΑΦΕ - ΨΗΣΤΑΡΙΑ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΝΑΣΙΟΠΟΥΛΟΥ

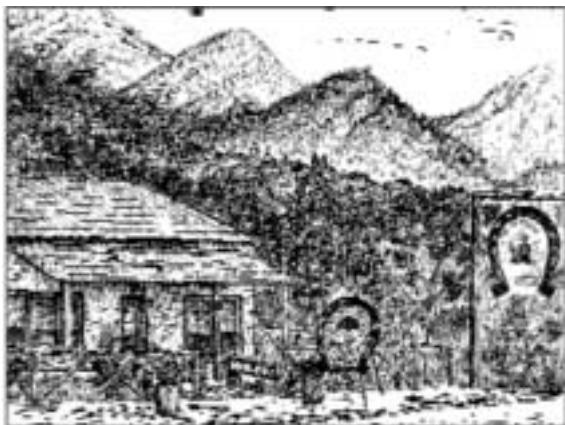
ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
ΤΗΛ. (22370) 41257-41103

*Στο Λαιογραφικό Μουσείο
του Μεγάλου Χωριού
ζει η Ιστορία της περιοχής μας.*

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Ο Σύνδεσμος παρακαλεί τα μέλη του που καταθέτουν χρήματα (συνδρομές, δωρεές κ.λπ.) στο λογαριασμό που τηρείται στην **ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ 53717098** να τηλεφωνούν στο Ταμία κ. **ΠΑΝΑΓ. ΛΩΛΟ** (ΤΗΛ: 210 7519595 για να λαβαίνουν την απόδειξη τους ταχυδρομικά. Επίσης όσοι στέλνουν επιταγή, (τσεκ) ν' απευθύνεται ονομαστικά κ. **ΠΑΝΑΓ. ΛΩΛΟ** (για Σύνδεσμο). Παρακαλούνται όσοι αλλάζουν διεύθυνση ή/και τηλέφωνο να μας ενημερώνουν τηλ/κά (210-3840078 ή 210 9224285 ή 210 9333789 και fax 210 3840054 ή 3837057. για να στέλνουμε το περιοδικό (ΦΜΧ) ή/και εγκυκλίους στη σωστή διεύθυνση.

Ευχαριστούμε
Το Δ.Σ.

Στο δρόμο για το ιστορικό Μοναστήρι του Προυσού, δίπλα απ' την κρεμαστή γέφυρα του ποταμού Καρπενησιώτη που καμαρώνει αγέρωχα από τα χρόνια του Αλή Πασά με θέα τ' αρχοντικά του Μεγάλου Χωριού και στα πόδια της Ψηλόκορφης Καλιακούδας βρίσκεται ο οικισμός Γαύρος. Στο πανέμορφο αυτό τριστρατού σπήσαμε μια ξεχωριστή παραδοσιακή γωνιά "ΤΟ ΠΕΤΑΛΟ".

Σας περιμένουμε για να

σας προσφέρουμε τις σπιτικές ρουμελιώτικες λιχουδιές μας μέσα σ' ένα ζεστό και φιλόξενο χώρο που έχουμε αναπαλαιώσει και διακοσμήσει με μεράκι και σεβασμό στην παράδοση.

(22370) 41487

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΦΑΡΑ ΤΑΒΕΡΝΑ

ΓΑΥΡΟΣ Μ. ΧΩΡΙΟ
Τηλ: 22370 - 41202

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΦΑΓΗΤΑ
ΒΕΡΑΝΤΕΣ ΜΕ ΘΕΑ ΣΤΟ ΡΟΤΑΜΙ ΚΑΙ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ

ΘΥΜΙΟΣ ΝΤΟΥΦΕΚΙΑΣ

ΕΞΟΧΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
“ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ”

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΤΗΛ.: 22370-41250
ΟΙΚ.: 22370-41372
ΚΙΝ.: 6972 336106
6938 933001

**Επισκεφθείτε το Λαογραφικό Μουσείο
στο Μεγάλο Χωριό.
Γνωρίστε την Ιστορία του τόπου μας.**

Μια σταγόνα αίμα
μια ολόκληρη ζωή.
Γίνε κι εσύ εθελοντής
αιμοδότης!
Μνη αφήνεις
την ελπίδα να χαθεί

**Το δάσος είναι
πολύτιμη πηγή ζωής.
Προστάτεψε το από την καταστροφή**

ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΜΕ ΜΕΡΑΚΙ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Κ.Γ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
ΤΗΛ.: 22370 24348
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

Γιάννης Φ. Βανδόρτας
Μεγάλο Χωρίο Ευρυτανίας
Τηλ. 22370-41192

Μοιάζει με ένα απλό μογιάζι μα στο "Στέκι του Γιάννη". Ωστόσο μόνο αυθεντικά ευρυτανικά προϊόντα. Οι μερικήδες που φτάνουν στην είσοδο του χωριού πρέπει να περάσουν απωδήμητες από το "Στέκι" γιατί εκτός από τη θερμή υποδοχή, ο Γιάννης φυλάσσει πολλές εκπλήξεις για τους αποστητικούς.

- κάστανα, καρύδια
- βότανα του βουνού
- μέλι ελαστήριο
- γλυκά του κουταλιού & μαρμελάδες
- φέτα, βούτυρο, κατίκι
- αλλαντικά Ευρυτανίας
- φασόλια, καντρέλια
- κυλοπίτες, τραχανά
- ταίπουρο, κρασί
- είδη λαϊκής τέχνης

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ • ΒΙΝΤΕΟ • ΔΗΜΙΕΙΣ
ΚΑΠΙΤΣΕΤΙΚΑ • ΗΡΟΚΑ ΜΟΡΟΥ
ΖΙ ΙΝΟΠΟΥΛΟΥ 27 ΤΙ Α.: 22370 23628 ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ (2)

ΣΕ 20'
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΓΟΡΑΙΟ

Βασίλειος Μπούρας

Μικρό Χωρίο
Ευρυτανίας

22370 41300
22370 41281
6972 288457

**ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΕ
ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ ΚΑΘΑΡΟ**

Α.Σ. ΑΙΑΝΤΑΣ
Α.Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΤΑΕΚWONDO

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ
ΑΘΛΗΜΑ

✓ TAE KWON DO
✓ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ
✓ ΜΠΑΛΕΤΟ - ΕΝΟΡΓΑΝΗ
✓ ΡΥΘΜΙΚΗ - ΑΕΡΟΒΙΚΗ
✓ ΠΑΙΔΙΚΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΓΥΜΝ/ΚΗ

ΖΗΝΕΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

4^ο DAN WTF
ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ Γ.Γ.Α.
ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

Α.Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ 35, Α.Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΤΗΛ. 210 9961071 FAX: 210 9967137
www.aiantas.gr K.T. 694 4317315

Α.Σ. ΑΙΑΝΤΑΣ
Α.Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΤΑΕΚWONDO

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ
ΑΘΛΗΜΑ

✓ TAE KWON DO
✓ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ - ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ
✓ ΜΠΑΛΕΤΟ - ΕΝΟΡΓΑΝΗ
✓ ΡΥΘΜΙΚΗ - ΑΕΡΟΒΙΚΗ
✓ ΠΑΙΔΙΚΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΓΥΜΝ/ΚΗ

ΖΗΝΕΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

4^ο DAN WTF
ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ Γ.Γ.Α.
ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

Α.Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ 35, Α.Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΤΗΛ. 210 9961071 FAX: 210 9967137
www.aiantas.gr K.T. 694 4317315

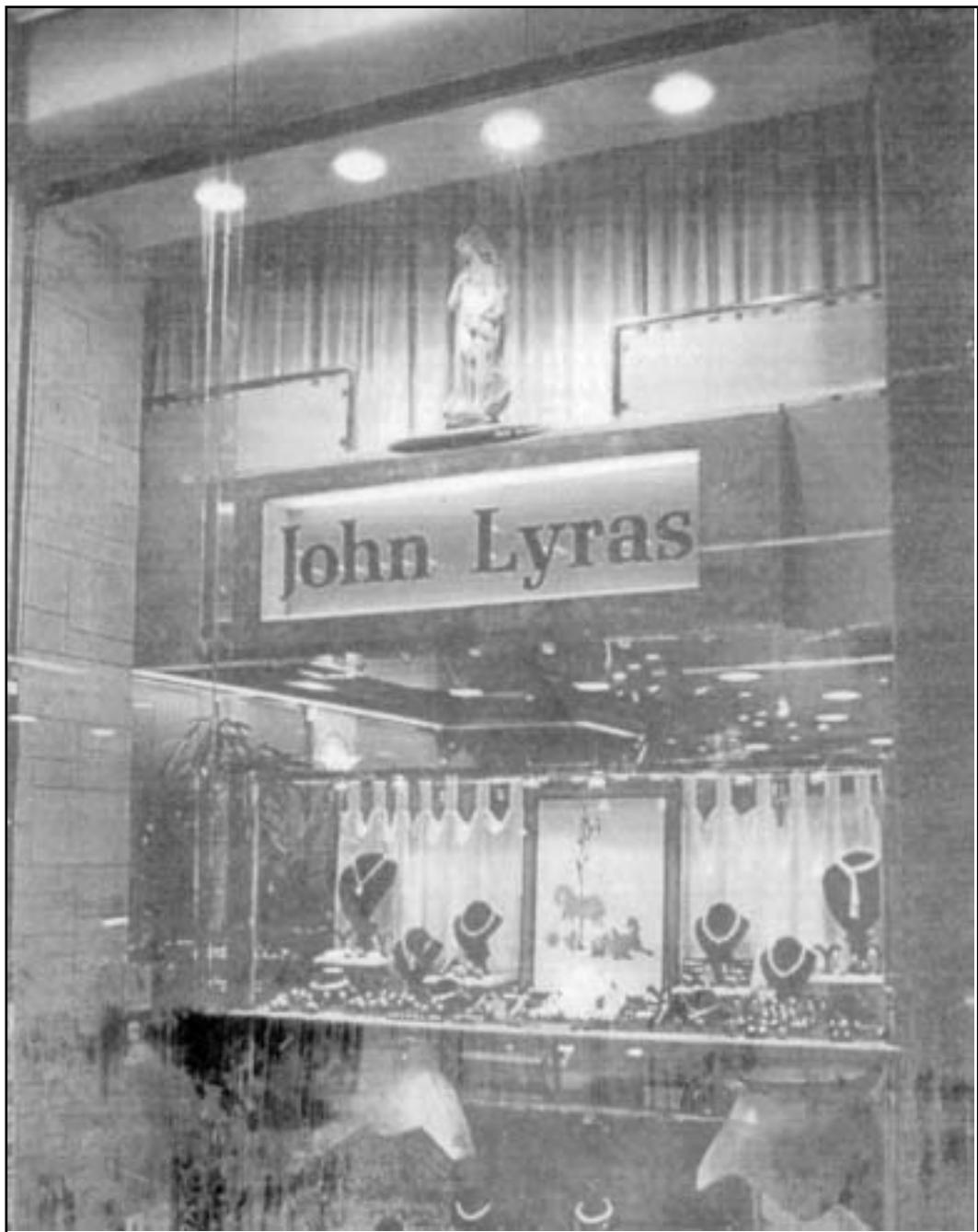
ΚΟΥΤΣΟΛΟΥΚΑΣ

- ΒΔΗ ΥΠΕΙΝΗΣ
- ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ
- ΒΔΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ
- ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ ΤΗΛ.: 24100 - 2400

**Επισκεφθείτε το Λαογραφικό Μουσείο
στο Μεγάλο Χωριό.**

**Γνωρίστε
την Ιστορία του τόπου μας.**

ΚΟΙΝΩΝΙΑΤΟΠΟΛΕΣ • ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΟΛΕΣ
ΜΕΤΑΞΑ 55 • ΓΛΥΦΑΔΑ • ΤΗΛ. & FAX: 210 595.2996
ΝΑΥΠΛΙΟΥ 7 • ΤΟΔΟ ΝΑΥΠΛΙΟ • ΤΗΛ. & FAX: 27520 59.878

Εφ Παραιγύθι

Καλαντζής Φώτης

ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
☎ 22370-41122

ΠΑΡΑΙΟΣ ΤΑΚΗ ΤΑΒΕΡΝΑ
ΣΤΟ ΛΑΝΙ

Πεζα Μαρία

ΓΑΥΡΟΣ Μεγ. Χωριού Ευρυτανίας
Τηλ. 22370 41501 Κιν.: 6973 633314

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΑ
ΕΠΙΓΡΑΦΕΣ
ΜΕΤΑΕΟΤΥΠΙΕΣ
ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ
ΦΩΤΟΤΥΠΙΕΣ

43 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ιωάννινα
Μαρούσι ΛΑΡΙΝΑΙΗ
επαγγελματικές υπηρεσίες

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Α. ΝΤΕΡΒΑΣ

ΦΕΤΟ - 80.001
☎ 60.320

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ 1840 m

Το πιο φιλόξενο χιονοδρομικό κέντρο
στο πιο όμορφο βουνό
το Βελούχι
στην πιο ζωντανή χειμερινή πόλη
το Καρπενήσι,
με φόντο τη μοναδική
Ευρυτανική φύση...

ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ Α.Ε.

ΣΠΥΡΟΥ ΤΣΙΤΣΑΡΑ 4, ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ, ΤΗΛ. & FAX ΓΡΑΦΕΙΟΥ: 22370 23 506
ΤΗΛ. ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ: 22370 22002, 21112 - 13, 23506 & 21111

"ΠΑΝΑΣ"

4ο Χιλιόμ. Καρπενησίου - Προυσού
Στη διασταύρωση για Κορυσχάδες

Τηλ.: 22370 22002
694 733568
694 882200

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Πάρκο Τουριστικής Ιππασίας
&
Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού

ΕΛΟΦΕ (ΕΛΦΕ)
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ

Κέντρο Ξένων Γλωσσών Δασκαλάκη - Μποσινάκη

Το Κέντρο Ξένων Γλωσσών «ΜΠΟΣΙΝΑΚΗ» εδώ και 40 χρόνια λειτουργεί στα Νέο Ηράκλειο Αττικής.

Το άνετο, φιλικό περιβάλλον, τα προσιτά δίδακτρα σε συνδυασμό με την υψηλού επιπέδου εκπαίδευση δίνουν την δυνατότητα στους μαθητές μας να ΔΙΑΠΡΕΨΩΥΝ.

Ζεφύρου 25 Νέο Ηράκλειο 141 22 Αθήνα
Τηλ./fax: 210 2826247, 210 2819438

G. & H. STAVRAKI
SCHOOLS OF FOREIGN
LANGUAGES
ENGLISH - FRENCH

**22ος ΧΡΟΝΟΣ
ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ
ΣΤΗ ΝΕΑ ΠΕΝΤΕΔΗΜΗ**
• * •
**ΜΑΚΕΔΟΝΟΜΑΧΩΝ 17,
ΤΗΛ. 3042481
ΠΛΗΡΟΦ. ΕΠΓΡΑΦΕΣ
ΑΠΟ: 1η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ**

**Ευχαριστήρια
σ' αυτούς
που συνεργάζονται
με τη «ΦΩΝΗ»**

- ✓ με συνεργασίες
- ✓ με γνωστοποιήσεις
- ✓ με φωτογραφικό υλικό
- ✓ με προτάσεις
- ✓ με ιδέες

ΕΝΗΜΕΡΩΣΤΕ ΜΑΣ...ΕΝΗΜΕΡΩΣΤΕ ΜΑΣ...ΕΝΗΜΕΡΩΣΤΕ ΜΑΣ...

Στην Ευρυτανία η Trekking Hellas δημιούργησε έναν παράδεισο για δραστηριότητες και παγκύδια. Αν θέλετε και εσείς να γνωρίσετε την Ευρυτανία, μεμονωμένα ή με την οικογένειά σας μέσα από τις δραστηριότητες, απευθυνθείτε σε μας!!!

**Ζηνοπούλου 48 ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ
Τηλ.: 22370 25940 & 6972 421399**

ΠΟΡΤΗ ΦΥΣΗ

*Όταν βοηθάς και συμμετέχεις
στο Σύνδεσμο προσφέρεις και τιμάς
τον τόπο σου και το χωριό σου.*

**ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΘΕΙΤΕ
ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ
ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ**

ΛΑΖΑΠΟΥΛΟΣ
ΡΟΖΑΚΗ ΑΓΓΕΛΗ 5
ΤΗΛ. 24024-ΛΑΜΙΑ

**ΕΥΛΟΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ**

B. Τσουκαλά

ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΥΛΕΙΑΣ (MDF, ΠΟΒΟΠΑΝ κ.ά.)
ΕΔΗΡΙΚΟΝ, ΒΕΡΝΙΚΩΝ, ΣΥΛΕΙΑ ΣΤΕΓΗΣ

24 747	23990	Καρπενήσι
22370 - 25 168	Κιν. 6977 090 277	email: woodart@otenet.gr
25 341	6972 185 047	

WOOL SHOP
ΠΛΕΚΤΑ - ΜΟΔΕΣ

ΣΟΛΑΡΝΟΣ 86
ΤΗΛ. 3612918

**FOR MEN
ASTOR**

ΑΣΚΑΝΙΟΥ 21-23 & ΣΚΟΥΦΑ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 29 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 3633841 • 3630690 • 3602744

ΜΕΓΑΛΟΣ ΕΡΓΟΤΟΠΕΙΟΣ
ΜΙΚΡΕΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ
ΣΥΣΚΕΥΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ
ΔΟΡΑ ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ
ΕΛΛΗΝ ΔΙΑΚΟΠΗΝΤΕΣ
«ΕΛΛΑΚΟΥΖΟΣ»
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΜΠΕΤΟΣΥΝΗΣ
ΠΑΓΚΡΑΤΙ • ΑΣΤΥΔΑΜΑΝΤΟΣ •
• ΤΗΛ. 7222728

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ-ΜΟΔΕΣ

ΚΗΦΕΙΩΣ 10 - ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 77 97 829

Π ρόκα
ΠΛΕΚΤΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΜΟΔΕΣ

ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ 27 - ΠΑΓΚΡΑΤΙ
ΤΗΛ. 7211.781 - 7211.726

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΑΡΓΥΡΟΧΡΥΣΟΧΟΙΑΣ**

**Δ. Α. ΠΑΪΔΑΣ - Δ. Χ. ΠΑΪΔΑΣ
Α. ΠΑΪΔΑΣ Ο. Ε.**

Ημίτου 4 (Πάροδος Βούλγαρης 38)
5ος όροφος
Τηλ. 32.37.551 - 32.36.088

Κακλίτσαντος Εργαστήρι
 Εδένη Γεωρ. Δασταζάρη
 Μεγάρο Χώριος Εύρυτανίας 36075
 6972661674

**Αρωματικά-Διακοσμητικά
 Αντικαπιτούσια
 "Κεριά"**
"ΚΗΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ"
Τραγού Τσεργία

Γ. Κονδύλη 3
 ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ
 ΤΗΛ:(22370)-24733//23568

ΠΡΑΤΟΡΕΙΟ ΑΒΛΗΤΙΚΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
SMILE PRESS
 ΒΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 40 & ΓΡΑΒΙΑΣ 9-13, ΑΘΗΝΑ 106 78
 Τηλ: 38.27.891 - Fax: 33.00.452

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ. ΤΡΙΧΙΑΣ

ΠΛΟΥΣΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ & ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ

Αθηναϊκές αθλητικές φωτογραφίες
 Α' - Β' - Γ' Εθνικής Ποδοσφαιρου, Basket και Βόλου

ΠΡΑΤΟΡΕΙΟ ΑΒΛΗΤΙΚΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
SMILE PRESS
 ΒΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 40 & ΓΡΑΒΙΑΣ 9-13, ΑΘΗΝΑ 106 78
 Τηλ: 38.27.891 - Fax: 33.00.452

ΤΡΑΠΕΖΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ
STUDIO ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΚΟΝΑΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΒΙΝΤΕΟΣΚΟΠΗΣΙΣ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΣΑΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ
 Ελάτε να φτιάξουμε μαζί το πορτρέτο σας...

**Μία σταγόνα αίμα
 μια ολόκληρη ζωή.
 Γίνε κι εσύ εθελοντής
 αιμοδότης!
 Μνη αφήνεις
 την ελπίδα να χαθεί**

**Μεγαλοχωρίτη
 Μεγαλοχωρίτισσα**

Μην ξεχνάς ποτέ το χωριό σου.
 Από σένα εξαρτάται η διατήρησή του, η πρόοδος και η προκοπή του.
 Γι' αυτό έλα με την πρώτη ευκαιρία να πιείς κρύο νερό,
 ν' αναπνεύσεις καθαρό αέρα, να περπατήσεις τους δρόμους του, τα σοκάκια που περπάτησες παιδί.
 Να θυμηθείς... να ηρεμήσεις.

Ευρυτανία

Έγκυρη ενημέρωση,
χωρίς συμβιβασμούς
και ακρότητες

Στην καρδιά των γεγονότων,
στους χτύπους
της δικής σας καρδιάς

Μηνιαία Αδέσμευτη Πολιτική Εφημερίδα

Μαντώς Μαυρογέννους 31 • 172 36 Υμηττός • Τηλ. / Fax: 210 9738369

Ιδρυτής
Ελένη Δ. Ζαγανιάρη

Ιδιοκτήτης - εκδότης
Διευθυντής
Δημήτρης Νικ. Ζαγανιάρης

Ευρυτανικά ΝΕΑ

Ανεξάρτητη πολιτική εβδομαδιαίας
εφημερίδα της Ευρυτανίας με έδρα
το Καρπενήσι.

Κυκλοφορεί κάθε Τετάρτη.

Ιδιοκτήτης - Εκδότης:
ΗΛΙΑΣ Α. ΤΣΩΝΗΣ
(6974 998 918)

Υπεύθυνος Έγγραφων:
ΔΙΟΝ. Κ. ΠΑΡΟΥΤΣΑΣ
(6974 255 920)

Ταχ. Διεύθυνση:
ΖΗΝΟΠΟΥΛΟΥ 7
ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ Τ.Κ. 361 00

Τηλέφωνα:
22370 - 23444 (γραφεία)
22370 - 22341

Internet:
<http://www.evrytanika.gr>
e-mail: info@evrytanika.gr

Συνδρομή ετήσια:
Ιδιωτών: € 50
Ο.Τ.Α. - Δημόσιο -
Τράπεζες - Οργανισμοί: € 100
Εξωτερικού: \$ 300

ΘΕΟΔΟΣΗΣ Ι. ΒΟΝΟΡΤΑΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
ΚΩΛΕΤΤΗ 23Α
ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 106 77
ΤΗΛ. 3825600 - FAX: 3828162

*Όταν βοηθάς και συμμετέχεις
στο Σύνδεσμο προσφέρεις
και τιμάς τον τόπο σου
και το χωριό σου.*

ΠΑΛΜΟΣ Ευρυτανικός

Εβδομαδιαία Εφημερίδα

Ιδιοκτήτης - Εκδότης - Διευθυντής
ΘΕΟΔΩΡΟΣ Β. ΣΒΕΡΚΑΣ

Τηλέφωνα
ΑΓΡΙΝΙΟ: 26420 28860 ή **FAX: 28760**
ΕΠΙΣΚΟΠΗ: 6977 532828

Ετήσια Συνδρομή:
Ιδιωτών: € 20
Επιχειρ. - Οργανισμοί Τραπ.: € 88,04
Κοινότητες - Δήμοι -
Συνεταιρισμοί: € 146,74

ΣΕΗΟΣ

EURONICS

ΠΙΟ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΣΑΣ!

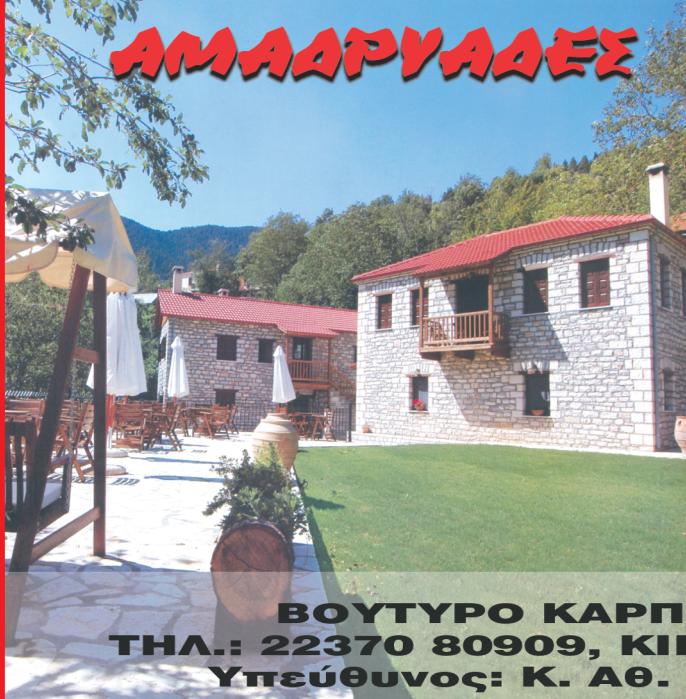

...48 δόσεις
δωρεάν μεταφορά

ΚΛΕΙΔΗΣ
ELECTRIC

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ : Αθ. Καρπενησιώτη 12, Τηλ. : 22370 89000
ΑΘΗΝΑ : Κούπα 34β, Αμπελόκηποι, Τηλ. : 210 6980358

ΑΜΑΔΡΥΑΔΕΣ

ΒΟΥΤΥΡΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ
ΤΗΛ.: 22370 80909, ΚΙΝ.: 6944 246516
Υπεύθυνος: Κ. Αθ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

Παραδοσιακός Ξενώνας

- Δωμάτια με τζάκι
- Σουίτες με τζάκι & καθιστικό
- Αυτόνομη θέρμανση
- Mini-bar
- Τηλεόραση
- Τηλέφωνο
- Πρωινό

HOTEL MIRABELLE

ZAKYNTHOS - GREECE

HOTEL MIRABELLE

ARGASI - ZAKYNTHOS, GR 29100

TEL./FAX: 0030 2695 0 45676

E-mail: mirabele@internet.gr www.mirabellehotel.gr